

DPN 5997

Title : ज्ञानार्णव नित्य तन्त्र JNĀNĀRṆAVA NITYA TANTRA

Run. No. 6688

Cat. No.

Micro. No.

Subject *Tantra* मन्त्र

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 32 x 12

Folios ¹⁻ 68 Lines (in a page) 9

Compl. / Incompl.

Chapt. / act / *Patālah* 1-27

Author / translator

Scribe / donor

दिनेश

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / *one side yellow*

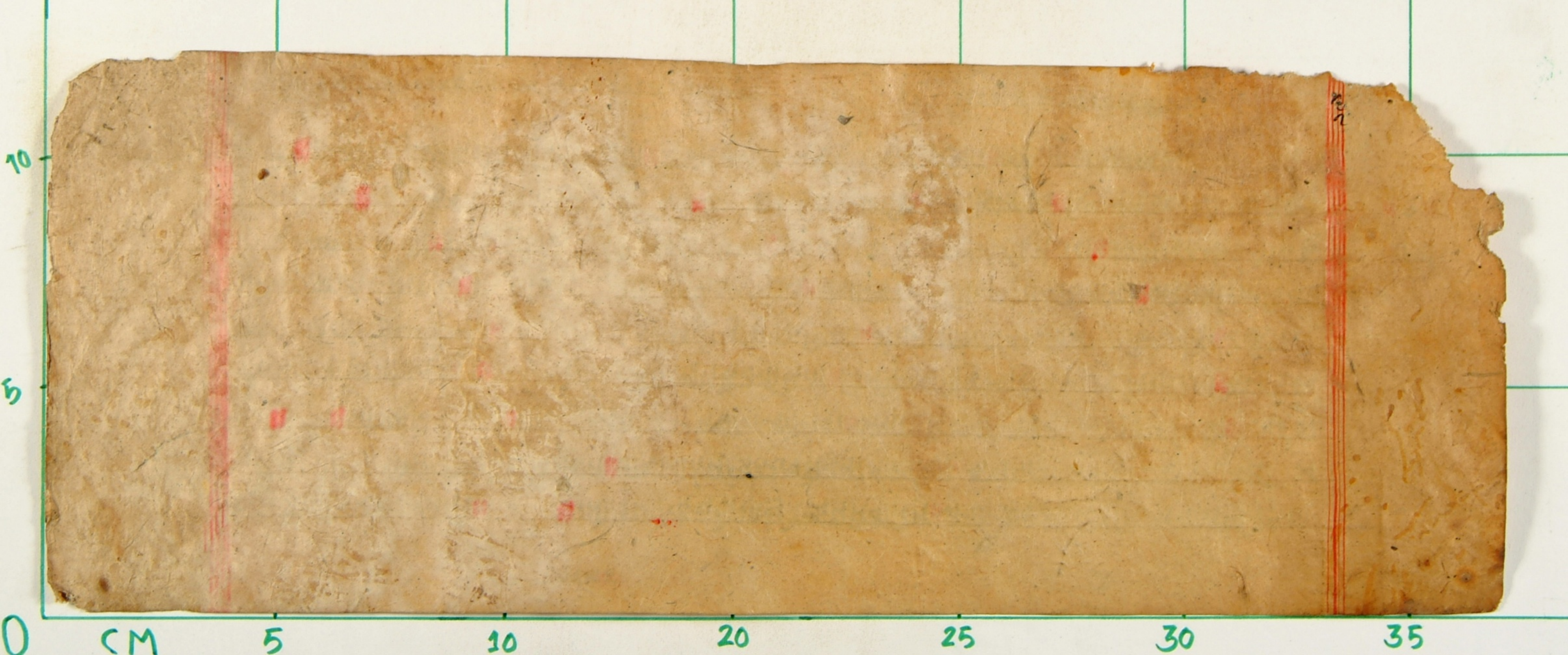
Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

↓
ॐ नमः श्रीगुरु देवायै ॥ ॥ गणेश नमि चन्द्रेण सुरेन्द्र प्रीतिवारेण । जगत् कन्द्य कलाधीश ।
किं त्वया जप्यते सदा अक्ष मालेति विं नाम संशयो मे हृदि स्थित ॥

समाप्ति वाक्य / Colophon

इति श्री शान्तादेवि नित्या तन्त्रे द्वितीयं जन विधिं श्रुत्वा विंशतिः पदः ॥ २४ ॥ समाप्तम् ॥
दुष्कम् ॥ ॥ भूयात्सर्वजगताम् ॥

ॐ नमः श्रीपरमदेवतायै ॥ गणेशनन्दिचन्द्रेणसुरेन्द्रपरिवारित ॥ जगद्व्यकलाधीशकिंत्वयाजप्यतेसदा ॥
 अक्षमालेति किं नाम संशयो मे हृदि स्थित ॥ शब्दातीतं परं ब्रह्मत्वमेव परमात्मवित् ॥ कथयानन्दनिष्पन्दसान्द्रमानसनिश्च
 यात् ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ कथयामिवारोहेयमयाजप्यतेसदा ॥ अकारादिक्षकारानामातृकावर्णरूपिणी ॥ चतुर्दश
 स्वरोपेताविन्दुत्रयविभूषिता ॥ अनुस्वारेण देवेशि विन्दुनैकेन मन्दिता ॥ विसर्गेण च विन्दुभ्यां संलग्नाभ्यां विराजिता ॥ कलामण्ड
 लमारब्धा तं शक्तिरूपमहेश्वरि ॥ ककारादिक्षकारानावर्णस्तु शिवरूपिणाः ॥ व्यंजनत्वात्सदानन्देनोच्चारसहिता यतः ॥ उच्चरेत्स्वर
 संभिन्नास्तदा देवि न संशयः ॥ यंचाशद्वर्णरूपेण शब्दाख्यं ब्रह्म सुव्रते ॥ अकारप्रथमा देवि क्षकारानामतः परं ॥ अक्षमालेति विख्या
 तामातृकावर्णरूपिणी ॥ शब्दब्रह्मस्वरूपेयं शब्दातीतं नुजप्यते ॥ शब्दातीतं परं धाम गणनारहितं सदा ॥ आत्मस्वरूपजाती हि हं
 सस्तु परमेश्वरि ॥ अस्मिन्नेव परे तत्वे विन्दुत्रयविभूषिते ॥ मातृकासंपुटत्वेन सस्थितं व्यक्तिमागतं ॥ विन्दुत्रयप्रवक्ष्यामि बीजरूपं
 वरानने ॥ हकारे विन्दुरूपेण ब्रह्माणं विद्धि पार्थिव ॥ सकारे सर्गविन्दुभ्यां हरिश्चाहं सुरेश्वरि ॥ अविनाभावसम्बद्धालोके हरिहूरात्म

रामः

॥ १ ॥

५ क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द ध न प फ ब भ म य र ल व श ष स ह क्ष

५ अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ ए ऐ ओ औ अं अः

कं ब्रह्मणः सृष्टिकर्तृत्वाद्यामाशक्तिर्निगद्यते ॥ विश्वं वमन्ती तस्मात्तु वामेयं परिकीर्तिता ॥ ज्येष्ठा च वैष्णवी शक्तिमालमन्ती जतुत्रयं
 ततौ रौद्रादीयसंतीतत्क्रमेण परमेश्वरि ॥ एवं विन्दुत्रयं विद्धि गुणत्रयविभूषितं ॥ विन्दुशब्देन शून्यं नुतथापि गुणसूचकं ॥ पुत्रया
 त्मकं विद्धि तत्त्रयमयं प्रिये ॥ विन्दुत्रये महेशानि सर्वमेतत्प्रतिष्ठितं ॥ अम्बिका विन्दुभिर्देवि गुणत्रयपराजिता ॥ जायत्स्व प्रसुषु
 प्तिश्च विन्दुत्रये भवाशिवे ॥ जायत्स्व गुणाज्ञेया केवलं शक्तिरूपिणी ॥ मनोव्यावृत्तिविस्तारसुखदुःखाभिलाशिनी ॥ शिवरूपा सु
 सुप्तिश्च सर्वव्यावृत्तिहारिणी ॥ सुषुप्मान्ने जागरदौ स्वप्नावस्थारजोमयी ॥ उभयोर्लक्षणौ युक्ता दृष्टालक्षणा लक्षिता ॥ अवस्थात्रय
 मेतन्नु कथितं विन्दुसंभवं ॥ एतस्मिन् वैन्दवे ज्ञाने तूर्यावस्थां शृणु प्रिये ॥ निद्रादौ जागरस्याने स्फूर्त्ता मात्र लक्षणा ॥ अवस्थायक्ति
 तां प्राप्ता तूर्यावस्था परा कला ॥ भावाभावपरित्यक्ता गुणातीता सुनिश्चला ॥ इयमेव परो देवि मन्साप्राप्यते सदा ॥ उन्मनी नाम स
 दूयाज्ञानानन्दचिदान्तिका ॥ विन्दुत्रयेणानादेन प्रसूतानन्दरूपिणी ॥ विन्दुत्रयसमायोगा त्रिपुरानन्देरूपिणी ॥ वर्णातीता सवर्णा
 धिकेवलं ज्ञानचित्कला ॥ एतानित्यां समाराध्य सर्वज्ञत्वं मयि प्रिये ॥ उपास्यते मया देवि त्रिपुराचाक्षमालया ॥ वाच्यवाच्यकरूपे

८ इच्छाज्ञानाक्रिया रूपं भूतवस्वः स्वरूपकं ८ स्वर्गमर्त्यतालात्मकं

रासर्वमंत्रावस्थिता ॥ यदेवतायायोमंत्रस्तस्यमंत्रः सवाचकः ॥ ॥ इति श्रीज्ञानार्णवे परानित्या महान्तं त्रेषद्विंशतिसा
 हस्रे प्रथमः पटलः ॥ १ ॥ श्रीपार्वत्युवाच ॥ त्रिपुरापरमेशान्नानमार्गेण सूचिता ॥ तंत्ररूपेण कथय यद्यहंतवद्वभा ॥ त्रिपुरा
 याः प्रकारस्तु मंत्रभेदस्तु किंविधा ॥ तत्सर्वश्रोतुमिच्छामि येन सौभाग्यमाप्नुयात् ॥ ॥ इश्वर उवाच ॥ त्रिपुरात्रिविधा देवि बालांतु
 प्रथमं शृणु ॥ यया विज्ञातया देवि साक्षात् सुरस्तु रूषभः ॥ सूर्येश्वरं समुच्चार्य विन्दुना दकलात्मकं ॥ स्वरान्तं पृथिवीसंस्थं तूर्यस्वरवि
 भूषितं ॥ विन्दुना दकलाकान्तं सर्गवान् भृगवत्पयः ॥ शक्रस्वरसमो येनो विद्येयं त्र्यक्षरीमता ॥ गङ्गातरङ्गकञ्जोलवागुस्फपददा
 यिनी ॥ महासौभाग्यजननी महासारस्वतप्रदा ॥ महासौन्दर्यशुभगा महामृत्युविनाशिनी ॥ सर्वतीर्थमपि देवि स्वर्णरत्नादिदायि
 नी ॥ सर्वक्षत्रमयी देवी सर्वकार्यार्थसाधनी ॥ सर्वमोक्षप्रदानित्यं महाभोगप्रदा सदा ॥ वक्रकोटिसहस्रैस्तु जिह्वाकोटिशतैरपि ॥
 वर्णितं देवदेवेशि विद्यं त्र्यक्षरीमता ॥ पंचवक्त्रेण जिह्वाभिः पंचभिर्नैव शक्यते ॥ बाग्भवेनेतु महसावानी सत्वप्रदायिनी ॥ काम
 रजेन बीजेन शक्रगोपस्फुरन्निवा ॥ त्रैलोक्यं मोहयन्ती यं शक्तिबीजेन सुवते ॥ स्फुरत्सुवर्णवर्णेन सौभाग्यं तस्य मंदिरे ॥ एतस्याः

रामः

॥ २ ॥

२ येनेन मंत्रस्य यद्दोषं तद्दृष्टं कृतं

२ स्वमंत्रेण गङ्गे च यमुने च वेत्तादि

साधनं देविकथयामि समासतः ॥ प्रातुरुत्थाय देवेशि ब्रह्मरन्ध्रे निजं गुरुं ॥ स्मृत्वा देवि मया भूत्वा तत्प्रभापटलामलः ॥ स्नानक
 र्मततः कुर्यात् मूलमंत्रं स्मरेद्धः ॥ त्रिवारं मंजलौ वारि मंत्रं विदार्त्तमूर्धनि ॥ तिः सिपेत्परमेशानि त्रिधा चाचमातर्पयेत् ॥ त्रिधा च
 प्रोक्षयेद्देहं सूर्यायार्घ्यं निवेदयेत् ॥ मूलमंत्रेण देवेशि सूर्यमंत्रेण वा प्रिये ॥ शिवी नं वक्त्रि संस्थं वामने त्रिविभूषितं ॥ विन्दुना दस
 मायुक्तं हसः पदमतोलिखेत् ॥ अनेन मनुना देवि सूर्यायार्घ्यं निवेदयेत् ॥ यथोक्तं तु जपेत्पञ्चाङ्गायत्री परमाक्षरं ॥ आद्याक्षरसमु
 च्चार्य वागीश्वरी च विभ्रहे ॥ द्वितीयं बीजमुच्चार्य कामेश्वरी च धीमहि ॥ तृतीयं बीजमुच्चार्य तन्नः शक्तिः प्रदोचयात् ॥ यथा शक्ति
 जपेत्पञ्चाङ्गागमण्डपमाविशेत् ॥ धातारं च विधातारं गङ्गाचयमुना तथा ॥ द्वारत्रियं देहलित्र पुरुषं बालुसंज्ञकं ॥ संपुज्य पर
 मेशानि पूजयेदासनंततः ॥ मायाबीजं समुच्चार्य तत्र आधारपूर्वकं ॥ शक्तिपदं समालिख्य कमलासनमालिखेत् ॥ ऊनंतमः
 पदं कृत्वा आसनस्य मनुः प्रिये ॥ उपविश्य ततो मंत्रीभूतानि त्राशयद्बुधः ॥ भूतशुद्धिविधिं कुर्यात्प्राणायामक्रमेण तु ॥ वायुबी
 जं समुच्चार्य षट्कोणायागतं प्रिये ॥ रुद्रवर्णं महेशानि शोषयेत्तेन वैतनुं ॥ आसने सम्पगा सीते त्वामेतदूर्ध्वचोदरं ॥ कंभके

२ ह्रीं आधारशक्तिकमलासनाय नमः

नक्षिणवृत्त्यादक्षिणो न च रे चयेत् ॥ कनिष्ठानामिकांगुलैर्यन्तासायुधधारणं ॥ प्राणायामः सविज्ञेयस्तर्जनी मध्यमे विना ॥ वाम
 कुक्षिस्थितं पापं पुरुषं कञ्जलप्रभं ॥ वस्त्रहत्याशिरो यस्य स्वर्गो स्तेयभुजद्वयं ॥ सुगन्धानरुतामुक्तं गुरुतल्पकटिद्वयं ॥ उपपा
 तकरो मानमङ्गुष्ठमङ्गुष्ठपातकं ॥ खड्गचर्मधरं क्रूरं पापं कक्षौ विचिन्तयेत् ॥ शोषयवायुबीजेन देहं च परमेश्वरि ॥ पापेन सहि
 तं शुष्कं कृत्वा तेन क्रमेण हि ॥ वह्निबीजेन संदह्य पापेन सहितं प्रिये ॥ पापेन रहितं पश्चात्प्रावेयेदमृताम्बुना ॥ प्राणं प्रतिष्ठा
 येत्पश्चाज्जीवं देहेति धाययेत् ॥ मुखवृत्तं समुच्चार्य रुसलुविपरितक ॥ उच्चैरेत्परमेशानि विद्येयं व्यक्षरी भवेत् ॥ प्राणं प्रतिष्ठा
 मंत्रो यस्य सर्वकर्मणि साधयेत् ॥ तेनैव विधिना देवि स्थिरि कुर्यान्निर्जातनुं ॥ विशुद्धं देहो देवेशिन्या संकुर्यात्समाहित ॥ ऋषि
 रस्य महेशानि दक्षणा मूर्तिरव्ययः ॥ न्यसंक्षिप्तसि पूज्यत्वात्पुं किं ह्येदो मुखे प्रिये ॥ देवता हृदये वालात्रिपुरापरमेश्वरी ॥ बीजं
 तु वाग्मवंशं किं स्तात्पीयं कीलकं ततः ॥ कामराज्यं महेशानि ह्येदो न्यास उदाहृतः ॥ नाभ्यादिपादपर्यन्तं हृदाद्यानाभिचापरं ॥ मू
 र्त्तादि ह्येत्कथं पर्यन्तं व्यक्षरं विन्यसेत् क्रमात् ॥ वामपाणि तले चैकं दक्षपाणि तले तथा ॥ उभयोः संपूटे विद्यां त्रिवीजं विन्यसे

२ एतेन बीजशक्तिकीलकं मुच्यते सर्वमंत्रस्य.

रामः

॥ ३ ॥

त्रिपिये ॥ पंचवाणात्क्रमेणैव करंगुलिषु विन्यसेत् ॥ अंगुष्ठादिकतिष्ठान् क्रमेण परमेश्वरि ॥ धानद्वयं समातिरव्य
 वह्निं संस्थं क्रमेण वै ॥ मुखवृत्तेन ते त्रेण वामेण परिमण्डितं ॥ वानद्वयमिदं प्रोक्तं मादनं भूमिं संस्थितं ॥ चतुर्थं स्वरसंयुक्तं
 विन्दुना दं वरुणते ॥ धानं शक्रसमायुक्तं वामकर्णे विभूषितं ॥ विन्दुना दसमायुक्तं सर्गवांश्चन्द्रमाप्रिये ॥ पंचवाणानि माहेशि
 नामानि शृणु पार्वति ॥ क्षोभनाद्रावणा देवितथा कर्षणं संज्ञकः ॥ वश्यो न्यादौ क्रमेणैव नामानि परमेश्वरि ॥ कामास्तत्रैव
 विज्ञयास्तेषां बीजानि संशृणु ॥ पराबीजं मध्यवाणं वाग्मवं परमेश्वरि ॥ तूर्य्यवाणं ततश्चैव स्त्रीबीजं च ततः प्रिये ॥ पंचका
 माश्मे देवि नामानि शृणु वध्वभे ॥ काममन्त्रमथ कन्दर्प्यमकरध्वजसंज्ञकाः ॥ मीनकेतुमहेशानि पंचमपरि कीर्तितः ॥
 एतान् विन्यस्य देवेशि करं न्यासततः परं ॥ मूलविद्यां क्षिणवृत्त्या सर्वांगुलितलेषु च ॥ षडङ्गक्रमयोगेन मातृका विन्यसेत्
 ततः ॥ मातृकां शृणु देवेशि न्यासात्पापानि कृन्तनी ॥ ऋषिब्रह्मास्यमंत्रस्य गायत्रं ह्युच्यते ॥ देवतामातृका देवी बीजं व्यंज
 नं सर्वमयः ॥ शक्तयस्तु स्वरादेवि षडङ्गन्यासमाचरेत् ॥ अं आं मध्ये कवर्गान्तु ईं ईं मध्यचवर्गिकं ॥ उं उं मध्यटवर्गान्तु एं ऐं

५ स्त्रानिति स्वस्वयं

मध्यतवर्गकं॥ ओं औं मध्यमवर्गं नु विन्यसेत्परमेश्वरी॥ अनुस्वारविसर्गान्त्यशवर्गौ सलक्षकौ॥ हृदयं च शिरो दे
 विशिखा च कवचं ततः॥ नेत्रमंत्रं न्यसेद्देवि समः स्वाहा क्रमेण तु॥ वषट् हुं वौषड् मृच्च फडन्तं योजयेत्प्रिय॥ षडंगो यं
 मातृकायाः सर्वमापहरं शतं॥ षष्टपत्रां म्बुजे कंठे स्वनाः षोडश विन्यसेत्॥ द्वादश हृदि पत्रे तु कादीन द्वादश विन्यसेत्
 दश पत्रां बुजे नाभौ डकारादीन्यसेद्दश॥ षट्पत्रे लिंगमध्यस्थे वंकारादीन्यसेत् च षट्॥ आधारे चतुरो वर्णान्वादीन्यसेच्च
 तुर्दले॥ हृक्षौ भ्रूमध्यगेष्ये द्विदले विन्यसेत्प्रिये॥ इत्यन्तर्मातृकां न्यस्य सर्वाङ्गान्या समाचरेत्॥ मूर्ध्नि मुखे च वृत्ते च नेत्रे क
 र्त्तव्यं च पार्वति॥ नासागण्डौ च दन्ते च समुद्रां स्ते च विन्यसेत्॥ पानिषादयुगस्यान्ते र्मध्यगेषु क्रमात्प्रिये॥ पार्श्वे द्वये पृष्ठे नाभि
 जठरे तु क्रमान्यसेत्॥ यादीन्संघातुकान् देवि क्रमेणैव ततो न्यसेत्॥ त्वगसृक्कांसमेदोस्थिमज्जाशुक्रानि धातवः॥ प्राणा
 त्मा चैव जीवात्मा परमात्मा च विन्यसेत्॥ हृदयबाहुमूले च तथा परगले प्रिये॥ कक्षयोर्हृदये पाने पाणिषादयुगे तथा॥
 जठरांतयोर्देवि व्यापकं च क्रमान्यसेत्॥ पंचशद्वर्णरूपां च कपर्दशशिभूषणां॥ शुक्लस्फटिकसंकाशां शुक्लसौमविराजि

१ अन्तर्मातृका न्यासमाह २ चूगलेति यावत्

रामः

४॥

२ कवचं कुर्यात्

१ एते तस्मै स्वतो ध्यातव्यं

तां॥ मुक्तावज्रस्फरदूपां जपमालां कमण्डलुं॥ पुस्तकं वद्वानं च विभूतिं परमेश्वरीं॥ एवं ध्यात्वा न्यसेत्पश्चाद्विद्यान्यासं सुरे
 श्वरी॥ कूर्वात देहसंनहं त्रिभिर्वर्जितैः क्रमात्प्रिये॥ करयो विन्यसेदादौ मणिबंधे जुलेतले॥ दक्षवामे च विन्यस्य कक्षाकर्पर
 पाणिषु॥ पुनर्दक्षवामे च पादयोश्च तथा न्यसेत्॥ नासाने हृदये लिंगे न्यसेद्देविततः परं॥ एतेष्वङ्गेषु देवेशि संहारक्रम
 तो न्यसेत्॥ विद्यासृष्टि क्रमेणैव जानीहि परमेश्वरी॥ ततो न्यसेत्तद्देवि नवयो न्यं किं ताविधिं॥ कर्णयोश्चिबुके शंखद्वये
 च मुखमंडले॥ नेत्रयोर्नासिकायाश्च बाहुयुगे हृदि प्रिये॥ तथा कर्परयोः कक्षौ जानोर्वद्वानि विन्यसेत्॥ पादयोर्देवि गुह्ये च पा
 र्श्वे हृत्स्थे नवये॥ करोष्ठे च नवयो न्यारब्धं न्यसेद्दिजत्रयात्मकं॥ षडङ्गमाचरेद्देवि विदितवृत्त्या क्रमेण तु॥ त्रिद्वेकदशकत्रिद्विसंख्य
 याश्चैलसंभवे॥ अंगुलीनां पुनर्देवि वाणां कर्मास्तु विन्यसेत्॥ ललाटे गले हृत्नाभि मूलाधारेषु च क्रमात्॥ मूलेन व्यापकं क
 र्यात् प्राणायामं समाचरेत्॥ ॥ इति श्रीज्ञानार्णवेति न्यासत्रेवा न्यासविधिः ॥ २ ॥ श्रीईश्वर उवाच
 एवं विन्यस्त देहः सन्तु माहितमनास्ततः॥ अन्तर्यागविधिं कृत्वा साक्षाद्ब्रह्म मयं प्रिये॥ मूलाधारे मूलविद्यां विद्युक्तेऽपि सम

२५
 २०
 १५
 प्रभां ॥ सूर्यकोटि प्रतिकाशां चन्द्रकोटि प्रभां प्रिये ॥ विसतनुस्वरूपां तां बिन्दुविवलयं प्रिये ॥ उर्ध्वशक्ति निपातेन सह तेन वरा
 नने ॥ मूलशक्ति दृष्टत्वेन मध्यबीज प्रबोधन ॥ परमानन्दसंदोहमानन्दचिन्तयेत्यरां ॥ इत्यनर्थजनकं कृत्वा बाह्यपूजां समाचरेत्
 तत्र च प्राङ्मुखः सीतश्वकोद्धारं समाचरेत् ॥ श्रीपरीसंभवे पदे स्थापय यंत्रमुत्तमं ॥ ईशानादग्निपर्यन्तां मूलरेखां समाच
 रेत् ॥ ईशादग्नेस्तदग्राभ्यां रेखे आकृष्य देशिकः ॥ एकीकृत्य च वारुण्यां शक्तिरेखां परां प्रिये ॥ त्रिकोणाकाररूपे यंत्रस्या उपरि सं
 लिखेत् ॥ त्रिकोणाकाररूपं तु शक्तिद्वयमुदाहृतं ॥ पूर्वशक्त्यग्रभागे तु मानयस्तिवदालिखेत् ॥ रेखानुपरमेशानि वायुराक्षे सको
 रागां ॥ सन्धिभेदक्रमेणैव तयोः शक्त्योस्ततः परं ॥ रेखा आकृष्य कोनाभ्यां तदग्रे पूर्ववत् करु ॥ वह्निमण्डलमेतन्तु पूर्वाग्रं वीरवं दि
 ते ॥ एकेन वह्निना शक्तिद्वयेनैव तद्भवेत्प्रिये ॥ नवयोनिविशोभाद्यं चन्द्रराजमिदं प्रिये ॥ सर्वसौभाग्यजननं सर्वैश्वर्यप्रदायकं ॥
 सर्वसिद्धिप्रदं रोगहरं राधाधननायकं ॥ स्तब्धाद्येतु संलिख्य वृत्तं पूर्णं तु संनिभं ॥ तद्वज्रगतमष्टपत्रं च ग्रंथिभिश्चाष्टसंयुतं ॥ ग्रंथयः
 प्रणवाभ्यां तु संयुतत्वेन कारयेत् ॥ ग्रंथयः कलिशाः ज्ञेयाः प्रणवैरथ सुवते ॥ त्रिशूलाष्टकमास्ति ख्यचतुरस्रं लिखेत्प्रिये ॥ चतुर्द्वारं

रामः

॥ ५ ॥

१०
 ५
 सुशोभाद्यं सर्वानन्दकरं सदा ॥ ह्रसौकारं त्रिकोणानुसंलिख्य वरवर्णिनी ॥ कामराजं मध्यगं यदष्टकोनेषु संलिखेत् स्वरा
 न्मोडशदेवेशियुग्मयुग्मप्रभेदतः ॥ दलाष्टकेषु संलिख्य पश्चिमादिप्रदक्षिणां ॥ ग्रंथिस्थानेषु वर्णां तां कादीनां परमेश्व
 रि ॥ विलिख्य सप्तवर्णानां मायनाः क्रमतः प्रिये ॥ क्षकारमष्टमो योज्यशेषवर्णाः क्रमेण तु ॥ मूलाष्टकेषु संलिख्याः पश्चिमा
 दिक्रमेण तु ॥ तद्वाद्ये मातृकावृत्तं विलिख्य परमेश्वरि ॥ चतुस्त्रे महेशानि मातृकां कामगर्भिणीं ॥ विलिख्य पूजयद्यंत्रं हेम
 रौप्यादिषट्को ॥ तां प्रेवादर्पय स्थाने काश्मीरप्रभवे पिवा ॥ चन्दनेन तथा भूमौ कंकमरुणा चन्दनं ॥ सिंदुररजसा वापिकस्त
 रीधुस्त्रोणुभिः ॥ भूर्जे गोरे च तद्वैः कलितं मानसे तथा ॥ सुवर्णरत्नलेखन्या सर्वकार्यप्रसाधकः ॥ विलिख्य यंत्रं देवेशि पूजा
 द्रव्याणि शोधयेत् ॥ कलागमक्रमेणैव ध्यात्वा वस्त्रविकाशिनीं ॥ मूलादी वस्त्ररंध्रान्तं विसतनुतनीयसी ॥ भ्रमद्भ्रमरलीला
 भधर्मिन्नामलपुष्पिनीं ॥ वस्त्ररंध्रस्फुरत्तुंगमुक्ता रेखाविराजितां ॥ मुक्ता रेखालग्नरत्नतिलकां मुक्ताग्रे ज्यलां ॥ विशुद्धदिव्य
 रत्नाद्यचन्द्रेखाकिरीटिनीं ॥ भ्रमद्भ्रमरलीलाभनयनत्रयराजितां ॥ सूर्यभास्वत्महारत्नकण्डालालंकृतां मरां ॥ शुभ्राका

रस्फुरन्मुक्ताहारभूषणभूषितां॥ गैवेयाङ्गदपचाणिस्फुरत्कान्तिजितामृतां॥ गंगानरंगकङ्चोलशुभ्राम्बरविरजितां॥
 कंकणादिस्फुरद्भूषणमणिवंधलसत्प्रभां॥ वज्रवैडूर्यमुक्तादिमेखलाविलसत्प्रभां॥ प्रवालपद्मवाकारपादपद्मवराजि
 तां॥ नक्षत्रमालासंकाशमुक्तामंजीरभूषणां॥ वामेनपाणिनैकेनपुस्तकंचापरेणानु॥ अभयंचप्रयच्छन्तीसाधकानां वरा
 नते॥ अक्षमालांचवरदांदक्षपाणिद्वयेनहि॥ दधतींचिन्तयेद्देवीं वश्यसौभाग्यवाक्यदां॥ क्षीरकण्ठेदुधवलांप्रसन्तां
 संस्मरेत्प्रिये॥ ॥ इति श्रीज्ञानार्णवे त्रिपुरेश्वरीकारे तृतीयः पटलः॥ ३ ॥ श्रीदेव्युवाच॥ चक्रमण्डलमाख्यातं तं
 त्पूजातन्त्रमंडले॥ कथितापरमेशानश्रोतुमिच्छामि तद्वद॥ ॥ श्रीईश्वर उवाच॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि पूजामण्डलमु
 त्तमं॥ पीठपूजाविधायौ रविदेवीविरजितां॥ वामाज्येष्ठा च गौडी च अम्बी के छाततः परं॥ ज्ञानाक्रियाकृत्तिका च चित्रा चैव
 विषष्टिका॥ भूचरी चैव आनन्दादेवि द्वादशशक्तयः॥ मुक्ताफलामलमणिस्फुरच्छत्रशशिप्रभां॥ गंगानरङ्गधवलचामल
 द्वयमपि जे॥ नवरत्नफरदीप्तितांबूलस्य करण्डकं॥ मञ्जुकामालतीजातीशतपत्राग्रदामभिः॥ पूर्णरत्नमयं भाण्डं तथा लंक

रामः
 ॥ ६ ॥

रपूरितां॥ पेटांचव्यजतं द्ध्वं नवरत्नविभूषितं॥ नीलकराटस्य विच्छन्नतथोशीरविरजितं॥ कर्पूरमृगनाभाद्यङ्ककमो
 दकमण्डितं॥ चखकं स्वर्णरचितं कंकतीहारराजितां॥ कञ्जलस्य शलाकांचकरं द्ध्वं चद्रपूरितं॥ दधानापरमेशानिशक्त
 यः पीठसंस्थिताः॥ पूर्वादिपरितः पूज्यारविसंख्यावरानते॥ संयुज्यमध्ये देवेशिषेतसिंहासनं यजेत्॥ रत्नस्वर्णाकृतिस्था
 रदीप्तिमद्भूषणमयं॥ मंचप्रेतासनं साक्षात् मोक्षदायिन संशयः॥ ॥ श्रीदेव्युवाच॥ मंचप्रेतामहेशानबुहितेषां तुका
 रणां॥ निर्जीवा अविनास्ते नित्यरूपाः कथं विभो॥ निर्जीविनाश्चास्ति ने कथं नित्यतां गताः॥ ॥ श्रीईश्वर उवाच॥
 साधुपृष्ट्वया भडे मंचप्रेतमयं कथं॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः॥ मंचप्रेतावगरोहेति श्रुत्वा एव सर्वदा ब्रह्म
 णाः परमेशानमातृत्वं सृष्टिरूपकं॥ वामाशक्तिस्तु विज्ञेया ब्रह्मोप्रेता न संशयः॥ शिवस्य कारणं नास्ति शक्तिस्तु कारणं सदा
 अतएव महेशानि ब्रह्माप्रेता न संशयः॥ शिवेऽपि बालनं नास्ति पालयन्निपराशिवा॥ ज्येष्ठाभिधामहेशानि विष्णुशक्तिरिती
 रिता॥ विष्णुश्च निश्चलो देवि वैद्यमवी व्याप्ति कारिणी॥ पालयन्ति जगत्सर्वं विश्वनाटककारिणी॥ अतएव महेशानि वि

मुपेतो न संशयः ॥ रुद्रस्तु परमंतत्वं शिवो निश्चल एव हि ॥ यशस्ति रुद्रशक्तिश्च तमोरूपा वरानने ॥ गुणात्रयं शिवेनास्ति गु
 णातीतः परेश्वरः ॥ निर्गुणोऽस्य कथं या सो निश्चलस्य वरानने ॥ यसन्ती रुद्रशक्तिस्तु त्रैलोक्यं स चराचरं ॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्र
 श्च गुणातीता सदा प्रिये ॥ सगुणा परमेसा निमृष्टि स्थितिलयात्मिका ॥ ईश्वरोऽपि वरारोहे महाप्रेतः सदा नद्ये ॥ शिवेऽपि निश्च
 ले कस्यादीश्वरत्वं भवेत् प्रिये ॥ यः कर्त्ता च स्वयं हर्ता स ईशो नान्यथा भवेत् ॥ कर्त्तिहर्त्तित्वयुगलं निश्चलेन हि सुन्दरि ॥ अतएव
 महाप्रेत ईश्वरो नान्यथा भवेत् ॥ सदा शिवो महाप्रेतः केवलं निश्चलः प्रिये ॥ अव्यक्तपरमानन्दो ब्रह्मानन्दमयी शिवा ॥ शक्त्या
 विना तु देवेशि न किंचिदपि वर्तते ॥ अतएव महेशानि महाप्रेता स न यजेत ॥ चक्रमध्यस्थितं वीजं सदा शिवमहापदं ॥ धेत य
 आसनं देः न हन्मनुर्मनुमीरितः सदा शिवस्य मंत्रोऽयं कलार्ण परमेश्वरि ॥ सिंहासनं समभ्यर्च्य ततश्चावाह न कुरु ॥ वहन्नाडी
 क्रमेणैव मूलादा ब्रह्मरंध्रं ॥ सम्बित्कलां परेशानीं सर्वज्ञां कल सुन्दरीं ॥ आवाह्य चक्रमध्ये तु तर्पयेत्कलवारिभिः ॥ आ
 वाहनादिमुद्रास्तु कथयामितवानद्ये ॥ उज्ज्वलमधकुर्यादियमावाहनी भवेत् ॥ इयंतु विपरितास्या न दावस्थापनीमता ॥

रामः

॥ ७ ॥

मिलितं मुष्टियुगलं सन्निधाय नरूपिणी ॥ उज्ज्वलमुष्टियुगलं संमुखिकरणां भवेत् ॥ अनरां गुष्टमुष्टिभ्यां सन्निरोधनरूपिणी ॥
 एतस्या एव मुद्रायास्तर्जन्यौ सवलेयदा ॥ अवगुण्ठनमुद्रेयं सर्वकार्यार्थसाधनी ॥ अङ्गुमंत्रैर्न्यसेद्विदेव्यग्रे साधकोत्तमः ॥
 सकलीकरणां नाम मुद्रेयं व्याप्तिरूपिणी ॥ करावेकत्र संयोज्या चारत्रिकमिदं प्रिये ॥ परमीकरणां नाम मुद्रेयं वैततः परम्
 परिवृत्त्य करोषश्चार्त्तर्जनी मध्यमेयुगे ॥ कनिष्ठानामिकायुगं परस्परयुतं कुरु ॥ धेनुमुद्रेयमारख्याता अमृतीकरणं भवेत्
 एतासाधारणा मुद्रादर्शयित्वा ततः परं ॥ वरदाभयमुद्रेयं वरदाभयवत्कुरु ॥ पुस्तकवद्वामकरं सर्वकार्योत्तलं प्रिये ॥ पुस्त
 कं नाम मुद्रेयं वाग्विलासं प्रयच्छति ॥ तर्जन्यंगुष्टयुग्मे तु दक्षहस्ते तु पार्वती ॥ अक्षमाला च मुद्रेयं ज्ञानमुद्रा च वै भवेत् ॥
 मुष्टिं बद्ध्वा दक्षकरे तर्जन्यं कुरु रूपिणी ॥ अंकशारख्या त्वियं मुद्रा त्रैलोक्याकर्षणी भवेत् ॥ तर्जनीयुगलं देवि वामांशे शृं
 खलाकृतिः ॥ याश्च मुद्रासमारख्याता त्रैलोक्याकर्षणक्षमा ॥ यथाह स्तगतां चापंतथाह संकुरु प्रिये ॥ चापमुद्रेयमारख्याता
 वामहस्तेऽवस्थिताः ॥ यथाह स्तगता वारणास्तथाह संकुरु प्रिये ॥ वारामुद्रेयमारख्यातारिपुवर्गनिकृन्तनि ॥ कपालमुद्रा

二 下 二

दशसंख्यामहेशानिभैरवामातृमण्डले चतुरस्रे महादेविलोकपालाष्टकं यजेत् इन्द्रमग्निं यमं देविराक्षसं वरुण
 तथा वायुं कुबेरमीशानं पूर्वादि क्रमतो यजेत् वस्त्राणां चैव विष्णुं च उद्गाधः क्रमतो यजेत् त्र्यंकारं बीजमुच्चार्य बहु
 कायनमोलिखेत् यंकारं बीजमुच्चार्य योगिनीभ्यो नमस्तथा क्षांकारं बीजमुच्चार्य क्षेत्रपालाय नमः गौंकारं बीज
 मुच्चार्य तथा गणपतये नमः उन्नेनमः पश्चिमादिदिक्षु पूजाः क्रमेणा तु चतुरस्रेषु संयुक्ता विदिक्षु परमेश्वरि वायव्या
 दि क्रमेणैव वक्ष्यमानमहेश्वरि वसवो द्वादशादि त्पारुषाश्चैव ततः प्रिये सर्वभूता वरा रोहे क्रमेण परिपूजयेत् पूजां
 विधाय देवेशि उपचारैः प्रपूजयेत् उत्तराशामुखो भूत्वा यदि चक्रं समुद्धरेत् उदीचिदिक्तदादेवि पूर्वश्चैव व्यवस्थि
 ता पश्चिमाशामुखो देवि यदा चक्रं समुद्धरेत् पश्चिमाशामुखो देवि पूर्वाशौ वनिगद्यते दक्षिणाशामुखो देवि यदा च
 क्रं प्रपूजयेत् दक्षिणाशामुखो देवि पूर्वाशौ वनसंशयः ॥ इति श्रीज्ञानार्णवोत्रिपुरेशीपूजाविधिश्चतुर्थः पटलः ॥ ९ ॥
 ॥ ४ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ कुमारी क्रम आख्यातो मुद्रासनसमन्वितः ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि बलिदानादिकं विभो ॥

श्रीईश्वर उवाच ॥ धूपं विस्तारयेत् सम्यक् मूलमंत्रं हृदि स्मरन् वनस्पतिरसोत्पलं गंधाद्योगंध उत्तमः ॥ आधेयं सर्वदे
 वानां धूपो यं प्रतिगृह्यतां अनेन मनुना देवि धूपं देव्यै न विदयेत् स्वप्रकाशमहादीपः सर्वत्र मिति रायहः ॥ सवास्याभ्यं
 तरं ज्योतिर्दीपो यं प्रतिगृह्यतां तथैव दीपमंत्रो यं विशाले परमेश्वरि आरात्रिकमतः कुर्यात्सर्वकार्यार्थसिद्धये ॥ सौवर्णा
 राजतेकां स्पेस्थानके परमेश्वरि ॥ कुंकुमेन लिखेत्प्रभवसुपत्रं मनोहरं चन्द्ररूपं चरुं कृत्वा तन्मध्ये मस्तकेशिवे दीप
 मेकं विनिःक्षिप्य वसुपत्रे वृदीपकान् यवगोधूमदग्धादिरचितान् शर्करायुतान् कनकाचितशोभाभिः शोमितान् घृ
 तपूरितान् अभिमंत्र्य महेशानिरत्ने श्वर्याततः परं श्रीबीजनुपरां बीजं संलिख्य वरवर्णिनि गसौ च यमनाः पश्चादि
 द्रस्थानः क्रमात् प्रिये वामकर्णिसमायुक्ता विंडुनादसमन्विता ॥ बीजपंचकमेतन्नुपचरन्नात्रिसुन्दरि ॥ पूर्वबीजविलो
 मेन रत्ने शीयं न वाक्षरी ॥ मूलमंत्रेण चाभ्यर्च्य ततश्चारात्रिकं यजेत् तत्स्थानं कंसमुद्धृत्य मस्तकान्तः पुनः पुनः ॥ नववा
 रं महेशानिततो नीराजनं चरेत् ॥ समस्तचक्रचक्रेशियुते देवि न वामिके ॥ आरात्रिकमिदं देवि गृह्यतममसिद्धये ॥ नी

४ श्रीं ह्रीं लूं मूं नूं तूं ह्रीं श्रीं

५ वरदा कितमिति याठानरं

राजनं महादेवि विद्याने प्रकृतीकृतः॥ आरातृकं महेशानि चक्रमुद्रा व्यवस्थिता॥ वामहस्तांगुष्ठगर्भकनिष्ठा दक्षिणाक्षि
 येत॥ कनिष्ठगर्भके वामे दक्षांगुष्ठविनिक्षिपेत्॥ अन्त्योन्त्ययोगतो देवि चक्रमुद्रे यमीरिता॥ आरात्रिकविधिं कृत्वा नैवेद्य
 नुनिवेदयेत्॥ सुकृष्णक संकाशं चन्द्रनीहारसन्निभं॥ लसत्तराजं देवि चारुमृदोदनं प्रिये॥ हिंगुजीरमरिचाद्यै
 रादकैरचितं प्रिये॥ वटकः कंकमाकारः पायसं हिमसन्निभं॥ दुग्धगंभीरसुभगं शर्करापरिपूरितं॥ कपिलाघृतसंयु
 तं भूर्यत्वक्मण्डितं प्रिये॥ नर्करालालिता देवि सुपुं मुद्रोद्भवान्वितं॥ नानाविधानि पेयानि व्यंजनानि व्यंजनानि बहून्मपि
 इत्याद्यन्तसमोपेतं नैवेद्यं कल्पयद्बुधः॥ मनःकलियत इयं त्रिपुरायै निवेदयेत्॥ हे मया त्रगतं दिव्यं परमानन्दं सुसंस्कृतं
 पंचधा षडसोपेतं गृहाण परमेश्वरि॥ विद्याने परमेशानि निवेद्य मनुमीरितः परिधिं च्यततो देवि नित्यहोम समाचरे
 त्॥ मूलमंत्रेण देवेशि हनेत्यं चाहतिः क्रमात्॥ प्राणायामौ तथा व्यान उदानश्च समानकः॥ एतत्सूरूपं जार्नीहि पंचाहुतिः
 सुरेश्वरी॥ षडाहुतिषडङ्गेषु नित्यहोमो यमीरितः नित्यहोमो विधिं कृत्वा बलिदानविधिं चरेत्॥ ईशाने च तथा गेये नैऋ

रामः

॥ १० ॥

ते च तथा प्रिये॥ व्यायव्यक्रमतो देवि मंडलानां चतुष्टयं॥ श्रीचक्रमभितो देवि त्रिकोणं व्योममालिखेत्॥ पूर्वमंत्रैः
 समभ्यर्च्य वटुकादिमिरद्विजे॥ एषेहि देवि पुत्राने वटुकाने तथाथ च॥ कपिलाने जगभारभासुराने त्रिनेत्रि च॥
 ज्वाला मुखं च सर्वाने विघ्नं ताशय नाशय॥ सर्वोपचारसहितं बलिं गृह्णन् विधापदं॥ बहिजायान्वितो मंत्रो वटुक
 स्य उदाहृतः॥ अनेन विधिना देवि वटुकस्य बलिः प्रिये॥ उर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दिवि गगणतले भूतले निष्कले वा पाता
 ले वा तले वा सलिलपवनयो र्यत्र कत्र स्थितो वा॥ क्षेत्रे पीठे यपीठादिषु च कृतपदाधूपदीपादिकेन॥ प्रीता देव्यः
 सदानः शुभवलिर्विधिना पानुवो वीरवंश्याः॥ एतदने महेशानियां बीजं योगिनीन्ततः॥ भ्यः स्वाहा सर्ववर्णाने यो
 गिनीयदमालिखेत्॥ कचरास्तं समालिख्य बहिजाया पुनर्लिखेत्॥ अनेन मनुना देवि योगिनीनां बलिर्भवेत् षड्दी
 र्घस्वरसंभिन्नं शकारं विलिखेत् प्रिये॥ स्थानक्षत्रपदं पालधूपदीपादि चालिखेत्॥ सहितं बलिमालिख्य गृह्णन्
 कृततोलिखेत्॥ सर्वविद्यानाशयति द्वितीयं च सर्वमर्भकः॥ बहिजायान्वितो मंत्रक्षत्रपालस्य कथ्यते॥ अनेन मनु

नादेविक्षत्रपालवलिस्मृतः॥ गांगोंगं त्रयमालिख्यडेनंगरापतिर्वदेत्॥ वरानेवरदानेचसर्वानेजनमालिखेत्॥
 मेचशंचानयः प्रोक्तंवलिंगरुद्धिधापदं॥ वह्निजायान्वितोमंत्रोगरायस्पवलिहरेत्॥ वामांगुष्ठानामिकाभ्यांवदु
 कस्यवलिर्भवेत्॥ वामांगुष्ठनर्जनीभ्यांयोगिनीनांतुकथ्यते॥ मध्यमांगुष्ठयोगेनक्षत्रपालस्यकथ्यते॥ कनिष्ठांगुष्ठ
 योगेनवलिंगरापतिस्मृतं॥ अंगुष्ठमध्यमाभ्यान्तुयोत्याकारान्तुयोजयेत्॥ वाममुष्टिविधायादौतर्जनीसरलांकरु
 अनयामुद्रयादेविक्षत्रपालवलिहरेत्॥ तथा मुष्टेस्तुमध्यस्था अंगुलांदण्डवत्करु॥ गजतुराडामहामुद्रागारायस्प
 वलिर्भवेत्॥ अथवावामभागेतुमराडलंचैकमालिखेत्॥ तत्रैववलिदानंतुकर्यात्सर्वार्थसिद्धये॥ अनेनविधिनादेविपू
 जयेत्परमेश्वरीं॥ पंचसिंहासनगतां परमानन्दरूपिणीं॥ पंचसिंहासनासस्यंचित्कलांचितयेत्सदा॥ वर्णलक्षंजयेन्मंत्रं
 दशाङ्गुलं हुनेत्प्रिये॥ तर्पनंचततः कर्यात्सर्वसौभाग्यवान्भवेत्॥ ॥ इतिज्ञानार्णवेनित्यातंत्रे त्रिपुरेशीयजनविधिः
 पंचमः पटलः॥ ५ ॥ देव्युवाच॥ पंचसिंहासनगताकथंसात्रिपुरापरं॥ कथयस्वमहादेवकथंसिंहासनंभवेत्॥ ॥

रामः

॥ ११ ॥

ईश्वर उवाच॥ यथासौ त्रिपुरवाला तथा त्रिपुरभैरवी॥ सम्यत्प्रदानामतस्याशृणु निर्मलमानसे॥ शिवचंडौ वह्निमस्थौ
 वाग्भवंतदनंतरं॥ कामराजंतथादेवि शिवचंडा न्वितंततः॥ पृथ्वीबीजांतवन्द्याद्वंतातीर्यशृणु वदन्मभे॥ शक्तिबीजेमहे
 शानिशिववह्नीनियोजयेत्॥ कुमार्योपरमेशानिहित्वासर्गन्तुवैन्दवं॥ त्रिपुराभैरवीदेवि महासंपत्प्रदाप्रिये॥ अनया
 सदृशीविद्या त्रिषुलोकेषु दुर्धर्मा॥ ब्रह्मानन्दमयिसाक्षात्सर्वसाम्राज्यदायिनी॥ ध्यातमस्याः प्रवक्ष्यामिमहासंपत्प्रदां
 प्रिये॥ उद्यदर्कं सरस्वाभ्यां स्फुरच्चन्द्रजटां करे॥ किरीटरत्नविलसत्चित्रचित्रितमोक्तिकां॥ स्फुरद्गुधिरपंकादामुंड
 मालावलीयुतां॥ नयनत्रयशोभायां पूर्णेन्दुवदनावितां॥ मुक्ताहारलताराजन्पीनोन्नतघनस्तनीं॥ रक्ताम्बरपरीधानां
 यौवनोन्मत्तरूपिणीं॥ पुस्तकंचाभयेवामेदक्षिणे चाक्षमालिकां॥ वरदानरतां नित्यां महासंपत्प्रदां स्मरेत्॥ न्यासपू
 जादिकं सर्वं कुमार्यैव सुब्रते॥ त्रिपुराभैरविदेवीं पंचसिंहासनान्वितां॥ प्रथमं शृणु देवेशिवत्मा सृष्टिकरो यदा॥ निश्चे
 तनो यदेवेशितदा त्रिपुरदेवतां॥ समाराध्या भवत्कर्ता सृष्टेस्तु परमेश्वरि॥ ब्रह्मासनां समाराधयत्पसामहताप्रिये॥

शक्रोभुद्देवरजोयंपूर्वस्यांदिशिपालकः॥ तदाप्रसन्नांत्रिपुरं पूर्वसिंहासनस्थितां॥ शृणुदेविप्रवक्ष्यामिपूर्वसिंहासन
 स्थितां॥ वाग्भवन्वीजमुच्चार्यजीवप्राणसमन्वितं॥ सकलाभुवनेशानिदितीयंवीजमुद्धृतं॥ जीवप्राणवह्निसंस्थंशक्रस्व
 रविभूषितं॥ विसर्गादमहेशानिविद्यात्रैलोक्यमातृका॥ त्रैलोक्यमोहनीदेवीपरं ब्रह्मचिमात्मिका॥ चैतन्यभैरवीनाम
 चेतनानिश्चलशिवे॥ उद्यद्भानुसहस्राभांनानालंकारभूषितां॥ मुकुटोऽखलसच्चन्द्रेखारत्नाम्बरान्वितां॥ पाशांकश
 धरानित्यां वामहस्तेकपालिनीं॥ वरदाभयशोभाद्यां पीनोन्नतघनस्तनीं॥ एवं ध्यात्वा यजेद्देवीं पूर्वसिंहासनस्थितां॥
 क्षिरावृत्याषडङ्गानिन्यसेत्सर्वाङ्गलक्षणां॥ यंत्रमस्याः प्रवक्ष्यामि देवी त्रैलोक्यमोहिनी॥ त्रिकोणां चैव षड्कोणां वसुपत्रं व
 रानने॥ चतुरस्रं चतुर्धरं मेवं मण्डलमालिखेत्॥ अत्रावाह्याततो देवीं पूर्ववत्परमेश्वरि॥ मुद्रादिपरमेशानिदर्शयित्वा गरां
 यजेत्॥ प्रथमावरणां देवि षडङ्गानां च पूर्ववत्॥ रत्यादिकास्ततः पुज्याः पूर्ववत्परमेश्वरि॥ अग्रे वसन्तं वामे पिकामं देवं
 वरानने॥ चापं दक्षिणां दिक्कोणोवाणाः पूर्ववदक्षिजे॥ डाकिनीं राकिनीं चैव लाकिनीं काकिनीं नतः॥ शाकिनीं हाकिनीं

रामः

॥ १२ ॥

चैव पश्चिमाद्या यजेत्त्रिये॥ अतः ककुसुमा मुख्या वसुपत्रेषु पूर्ववत्॥ परभृत्सारसौ चैव शुक्रमेघा खयौ नतः॥ अपा
 ङ्गकुसुमा मुख्या वसुपत्रेषु पूर्ववत्॥ अपाङ्गभूविलासौ च हावभावौ च पूर्ववत्॥ इन्द्राद्या लोकपालाश्चक्रमेण परि
 पूजयेत्॥ पूर्वसिंहासनं देविकथिता विरवंदिते॥ कामेश्वरी च रुद्राणां पूर्वसिंहासनस्थिताः॥ एतस्या एव विद्याया
 वीजद्वयमुदाहृतं॥ तदने परमेशानि नित्यं क्लृप्तमदद्वे॥ एतस्या एव तार्त्तयिं रुद्राणां परमेश्वरि॥ पूजा ध्यानादि
 कं देवि चैतस्या एव पूर्ववत्॥ त्रिकोणेषु विशेषोऽस्ति कथयामि तवानद्ये॥ अग्रकोणाक्रमेणो वनित्यं क्लृप्तां मदद्वं
 षडङ्गावरणात्पश्चात् पूजयेत्सर्वसिद्धये॥ अनेनैव प्रकारेण पूर्वसिंहासनस्थिताः॥ इति ज्ञानार्णवे नित्यातं
 त्रै पूर्वसिंहासनविधिः षष्ठः पटलः॥ ६ ॥ ईश्वर उवाच॥ एवमारभ्य देवेशीं महात्रिपुरभैरवीं॥ पालकोभुनिश्च
 लोपि प्रेतत्वादीरवंदिते॥ योगनिद्राहृत्ता देवि प्रेतत्वं तस्य निश्चलं॥ तद्भ्यानेन स्वयं शक्तिरभूत्कवलयक्षणे॥ तामार
 ध्यमहाविष्णुरघोरेण मुखेन वै॥ त्रिपुरो निर्जितो देवि त्रैलोक्यभयदायकः॥ तदा सिंहासने मुख्या दक्षिणे परमेश्वरि

मंत्रमस्याः प्रवक्ष्यामि भवभावनिवृत्तनं ॥ शिवचन्द्रो मादतान्नं वान्नं वह्निं समन्वितं ॥ शक्तिभिर्न विन्दुना दकलाब्धं वाग्म
 वं प्रिये ॥ संपत्तदाया भैरव्याः कामराजं तदेव हि ॥ सदा शिवस्य जीवन्तु महासिंहासनस्य तु ॥ एषा विद्या महेशानि वर्णितं के
 न सक्यते ॥ ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि रियुभावनिवृत्तनं ॥ उद्यत्सूर्यसहस्राभां चन्द्रवृण्डां त्रिलोचनां ॥ नातालंकारशुभगां स
 र्ववैरिनिवृत्तनीं ॥ क्षरदूधिरमुण्डालिवलितां रक्तवाससां ॥ त्रिशूलं डमरुखड्गं तथा खेटकमेव च ॥ पिनाकं च शरादेविषा
 शां कुशयुगं क्रमात् ॥ पुस्तकं चाक्षमालां च शिवसिंहासने स्थितां ॥ एवं ध्यात्वा महेशानि पूजामण्डलमाचरेत् ॥ त्रि
 कोणां चैव वृत्तं च वृत्ताष्टदलनी रजं ॥ वृत्तं भूमण्डलावीतमे वा त्रिपुरयंत्रिका ॥ वामां ज्येष्ठां च गौडिं च कालिं च वरलोचने ॥
 कलाब्धं च बलाब्धं च यजेद्विकरणीतनः ॥ क्लृप्तमथ नीचैव सर्वभूतान्तमाचरेत् ॥ दमनीं च तथा चोक्ता मनोन्मनी पदा
 न्वितां ॥ एवं पीठं समभ्यर्च्य ततः सिंहासनं यजेत् ॥ अघोरविद्यारूपं तु महापापनिवृत्तनं ॥ अघोरे वाग्भवयश्चात् घोरतु
 भुवनेश्वरि ॥ सर्वतः सर्वसर्वेभ्योऽघोरघोरतरे रमां ॥ नमस्ते रुद्ररूपेभ्यो देव्या वीजं युगं लिखेत् ॥ त्रिंशं त्रिंशं त्रिभिर्वर्णैः वि

रामः

॥ १३ ॥

श्रेयं कथिता प्रिये ॥ अनेन मनुना देवियजेत् सिंहासनं वधः ॥ आवाहनादिकं कल्प्यं कमर्चि नमतः परं ॥ आदावङ्गा वृद्ध
 तिर्देवि द्विरावृत्त्याङ्गपूजनं ॥ स्थादित्रयमभ्यर्च्य तथानङ्गादिकान् पूजयेत् ॥ ब्राह्म्यादियुग्मं संपूज्य वसुपत्रेषु मानृकां
 भुवि म्वेलोकपालाश्च सामुधान् परमेश्वरी ॥ द्वितीयसिंहासनं पूजयेद् दूधभैरवीं ॥ ॥ इति ज्ञानार्णवे नित्यातंत्रे
 द्वितीयसिंहासने रुद्रभैरवी विधिः सप्तमः पटलः ॥ ७ ॥ ईश्वर उवाच ॥ पश्चिमे भैरवदि वीषट्कूटपरमेश्वरी ॥ यस्याः
 स्युर्न्यो शिवो देवि सृष्टिं संहारलक्षणा ॥ डाकिनी राकिनी बीजेलाकिनी काकिनी युगात् ॥ साकिनी हाकिनी चैव बीजान्गारु
 त्यमंत्रवित् ॥ आद्यमैकारसंयुक्ता मन्यदीकारमण्डितं ॥ शक्रश्चरन्वितं देवितानि यं बीजमालिखेत् ॥ विन्दुना दकलाक्रांतं
 त्रितयं शैलसंभवे ॥ एषा विद्या महेशानि रुद्रसिंहासने स्थिता ॥ ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि सर्वभूतनिवृत्तनं ॥ वालसूर्यप्रभां
 देविं जवाकुसुमसन्निभां ॥ मुण्डमालावलिं रम्यां वालसूर्या रूपां गुफां ॥ सुवर्णकलशाकारपीनोन्नतपयोधरां ॥ याशां कु
 शौ पुस्तकं च तथा जपमालिकां ॥ एवं ध्यात्वा ये जेदेवां मानसैरुपचारकैः ॥ द्विरावृत्त्या षडङ्गानि विधाय परमेश्वरि ॥ यंत्रम

२५
 २०
 १५
 स्पावरागे हे त्रिकोणं मुष्टिकं लिखेत् ॥ वहिरष्टदलं पञ्चमं विपत्रं ततो लिखेत् ॥ चतुरस्रं चतुर्धरे मेवं मण्डलं मालिखेत् ॥ षडंगं
 वराणं देवि पूर्ववत् पूजयेत् ॥ रत्नादि त्रितयं देवि त्रिकोणं परिपूजयेत् ॥ डाकिन्याद्यास्तु षडङ्गो वसुपत्रे ततः परं ॥ वास्यादि
 युगलं पञ्चाङ्गं विपत्रे ततः परं ॥ बालायाः पीठशक्तीस्तु वामाद्याः पूजयेत् क्रमात् ॥ चतुरस्रं लोकपालात्सायधाम्परमेश्वरि ॥ एवं
 पूजाविधिं कुर्याद्भोगमोक्षफलप्रदं ॥ अनेनैव विधानेन नित्याख्यां भैरविं यजेत् ॥ सर्वसौख्यप्रदां नित्यां सर्वसाम्राज्यदायनीं ॥
 सतस्या एव विद्यायाः षडङ्गान् क्रमनः स्थितान् ॥ विपरितान् तस्यैवोटे विद्येयं भोगमोक्षदा ॥ नित्याद्या भैरवी देवीरिषु भाव
 निकृताः ॥ न्यासपूजादिकं सर्वमस्या पूर्ववदाचरेत् ॥ ॥ इति ज्ञानार्णवे नित्यान्तरे पञ्चसिंहासनविधिरष्टमः पटलः ॥ ॥
 ॥ ८ ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि महाविद्यां चिन्तितेष्टफलप्रदां ॥ यस्या विज्ञातमात्रेण भुवनाधिपतिर्भवेत् ॥ हसाद्यं वाग्भवा
 यंच हसकान्ते सुरेश्वरि ॥ भूवीजं भुवनेशानि द्वितीयं बीजमुद्धरेत् ॥ शिवचन्दौ महाशेता भुवनेश्वरि भैरवि ॥ मध्यबीजेन
 देवेशि यद्दीर्घस्वरभेदिता ॥ षडङ्गानि च विन्यस्य ध्यायेद्देवीं चतुर्भुजां ॥ जवाकसुमसंकाशां दाडिमीकसुमोपमां ॥

रामः
 ॥ १४ ॥

१०
 ५
 चतुरस्रं जटाकूर्यं त्रिनेत्रं रक्तवाससां ॥ नानालंकारभुभगां पीनोन्नतघनस्रतीं ॥ पाशां कुशवराभीतिर्धोरयन्ति शिवाश्रये
 एवं ध्यात्वा यजेद्देवीं यंत्रोद्धारणपूर्ववत् ॥ चैतन्यं भैरवी देवी मंत्रवत्परमेश्वरि ॥ सिंहासनं समभ्यर्च्य परिवारार्जनं यजेत् ॥
 षडङ्गा वराणं देवि पूर्ववत्परितोर्चयेत् ॥ रत्नाद्याः पूजयेद्देवि त्रिकोणं तदनन्तरं ॥ ब्रह्माविष्णुशिवरूपं पूज्यास्तत्रैव सुन्दरि
 डाकिन्याद्यास्ततः पूज्या वसुपत्रे ततः परं ॥ अनङ्गकसुमाद्याश्च वास्यादियुगलततः ॥ भुवि स्वे लोकपालाश्च वटकाद्याश्च
 पूजयेत् ॥ योगिनीनां चतुःषष्टिः पूजयेत्सुरवन्दिते ॥ सदा शिवसखायस्मात्कवेरः परमेश्वरि ॥ तेनेयं प्रार्थिता विद्या राजराज
 स्ततो भवेत् ॥ तेनैव प्रार्थिता विद्या गौरीवच्च फलप्रदा ॥ अन्नपूर्णे श्वरीनाम सर्वसम्यक्प्रदासतां ॥ अनया विशया देवि कवेरोध
 ननायकः लोकपालेषु सर्वेषु धनत्वादिपूर्णाता ॥ तथा न्नपूर्णाता चास्मिन् सुस्थितास्याः प्रसादतः ॥ अन्नपूर्णे महाविद्या
 साक्षात्कामदुद्यादिजे ॥ तारं च भुवनेशानीं श्रीबीजं कामराजकं ॥ हृदने भगवभ्यन्तं माहेश्वरि पदं लिखेत् ॥ अन्नपूर्णे गिजा
 यां च विद्येयं विंशदक्षरी ॥ अनया सदृशी विद्या सिद्धिदानास्ति भूतले ॥ भुवनेश्यामहेशानि षड्दीर्घस्वरभिन्नया ॥ षडङ्गा

निमहेशानिच्छन्दोत्पासादननरं॥ ऋषिर्वस्त्रास्यमंत्रस्यपंक्तिच्छन्दोवरा नने॥ अन्तर्पूर्णेश्वरिदेवीदेवतापरिकीर्तिता॥ वीजं
 तुभुवनेशानि श्रीवीजंशक्तिरुच्यते॥ कीलकं कामवीजं स्यात्षडङ्गाननरनतः॥ एकमेकं पुनश्चैकं पुनरेकं द्वयंचतुः॥ चतु
 श्वतुस्तथा द्वाभ्यां पादान्येता निपावति॥ यदनिदेवदेवेशिनवकारेषु विन्यसेत्॥ मूर्द्धादिगुडपर्यन्तं पुनस्तेषु वरा नने॥ गुडादिव
 स्तरं ध्यानं यदानां नवकं न्यसेत्॥ वस्त्रं ध्यास्य हृदयमूलाधारेषु त्रुक्त्वा मात॥ चतुर्वीजानि विन्यस्य पुरेष्वन्याश्च विन्यसेत्॥ गोलकं
 चतनो देवि विन्यस्य विधिवत्प्रिये॥ प्राणायामं च कूर्वात पूजामण्डलमारभेत्॥ त्रिकोणं च चतुः पत्रं वसुपत्रं ततः परं॥ कलापत्रं
 च भूविम्बं चतुर्धरं समालिखेत्॥ सिंहासनस्य परितः पीठदेवीः समर्चयत्॥ सिंहासने दक्षिणे तु कथिताः पीठनायिकाः॥ ताये
 व पूजिताः पीठे वा माध्याः परमेश्वरि॥ जया च विजया चैव अजितां चापराजिता॥ नित्या विलासिनी दोग्धी अमोघा मंगला मयिकाः
 नयमी परमेशानि सिंहासनसमीपगाः समावाह्य जेदेवीं ध्यातुं कुर्वन् समाहितः॥ तत्पत्रं च नववर्णाभांवालेन्दुकृतशेखरां नव
 रत्नप्रभादीन् मुकुटं कंकमरूणां॥ चित्रवस्त्रपरिधानां सफलाक्षी त्रिलोचनां॥ सुवर्णकलशाकारपीनोन्नतघनस्तनीं॥

रामः

॥ १५ ॥

गोक्षीरधामधवलं यंच वक्रं त्रिलोचनां॥ प्रसन्नवदनं शान्तं नीलकंठविराजितं॥ कपर्दिनं स्फुरत्सर्वभूषणं कण्डसन्निभम्॥
 नृत्यनमनिशं हृष्टं हृष्टानन्दसमिपरां॥ आनन्दमुखलोलाक्षी मेखलाद्यानि तन्मिनीं॥ अन्नदानरतां नित्यां भूमि श्रीभ्यामलं
 कृतां॥ एवं ध्यात्वा यजेद्देवीं षडङ्गावरणं यजेत्॥ अग्नीशासुरवायव्यमध्यदिक्ष्वङ्गपूजनं॥ अथ वक्ष्ये महेशानि त्रिकोणस्य च
 पूजनं॥ तारं प्रासादवीजं च हृद्धिवायतनः परं॥ सप्ताक्षरि महाविद्या अनया देवि पूजयेत्॥ नृत्यनमीश्वरं देवं त्रिकोनाग्रे महेश्वरि॥
 ॐ नमः परमाभाष्यततो भगवते पदं॥ ततो वराह रूपाय भुर्भुवः स्वपतिस्तथा॥ देनां भूमिपति त्वंच मे देहीति च दापय
 य॥ वह्निजायान्वितो मंत्रो वराहस्वरानने॥ अनया विधया देवि वामकोणे प्रपूजयेत्॥ ॐ नमः पदमाभाष्य देनां नारायणं लि
 खेत्॥ नारायणं दक्षकोणे क्रमेण परिपूजयेत्॥ वामदक्षिणयोः पूज्ये भूश्रियो परमेश्वरि॥ एकेन मतुना देविकथयामितवा
 नघो॥ अन्नं महि पदं चान्नं मे देहनाधियान्तिके॥ तन्मे समन्तं संलिरख्य प्रदापयततः परं॥ वह्निजायान्वितो मंत्रं संपूठीकृत्य
 पूजयेत्॥ गैत्रौ मात्मके रमया वामदक्षिणयोः क्रमात्॥ ततश्चतुर्दले पूज्याः पश्चिमादिक्रमेण तु॥ तारेण परविद्यां च भुवनेशी

सदात्मना ॥ कमलारमया भद्रकामेण सुभगां यजेत् ॥ वसुपत्रे महेशानिवास्यायाः पश्चिमादितः ॥ षोडशारे महेशानिच
 उमंडलरूपिणी ॥ कलाः षोडशसंपूज्याः पश्चिमादि क्रमेण ॥ अमृतामानदातुष्टिः पुष्टिः धीतिरतिस्तथा ॥ ह्रींश्च
 श्रींश्च सुधारत्रिज्योस्नाहं भवतीति तथा ॥ छाया च पूर्णिमानित्या अमा वास्या च षोडशी ॥ शेषवर्णैः प्रपूज्यास्तु अन्नपूर्णोत्त
 शब्दिका ॥ चतुरस्रलोकपालान् क्रमेण परिपूरयेत् ॥ इत्युत्तरपतिः सम्यक् पूजितान् सुवर्णदाः ॥ सुखं तत्र करोत्यचराजरा
 जोधनाधिपः सिद्धिप्रदा सिद्धिविद्या समापन्न प्रदा प्रिये ॥ भुवनेश्वर भैरव्या भेदान्तरमथोच्यते ॥ सहस्रादेव देवेशित
 दासा सकलेश्वरी ॥ ध्यान पूजादिकं सर्वमेतस्या एव यावति ॥ इत्यनुसहस्राद्यास्या त्र्युजा ध्यानादिकं तथा ॥ एतस्या एव
 विद्याया आद्यनेरे फलवर्जिते ॥ तदेयं परमेशानिनाम्ना सकल सिद्धिदा ॥ संपत्प्रदा भैरवी च ध्यान पूजादिकं क्रमात् ॥ यंच
 सिंहासनमपि महात्रिपुरभैरवी ॥ चतुरग्न्याय विद्याभिर्मान्यं सिंहासनं प्रिये ॥ ह्रीं श्रीमात्मकमुच्चार्य सक्तिमात्मकमदि
 जे ॥ उन्मतीनाम विद्येयं भोगमोक्षफलप्रदा ॥ पूर्वाम्नाये महाविद्यामाल्यं सिंहासनं प्रिये ॥ देवीयं पश्चिमाग्नाय दक्षिणा

रामः

॥ १६ ॥

माय पूजयेत् ॥ वाग्भवं वीजमुच्चार्य क्लिप्ते स्यात्कामबीजकं ॥ मरुद्वेकलेहसौः विद्येयं भोगिनी प्रिये ॥ दक्षिणाम्नाय
 देवीयं पश्चिनाग्नाय मुच्यते ॥ वाग्भवं च पराश्वरसखक्रेमिति प्रिये ॥ ह्रस्वौ अंतो देवि पंचैते षण्णावाः स्मृताः ॥
 भगवत्पद्ममालिख्य पृथक् पदं महेश्वरि ॥ चतुर्थं प्रणवं चैव ह्रस्वक्रेमिति प्रिये ॥ कद्रिकां चैव ह्रस्वां च ह्रस्वीं ह्रस्वीततः
 परं ॥ अघोरे चैव घोरे च त्वघोरा मुखि चालिखेत् ॥ चंद्रां च चोकिनिदं दं विद्यादात्रिंशदक्षिण ॥ पूर्वोक्तैः प्रणवैर्देविसंप्रति
 कृत्य चालिखेत् ॥ कद्रिकेयं महाविद्या पश्चिमाग्नाय देवता ॥ खक्रेमात्मकमुच्चार्य महाचण्डपदं लिखेत् ॥ योगेश्वरी पदं
 पश्चाद्विद्येयं कालिका प्रिये ॥ उत्तराग्नाय विद्येयं नाम्ना कालिनिविश्रुता ॥ एतानि परमेशानि पूज्यं सिंहासनं सदा ॥
 इति ज्ञानार्णवे नित्यातंत्रे पंचसिंहासनविधिर्नवमः पटलः ॥ ९ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ त्रिपुरादिविधा देवभवता प्रकृष्टकृ
 ता ॥ त्रिविधा तु यदुक्तं प्रकृष्टीकृतं रुशंकरः ॥ ईश्वर उवाच ॥ परं वंस्वरूपं यन्नादविन्दु कलात्मकं ॥ शिवशक्तिम
 यंतं तु कथयामि तवानघे ॥ व्याप्यतिष्ठति वै विश्वं सा शिवं च परेश्वरि ॥ पूर्वगुणैस्तु कथिता शिवशक्त्यात्मिकांशुणा ॥ अका

रादिसकारान्ता मातृकाशक्तिरव्यया ॥ हकारः परमेशानिकेवलं शिव उच्यते ॥ आयनाक्षरभावेन तदाहं सकलात्मकः
 यदुच्यते मातृकावर्णैस्तत्सर्वमहमीश्वर ॥ हकारः परमेशानि शुन्यरूपः सदाव्ययः ॥ सकारः शक्तिरूपत्वात्परावाची स
 सर्गवान् ॥ उत्पत्तेः कारणं यस्माच्छक्तिरित्यविधीयते ॥ आत्मानं दर्शयेद्योगः सोऽहं शब्देन सुन्दरि ॥ विदुत्रयसमायोगात्महा
 त्रिपुरसुन्दरी ॥ नादरूपेणासौ देवी हकारार्जस्वरूपिणी ॥ हकारः परमेशानि शिवरूपियत सदा ॥ तस्यार्जार्जः महाशक्तिरु
 कारार्जस्वरूपिणी ॥ अतएव महाविद्या महात्रिपुरसुन्दरी ॥ नित्यतिकाच्यते देवि चित्कला परदेवता ॥ श्रीगुरोः कृपया भजे
 संप्रदायकुलान्विता ॥ प्रातरुत्थाय देवेशि गुरुं नत्वा स्वनामभिः ॥ संध्यास्नानादिकं देवि विधाय मनुष्यितमः ॥ सर्वभूतार
 वेशाद्यः कर्पूरघृसृणादिभिः ॥ महामृगमदोदामलिप्राङ्गुं कुमादिभिः ॥ नवरत्नविभूषाद्यो रक्ताम्बरविराजितः ॥ तांबूलरा
 गवदनो मदतानन्दमानसा ॥ यागमण्डपमागत्य लाक्षाचित्रविचित्रितं ॥ अनेकधूपवह्मं पुष्पपुष्करपूरितं ॥ गोमयेन च सं
 लिप्तं चारुपुष्पवितानितं ॥ मनोहरे मृदु सुस्मे आसने उपविश्य च ॥ मंत्रोच्चारं प्रकुर्वीत सर्वकार्यार्थसिद्धये ॥ आद्यं वाग्भव

रामः

॥ १७ ॥

मुच्चार्य कामबीजं द्वितीयकं ॥ कुमार्योस्तु तृतीयं त्रिपुरा परमेश्वरी ॥ कश्चुङ्गकरी विद्या प्रथमा परमेश्वरी ॥ कुमारितु द्वि
 तीया मा त्रिपुरेशी महेश्वरी ॥ त्रिपुरेशपादिमं त्यक्त्वा भुवनेशीं परिक्षिपेत् ॥ अतया चासनं विद्या त्रिपुरेशपाः षडङ्गकम्
 त्रिपुरेशी महेशानि त्रिबीजे हस्तिता यदा ॥ चक्रासनगतां देवि विद्धि त्रिपुरवासिनीं ॥ त्रिपुरेशी महेशानि वाग्भवे कामराज
 के ॥ शिवचन्द्रसमायुक्ता तार्तीयेशिवरूपिणी ॥ सर्वमंत्रासनगता त्रिपुरा श्रीरियं प्रिये ॥ आत्मासनगता यास्तु हित्वा ता
 र्तीयमपि जे ॥ त्रिपुरामालिनी देवी साध्यसिद्धासने गता ॥ रत्नमात्मकमारोप्य साध्यसिद्धासने स्थिता ॥ सम्पत्प्रदा भैरवी
 यात तस्मा र्तीयबीजके ॥ विंदु हित्वा तत्र सङ्गतिक्षिप्येत् सुरसुन्दरि ॥ ततश्चावाहनं देविकारयेद्भरवद्वभे ॥ मूलविद्यां भृगु
 पौण्ड्रे सकलागमसेवितां ॥ सर्वादर्शनवत्यां च चित्कलामव्यये शिवे ॥ भूमिश्चन्द्रः शिवो मायाशक्तिः कृष्णाधमादनं ॥ अर्ज
 चन्द्रश्च विदुश्च नवारणो मेरु उच्यते ॥ महात्रिपुरसुन्दर्या मंत्रमेरुसमुद्भवाः ॥ लकारः पृथिवी देविसौ लवनकातना ॥
 पंचाशत्मीठसम्पन्ता सर्वतीर्थमयी पण ॥ सर्वगङ्गामयी सर्वक्षेत्रस्थानमयी शिवे ॥ सकाराच्चन्द्रतारादियहा देवस्वरूपिणी ॥

हकाराद्विषययोगाद्योममण्डलसंस्थिता ॥ इकाराविश्वकर्त्रीयमायातुर्योमिकांधिये ॥ एकारावैष्णवीशक्तिर्विश्वपालन
 तत्परा ॥ वकारातेजसायुक्तापरंज्योतिःस्वरूपिणी ॥ ककारात्कामदाकामरूपिणीस्फुरदव्यया ॥ अर्द्धचंद्रादेवेति
 विश्वयोनिरिति रित्ता ॥ विंदुनाशिवरूपेणशुन्यरूपेणसाक्षरणी ॥ अनयासहसर्वत्रव्याप्तिश्चलतात्मना ॥ एवंपरंस्वरूप
 रूपेणतारो नसुवते ॥ एभिर्नवान्मकैर्वर्णैर्जायतेत्रिपुरामनुः ॥ अन्यथासैवसम्यग्निर्नास्तिश्रीत्रिपुरामनौ ॥ श्रीचक्रमपि
 देवेशिमेरु रूपंनसंशय ॥ लकारः पृथिवीवीजंतेनभूविम्बमुच्यते ॥ सकारश्चन्द्रमाभेदकलाबोडशकात्मकः ॥ तस्मात्त्रो
 डशपत्रलुहकारः शिवउच्यते ॥ अष्टमूर्तिः सदाभेदेतस्मादष्टदलंभवेत् ॥ इकारस्तुसदामायाभवनानिचतुर्दश ॥ पालय
 निपरतस्माच्छक्रकोरांभवेत्प्रिये ॥ शक्तिरेकादशस्थानेस्थिताभूतेजगत्रयं ॥ विश्वयोतिरितिख्यातासाविष्टुर्दशरूप
 कं ॥ रकारान्परमेशानिविंदंवाप्यविकृद्भवे ॥ दशकोरापरतस्मादुकारेज्योतिरव्यया ॥ कलादशाखितोवह्निर्दशकोराप्र
 वर्तकः ॥ ककारात्मादतंदेविशिवंवाष्टस्वरूपकं ॥ योतिरम्यंतदाचक्रेवसुयोन्यंकितंभवेत् ॥ अर्द्धमात्रागुणान्स्तेना

रामः

॥ १८ ॥

दरूपायतस्ततः ॥ त्रिकोणरूपायोनिस्तुविंदुनावैन्दवंभवेत् ॥ कामेश्वरस्वरूपंतविश्वाधारस्वरूपकं ॥ श्रीचक्रंतुवराणे
 हे श्रीविद्यावर्णसंभवंततः प्राञ्चुरवभासीनश्चक्रांजं समालिखेत् ॥ भूपदेशे समेरम्येसिंदुरजसापिवा ॥ ऊंकमस्यर
 जोभिश्चभूमौचक्रं समालिखेत् ॥ अजुरेखंनेत्रम्यसंधिभेदंसमंजु ॥ अथवाहेमरोप्याभ्यांताम्रेणरत्नधातुभिः ॥
 पटंविरेच्यश्रीखण्डरक्तचन्दनसंभवे ॥ पटसंस्थाप्यविलिखेत्स्वेखन्याहैमयाप्रिये ॥ रोचनाकंकमाभ्यान्तुकस्तुरिचंद
 नादिभिः ॥ ईशानादग्निपर्यन्तमृजुरेखांसमालिखेत् ॥ ईशादग्नैस्तदत्राभ्यांरेखेत्आकृष्यदेशिकः ॥ एकीकृत्यचवारूपां
 शक्तिरेखापराधिये ॥ त्रिकोणाकाररूपेयंतस्याउपरिसंलिखेत् ॥ त्रिकोणाकाररूपंतुशक्तिद्वयमुदाहृतं ॥ पूर्वशक्त्यग
 भागेतुमानयस्तिवदालिखेत् ॥ रेखांनुपरमेशानिवायुराक्षसकोरागाः ॥ संधिभेदक्रमेणैवतयोः शक्त्योस्ततः परं ॥ रेखे
 आकृष्यकोराभ्यांउदग्रापूर्वगेकरु ॥ वह्निमण्डलमेतत्तुपूर्वाग्रंवीरवंदिने ॥ तच्चत्रयमभूदन्तेततः शृणुवरानने ॥ पूर्वशक्ति
 शक्तिभ्यांकोनाभ्यांसुरवंदिने ॥ पूर्वरेखांनुविस्तार्यतथापश्चिमवह्निः ॥ वायुराक्षसकोराभ्यांरेखांपश्चिमगांतथा ॥

विस्तार्ययोजयेद्देविसंधिभेदक्रमेणानु॥ योन्यग्रगां पूर्वदेशे दक्षिणोत्तरतः क्रमात्॥ तथारेखेयोनिसंस्थेषां
 दिशि क्रमात्॥ कोणाग्रगां योजयित्वा दशकोणं तथा भवेत्॥ तथैव देवदेवेशि द्वितीयं दशकोणं॥ ईशांतवह्निगेरेखे
 पूर्वयोन्यग्रयोः क्रमात्॥ विस्तार्ययोजयेत्पश्चात्पश्चिमायां दिशि क्रमात्॥ वायुराक्षसकोणागेरेखे विस्तार्य सुन्दरीः॥
 पश्चिमाग्रे तथा देवियोजयेद्विन्दुदिग्गजे॥ एकच पूर्वकोणाग्रचुम्बिनी तु मनोहरा॥ योजयेद्देवदेवेशि यथा पक्ष्यसुकं भ
 वेत्॥ दशकोणाग्रं देवेशि तत्ताकोणाचतुष्टयं॥ दशकोणोत्तरयोर्देवि मध्यरेखां प्रकाशयेत्॥ दे दक्षिणा विभागे तु तथा चो
 त्तरभागके॥ षट्कोणाग्रं ततो देविसंधिभेदक्रमेणानु॥ योनिं वह्निं च सुं योज्यसंस्कारं जायते तथा॥ कक्षामध्यगतारेखाञ्च
 रूपानु योजयेत्॥ अज्वाकृति यथा देवि जायते तिस्रोनोहरा॥ संमुखं पंचशतं यथा गव्यं चतुर्वहिकं॥ विंदुत्रिकोणावस्वा
 रं च क्रमेण दत्तान्ते॥ मध्यवक्रं तु जानीही दशरयुगलं तथा॥ शक्रयोन्यं कितं देवि वास मध्यगतं भवेत्॥ एतच्चक्रं महेशा
 न्निसर्वसौभाग्यसंभवेत्॥ सर्वसाम्राज्यदं देवि सर्वोपद्रवनाशनं॥ अनेकहयमानिक्यसुवर्गा परिपूरितं॥ महामोक्षपदं दे

रामः

॥ १९ ॥

विवाग्विलासकरं महत्॥ एतद्विष्णुमहेशानिवृत्तं पूर्णोन्मुसन्निभं॥ तद्युतं करुमीनाक्षीवसुपत्रं मनोहरं॥ ततः षोडशपत्रं
 तु विलिखेत्सुरसुन्दरी॥ चतुरस्रं चतुर्धरं सहितं परमेश्वरि॥ चतुःषष्टिर्यतः कोषो योगिनीनां महाप्रभे॥ चक्रे स्मिन्सविशे
 षास्थाः साधकं मानयन्ति हि॥ चतुरस्रं मातृकारौर्मण्डितं सिद्धिहेतवे॥ मुक्तामानिक्यघटितसमस्थलविराजितं॥ त्रैलो
 क्यमोहनं चक्रं कल्पद्रुमफलं प्रदं॥ षोडशारं चन्द्रविम्बरूपं तु सकलालयं॥ सर्वासापूरकं देविक्षरणीयुषवर्षिवत्॥ अ
 ष्टपत्रं महेशानिजवाकसुमसन्निभं॥ सर्वसंक्षोभनं नाम सर्वकामप्रपूरकं॥ एतत्त्रयं वरारोहे सृष्टिचक्रं वसुप्रदं॥
 पूर्वाम्नायाधिदेव्यास्तु मण्डितं सर्वसिद्धिदं॥ चतुर्दशारं देवेशि दाडिमीकसुमोपमं॥ अनन्तफलं - भदे सर्वसौभाग्य
 सर्वदं॥ दशारं तप्तफेमाभं सिंदुरसदृशं प्रिये॥ सर्वात्मसाधकं चक्रं मश्चिन्नितदंसदा॥ द्वितीयमपि पक्ष्यं जवाकसु
 मसन्निभं॥ सर्वरक्षाकरं चक्रं महाज्ञानमयं शिवे॥ एतच्चक्रं महेशानिस्थितिचक्रं सुखप्रदं॥ दक्षिणाम्नायपूज्यं तु
 यथेष्टितफलप्रदं॥ अष्टकोणावरारोहे वालार्कः किरणारुणं॥ पद्मरागसमप्रेख्यं सर्वरोगहरं सदा॥ उद्यत्सूर्यस

ह्रस्वाभेवंधककसुमयमं **(अष्टकोणवारे)** सर्वसिद्धिप्रदं चक्रं सकलं स्वयमीश्वर्यं **त्रिकोणं सर्वसंभूतिकारणं भू**
तिदंसदा **विंडुचक्रं वारे** हे सर्वानन्दमयः प्रिये **सदाशिवमयं चक्रं नायकं परमेश्वरि** **एतच्चक्रं सदाधाररूपवत्**
मयंसदा **पश्चिनाम्नायसंसेव्यत्रयसुतरसेवितं** **अस्मिंश्चक्रेषडध्वानोवर्तन्ते वीरवन्दिते** **चक्रपत्रेषु देवेशिप**
दाध्वानुनिगद्यते **पत्रत्रिसंधिभेदे तु भुवनाध्वान्वस्थिताः** **वर्णाध्वानां मातृकारूपी कथयामितवानद्ये** **वर्णचक्रं**
मातृकायादिक्षु सिद्धिर्यतः प्रिये **पार्थिवंतन्मयं विद्धि षोडशारंकलात्मकं** **अष्टपत्रं कादिवर्गैः क्षानैर्दिक्षु विदि**
क्षुच **कादि षान्ताः शक्रवर्णाः शक्रकोणेषु संस्थिताः** **नकारादिभकारानां दशपत्रादशारके** **मकारादिक्षका**
रान्तर्दितीये तु दशारके **वर्णचक्रं चाष्टकोणं त्रिकोणं कथयामिते** **अकथादि त्रिकोणान्तं ह्रस्वयुग्मन्तु मध्य**
गं **वर्णाध्वानां कथिता देवि मातृका पीठरूपकः** **षट्त्रिंशत्तत्त्वभरितं चक्रं मूलानुरूपतः** **पंचसिंहासनोन्नद्धः कला**
ध्वान् चक्रशासनात् **सवालाभैरवी युक्ता महात्रिपुरभैरवि** **त्रिपुरात्मिकायां नाचक्रं व्याप्य विह्वलिते** **मंत्राध्वान्**

रामः

॥ २० ॥

समाख्यातो निश्चयेण सदा प्रिये **एवं षडध्वानि मूलं श्रीचक्रं परिचिन्तयेत्** **उत्तरासामुखो देवियदा चक्रं समर्च**
येत् **उत्तराशांतदा देवि पूर्वा सैवन संशयः** **ईशानकोणं देवेशि तदाग्नेयं न संशयः** **पश्चिमाभिमुखो मंत्रियदा**
चक्रं समुद्धरेत् **पश्चिमाशांतदा ज्ञेया पूर्वा सैवन संशयः** **वायुकोणं तदाग्नेयं ईशानं राक्षसं भवेत्** **दक्षिणाभिमुखो**
मंत्रियदा चक्रं समुद्धरेत् **पूर्वा सैव तदासादिकरक्षः कोणान्तु वह्निमतः** **एतच्चक्रं मेरुरूपं श्रीविद्यारौः समुद्धृतं सर्वा**
गममयं देविकथितं वीरवन्दिते **एभिर्वर्णैः सुदेवेशि त्रिपुरा कथ्यते धुना** **नवाक्षरो महा मेरुरयं ब्रह्माण्डगोलकः**
चतुरस्रं चकोदशं त्रिकोणं तत्पटं मुखं **शिवा लोकमिति ख्यातमेतद्ब्रह्माण्डगोलकं** **लकारचतुरस्रं च पृथ्वीबीज**
तया प्रिये **अर्द्धमात्रा लुकोदशक्षरं त्यो यूषवर्षिणी** **त्रिकोणरूपवह्नि स्यात्त्रिकोणत्वात्पराशिवा** **एकारश्च स**
कारश्च रकारश्च त्रयं भवेत् **मायाविकाररूपेण षट्कोणाश्रय रूपिणी** **हकारव्योम रूपत्वादिषुश्च मुखमंडले** **इह**
रूपेण कामलु सर्वत्र परमेश्वरि **तस्मान्मादनमाख्यातमेतद्वै मेरुमण्डलम्** **॥ इति श्रीज्ञानार्णवे निन्यातं**

वेदशमः पटलः ॥ १० ॥ श्री ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि वीजं कामेश्वरी मतं ॥ सकला भुवने शान्तिका मे
 शी वीजमुत्तमं ॥ अनेन सकला विद्याः कथयामि विशेषतः ॥ सकल नस्तुर्य वरुणं यंकल मध्ये सुलोचने ॥ वाग्भवं पंच
 वर्णीयं कामराजमथोच्यते ॥ माद नं शिव चंद्राद्यं शिवानंतं मीनलोचने ॥ कामराजमिदं भेदे मंडवर्णं सर्वमोहनं ॥ शक्ति
 वीजं वरुणो हे चंद्राद्यं सर्वसिद्धिदं ॥ चतुरक्षेरूपं लज्ज्यक्षरात्रिपुरा परा ॥ सर्वतीर्थमयी देवि सर्वदेवस्वरूपिणी ॥ सर्वसा
 क्षिमयी नित्या सर्वरोगहरा परा ॥ सर्वज्ञानमयी सन्निवृत्त सर्वज्ञानस्वरूपिणी ॥ सर्वदेवमयि साक्षात् सर्वसौभाग्यसुन्द
 री ॥ एता मुदा स्य देवेशि कामः सर्वाङ्ग सुन्दरः ॥ कामराजो भवेद्देवि विद्ययं वस्वरूपिणी ॥ ॥ देव्युवाच ॥ एतस्या देव
 देवेश भेदान कथय सुन्दरः ॥ केतकेनोपासितेयं विशदीकुरु तत्त्वतः ॥ ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि लोपा
 मुद्राभिधानं परं ॥ कामराजाख्य विद्यायाः शक्तिनूर्यं च सुन्दरि ॥ हित्वा मुखे शिवेन्दुभ्यां लोपा मुद्रा प्रकाशिता ॥ अगस्त्यो
 पासिता विद्या त्रैलोक्यशोभकारिणी ॥ एषा विद्या कामराज पूजितैव न संशयः ॥ विद्याद्ययमिदं भेद उल्लभं भुवतत्रये ॥

रामः

॥ २१ ॥

कामराजाख्य विद्याया वाग्भवेन वरुणने ॥ विद्योक्तं प्रवक्ष्यामि शक्तिमादनमध्यगं ॥ शिवं कुर्या वाग्भवे तु शिवाद्यं काम
 राजकं ॥ चंद्राद्यं तृतीयं स्याद्विद्येयं मनु पूजिता ॥ शिवाद्यं वाग्भवं देवि चंद्राद्यं शिवमध्यगं ॥ माद नं कामराजं लु शक्तिवी
 जं सहाननं ॥ चंद्राद्यं धित विद्येयं भोगमोक्षफलप्रदा ॥ हसाद्यं वाग्भवं विदि शिवभ्यं सहमध्यगं ॥ माद नं कामराजे तु
 तार्त्तयं शृणु पार्वति ॥ शिवाद्यं शक्तिवीजं तु कवेरेण प्रपूजिता ॥ कामराजाख्य विद्याया स्नानार्त्तयं शृणु पार्वति ॥ शक्ति
 वीजं सहाद्यं स्याद्विद्यागस्त्यप्रपूजिता ॥ लोपा मुद्रा प्रभावेन साक्षात् स्वरूपिणी ॥ कामराजाख्य विद्याया वाग्भवे मा
 दनं त्यज ॥ चंद्रं न त्रैव संयोज्य कामराजे ततः परं ॥ हित्वा चंद्रं मुखे कुर्याद्विद्येयं नन्दि पूजिता ॥ कामराजाख्य विद्या
 या हित्वा वक्तिं तृतीयके ॥ शक्तिवीजे स्थितो देवि चंद्राधः कुरु तत्र च ॥ इन्द्राद्यं धित विद्येयं मुक्तिमुक्तिफलप्रदा ॥ लोपा
 मुद्राख्य विद्याया द्वितीयाया महेश्वरि ॥ कामराजे भृगुं हित्वा तार्त्तयं सकलः शिवः ॥ एषा विद्या वरुणो हे त्रिपुरा सूर्यपू
 जिता ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि चतुः कूटं च शंकरं ॥ लोपा मुद्रा द्वितीया नु विलिख्य सुखं नन्दिते ॥ पुन विलिख्य तामेव च

तुर्यपंचमेस्थितां ॥ हित्वा तु भुवनेशानि मेकोच्चारणचोच्चरेत् ॥ चतुःकूटमहाविद्याशंकरेण प्रपूजिता ॥ लोपासु डांष
 नर्दे विविलिखेत्तदनन्तरं ॥ नन्दिकेश्वरविद्यां च षट्कूटवैष्णवी भवेत् ॥ उर्वसिसापुरादेवि निष्कला पूजिता मरा ॥ कामरा
 जारब्धविद्यायां स्त्रिकूटेषु वरानने ॥ या स्थिता भुवनेशानि दिधा कुरु महेश्वरि ॥ विदुहीताना दहीना उर्वसः पूजिता भ
 वेत् ॥ एभिर्द्वादशसंख्याकैर्मन्त्रैस्तु सुखं दिने ॥ द्वादशाने स्थिता देवी परं ब्रह्म स्वरूपिणी ॥ राज्ञीयं सर्वविद्यानां सर्वोप्रा
 यैस्तु पूजिता ॥ सर्वागममहामन्त्रवन्दिता देववन्दिता ॥ सर्वयोगैर्नतानि त्माकैवला ब्रह्मरूपिणी ॥ एवं विधामहा वि
 द्यामहा त्रिपुरसुन्दरी ॥ इयमेव महादेवि त्रिकूटपरमेश्वरी ॥ वक्तुं न शक्नोते सर्वैर्वर्णविष्णुादिभिः सदा ॥ वाचा च मन
 सा बुद्ध्या तूर्या वक्तुं न शक्नोते ॥ साक्षाद्ब्रह्म मयी देवि षोडशाक्षरं स्वरूपिणी ॥ मनसैव महेशानि स्मृत्वा हन्तु सदा शिवः
 ॥ इति ज्ञातार्यवे नित्यातन्त्रे महा त्रिपुरसुन्दर्या द्वादशभेदविवरणं नाम एकादशः पटलः ॥ ११ ॥ श्रीदेव्युवाच
 परं ब्रह्मतदा साक्षात्की विद्यां षोडशाक्षरीं ॥ कथयन्तं महादेव यद्यहं तव वद्वभा ॥ त्रिकूटा कथिता सर्वा चतुःकूटा तु

रामः

॥ २२ ॥

शांकरि ॥ षट्कूटवैष्णवी चैव निष्कला कथिता विभो ॥ एतास्तु कथिता विद्यास्त्रिविधास्तु श्रुता मया ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छा
 मि श्रीविद्यां षोडशाक्षरीं ॥ श्रीईश्वर उवाच ॥ शठत्वेन वरारोहे श्रीविद्यामन्त्रविदुधः ॥ योगिनीनां भवेत्प्रसादः श्री
 गुरोः शासनात्प्रिये ॥ षोडशाक्षरीं महाविद्यां तदद्यात्कस्यचित्प्रिये ॥ एते राज्ञ्यप्रदायापि पुत्राय प्राणदाय वा ॥ देयन्तु
 सकलं भेदे सा प्राज्ञ्य मपि पार्वति ॥ शिरोपि प्राणसहितं न देया षोडशाक्षरी ॥ उच्चार्यमानये मन्त्रास्ते सर्वे वाचिकां प्रि
 ये ॥ उच्चाररहितं वर्णं श्रीविद्यां षोडशाक्षरीं ॥ सवर्णां पिवरारोहे वस्तु साक्षान्निरक्षरं ॥ भृङ्गोपभुक्तपुष्पं नु शिवा यो
 ग्येतथैव च ॥ तदन्निरक्षरं वस्तु भक्षरैरपि संहृतं ॥ उदकैर्लिखितं तद्वन्मन्त्रोच्चारस्तथा भवेत् ॥ भोगदां मोक्षदां विद्यां श्री
 विद्यां षोडशाक्षरीं ॥ विना गुरुरूपदेशे न शायो भवति निश्चयात् ॥ चतुर्विधप्रकारेण भूणु देवेशिकथ्यते ॥ त्वं मनोहरिणी
 यस्मात्कथ्यते भुवि उर्ध्वभां ॥ चञ्चलं वारुणान्तं च शक्रादिसहितं पृथक् ॥ वामाक्षि विंशता दध्यं विश्वमातृकला न्वितं ॥
 विद्यादौ योजयेद्देवि साक्षात्प्रायस्स्वरूपिणी ॥ उत्पत्तिर्जागरो बोधो व्यावृत्तिर्मनसः सदा ॥ कलाचतुष्टयं जाग्रदव

स्थायां व्यवस्थितं ॥ जाग्रत्सन्तु गुणाः प्रोक्ताः केवलाशक्तिरूपिणी ॥ त्रिकूटासकलाभेदाः पंचकूटाभवनिहि ॥ वैष्ण
 वीवसुकूटास्यात्षट्कूटाशंकराभवेत् ॥ द्वितीयोऽयं प्रकारस्याद्वैतभोभुवनत्रये ॥ एवैवशिवरूपातुभ्यायकत्वात्
 सुरेश्वरी ॥ निविलासर्वभूतेषु सदाशिवमयी परा ॥ सुसुप्तिरूपिणी साक्षाद्ब्रह्मरूपायतः प्रिये ॥ मरणं विस्मृतं मूर्च्छा
 निद्रा च तमसा वृता ॥ सुसुप्तेस्तु कलाज्ञेया सुसुप्तिशिवरूपिणी ॥ केवलत्वेन जाग्रत्स्यात्पंचकूटातुशाम्भवी ॥ सुसुप्यन्ते
 जागरादौ स्वप्नावस्थारजोमयी ॥ अभिलापो भूमश्चिन्ताविषयेषु मनः स्मृतिः ॥ कलाचतुष्टयं स्वप्नावस्थायां च विधी
 यते ॥ शिवरूपाशक्तिरूपामहात्रिपुरदेवता ॥ वेदादिमण्डिता देवि शिवशक्तिमयी सदा ॥ तदाभेदास्तु षट्कूटासक
 लापरमेश्वरी ॥ वैष्णवी नवकूटास्यात्सप्तकूटातुशंकरा ॥ अस्याः स्मरणमात्रेण गजदानशतं भवेत् ॥ भेदत्रयलुक्थि
 तं महविद्यांशुप्रिये ॥ यस्याविज्ञानमात्रेण ब्रह्मसाक्षात्संशयः ॥ सुषुप्त्यादौ जागरान्ते स्थूयतामात्रलक्षणा अवस्था
 शेषतां प्राप्तातुर्यात्परमाकला ॥ भावाभावविनिर्मुक्ता गुणानीतानि गद्यते ॥ वैराग्यं च मुमुक्षुत्वं समाधिर्विमलं मनः

रामः

॥ २३ ॥

सदसदस्तु निर्द्धारतुर्यायां तु कलाश्मा ॥ आद्यं बीजद्वयं भेदे विपरितक्रमेणातु ॥ विलिख्य परमेशानितनो न्यानि सप्त
 द्वरेत् ॥ अनन्यमुखावरोहे कुमारि त्रिपुरेश्वरी ॥ एभिस्तु पंचसंख्या कैवीजैः संवृष्टितां यजेत् ॥ षट्कूटापरमेशानि विद्ययं
 षोडशाक्षरी ॥ त्रिकूटासकलाभेदे षोडशाक्षरी महेश्वरी ॥ वैष्णवे कोणविंशाना गौरी सप्तदशाक्षरी ॥ वक्रकोटि सहस्रे
 स्तु निरुकोटिशतैरपि ॥ प्रवक्तुं नैव शक्नो हं श्रीविद्यां षोडशाक्षरीं ॥ वैष्णवी वाच्यभावत्वादशक्ता गुणवर्णने ॥ यतो निरक्षरं
 वस्तु परातत्र तु कारणं ॥ मूर्कीभूता हि यदपि मध्यमा मध्यमा भवेत् ॥ ब्रह्मविद्यास्वरूपा हि भुक्ति मुक्ति फलप्रदा ॥ एको
 चोरेण देवेशिवा जपेयस्य कोट्य ॥ अश्वमेधसहस्राक्षि प्रादक्षिण्यं भुवस्तथा ॥ गंगादितीर्थयात्राः स्युः सार्द्धकोटिश
 तान्वित ॥ तुलानायां निदेवेशिनात्र कार्या विचारणा ॥ एको चोरेण देवेशि किंपुनर्वत्सके वलं ॥ षोडशाक्षरी महविद्या न
 प्रकाश्या कदाचन ॥ गोपनीया त्वया भेदे स्वयोनिरिव पार्वति ॥ शिवशक्तिसमायोगे यद्यत्कर्म प्रवर्तते ॥ वेद्यं तद्वद्वतं
 त्वं श्रीविद्या षोडशाक्षरीं ॥ विना गुरुपदेशे न श्रीविद्यां षोडशाक्षरीं ॥ दृष्ट्वा प्रजप्यते यस्तु स भक्षो योगिनी गणैः ॥ श्रीगु

॥ २४ ॥

A horizontal ruler with a green line and markings at 0, 5, 10, 20, 25, 30, and 35. The unit 'CM' is written below the 5 mark.

नंसमापूर्यीविशेषेणहितततः॥ तत्रस्थममृतंसाक्षाच्चन्द्ररूपंविचिन्तयेत्॥ चन्द्रमण्डलसम्यर्च्यकलाभिःसुखदिने
 अमृतामानसीतुष्टिःपुष्टिःपीतिरितिस्तथा॥ श्रीशुक्रश्चसुधारत्रिज्योत्साहेभवतीतथा॥ छायाचपूरिमागिन्याअमा
 वास्याचषोडशी॥ आभिसमभ्यर्च्यमंत्रैर्यजेदानन्दभैरवं॥ शिवचन्द्रौमातृकानंतथासलवकहयः॥ वायुश्चवामक
 र्णश्चयोजितोविन्दुनादतः॥ बीजमेतत्समुच्चार्यतथाचानन्दभैरवं॥ डेन्तंशिरवामनयुतंपूर्वबीजन्तुसंलिखेत्॥
 चंद्रहित्वादिकंकूर्यात्कर्णवामाक्षियोजयेत्॥ सुधादेव्येततोवौषट्त्रयमानन्दभैरवि॥ अनेनचन्द्रसंपुज्यपूजा
 र्हःकलशोभवेत्॥ विषायवामभागेतुचतुरसंहिमण्डलं॥ यंत्रिकांतत्रसंस्थाप्यशंखंतत्रविततिक्षिपेत्॥ सुद्धादकेनसंपु
 ज्यपूजयत्कारणान्वितं॥ षडङ्गान्तवसंपुज्यसामान्यार्घ्यमिदंषिये॥ अथवक्ष्येमहेशानिविशेषार्घ्यस्यलक्षणं॥ आत्म
 श्रीचक्रयोर्मध्येचतुरसंतुमण्डलं॥ सामान्यार्घ्यस्यतोयेनदेशिकोभूमिजातुक॥ वह्नुकरेर्द्रुपूठितोयंत्रिकान्तत्रयोज
 येत्॥ त्रिकोणवृत्तषट्कोणंयजेत्तत्रनुमण्डलं॥ वह्नितत्रविचिन्त्याथपूजयेद्यंत्रिकामयं॥ पूर्ववत्परमेशानित्रिकूटं

रामः
 ॥ २५ ॥

मध्यगांयजेत्॥ व्यस्तकूटैर्यजेत्तत्रत्रिकोणंपरमेश्वरि॥ द्विरवृत्त्याषडङ्गानिषट्कोणेषुपूजयेत्॥ सौवर्णंराज
 नेवापिपात्रंसंस्थापयत्षिये॥ सूर्यरूपंपूर्ववद्वायंत्रंपूर्ववदालिखेत्॥ समस्तव्यस्तकूटैस्तुपूजयेत्पूर्वकक्रमात्॥ वि
 शेष्टेणसमालिख्यत्रिकूटंयंत्रमध्यगां॥ त्रिकोणंविन्तयत्तत्रत्रिकूटैःपूजयत्षिये॥ अकथादित्रिलेखाद्यह्साभ्यन्तरमुत्त
 मं॥ द्विरवृत्त्याषडङ्गानिषट्कोणेषुपूजयेत्॥ हंसमानसमारोप्यआनन्देनप्रपूजयेत्॥ मूलविद्यांयजेत्तत्रषोडशार्णाम्प
 रान्ततः॥ धूपदीपौनिवेद्याथनमस्कृत्यार्घ्यंकेबुधः॥ मुद्राःसंदर्शयेत्तत्रसाक्षाद्ब्रह्ममयंभवेत्॥ प्रोक्षयेत्तत्रचात्मानंपूजायक
 रणान्यपि॥ सर्वत्रयोक्षरांकूर्यात्सर्वब्रह्ममयंभवेत्॥ आनन्दंचसमभ्यर्च्यभूतानंसंत्रासयेत्ततः॥ मूलमुच्चार्यदेवेशिदि
 ग्वंधंस्फोटनादयः॥ उत्तुर्गःसन्ततोदेविभूतशुक्लितुपूर्ववत्॥ ततोत्पासादिकंकूर्यात्सन्नाह्नुशरीरं॥ करशुद्धिकरीवि
 द्यामध्यमादितलानिकं॥ अंगुलीषुद्विरवृत्त्याकरशुद्धिरियंषिये॥ ततश्चात्मासतंदद्याच्चक्रासनमतःपरं॥ सर्वमंत्रासनं
 दद्यात्साध्यसिद्धासनंयजेत्॥ पादयोर्जघनयोर्जाचोलिङ्गेत्यस्पचतुष्टयं॥ कमार्यात्रिपुरेशिन्याःषडङ्गानिचपूर्ववत्॥

अथ वक्ष्ये महेशानि श्रीविद्यान्यासमुत्तमं **संपूर्णाचिन्मये द्विधां वस्त्रं ध्वेऽरुणा यभां** **सुवसुधाघोडशार्गा महासौभाग्य**
दास्मरेत् **वामाङ्गदेशे सौभाग्ये दण्डिनीं ग्रामयन्ततः** **रिपुजिह्वाग्रहं मुद्रां पादमूलोपरित्यजेत्** **त्रैलोक्यस्य त्वहं कर्ता**
ध्यात्वैवं तिलकं त्यजेत् **पुनः संपूर्णया देवि गलोर्द्ध्वं विन्यसेत्ततः** **पुनः संपूर्णया देहे व्यामकत्वेन विन्यसेत्** **व्यापकान्ते**
योनिमुद्रां मुखे क्षिप्त्वा भिवंध्य च **श्रीविद्यां पूर्णरूपोऽयं त्यजेत् सौभाग्यवर्द्धनः** **वस्त्रं ध्वेन्यसेद्देवि मणिवंधेन्यसेत्ततः** **॥**
ललाटे मालिकां कुर्यात् **घोडशार्गा स्मरेद्बुधः** **समो हनारव्यो देवेशि न्यासोऽयं शोभकारकः** **त्रैलोक्यमरुगां ध्यायन् श्रीविद्यां**
मनसि स्मरेत् **पादयोर्जघ्ने जात्र्याः कर्धोरंधुनि पृष्ठके** **नाभौ च पार्श्वयोश्चैव सनयोरंशयोस्तथा** **कर्णयो वस्त्रं ध्वे च वदने**
क्षितिपार्वति **ततः कर्णप्रदेशे तु करैरेतदनुक्रमात्** **संहारोऽयं महान्यासो बीजैः घोडशार्गिः क्रमात्** **श्रीविद्यां घोडशार्गे**
श्रव्या सैर्विश्वेश्वरो भवेत् **सृण्वर्थं विन्यसेद्देवि मातृकां पूर्ववत्प्रिये** **मातृकार्णे स्वरूपार्णवर्गाष्टकसमन्विता** **वशिनीमा**
तृकां त्यज्य बीजाष्टकसमन्विता **अवर्गानैलिखेद्बीजं वक्रि फलक्षमाश्रुतं** **वामकर्णविशो भावं विदुता दान्तिके प्रिये** **॥**

रामः

॥ २६ ॥

वशिनीं पूजयेद्वाचां देवतां देवमुवने **कवर्गाने महेशानिका मे शीबीजमुत्तमं** **मेरुभूतं समुच्चार्य वाग्देवीं पूजयेत्ततः** **चवर्गाने**
धान्तरीक्षमातूर्यस्वरान्विता **मोदनीं पूजयेद्वाचां तादविदुसमुद्रवां** **टवर्गाने वायुबीजं तोयपूर्वं महेश्वरि** **वामकर्णे नुविं**
दावं विमलां वागधीश्वरीं **तवर्गाने जमा वास्यं वामने त्रेविभूषितां** **विदुतादांचितं बीजं वाग्देवीमरुणां यजेत्** **पवर्गाने व्यो**
मचक्रक्ष्पातोऽयानिलसंयुतं **उकारस्वरसंयुतं विदुतादकलांकितं** **जयिनीं पूजयेद्वाचां देवतां देववन्दिने** **यवर्गाने जानका**
लरेफवायुसमन्वितां **वामकर्णे नुशोभावं सर्वेषामुपरिस्थितां** **सर्वेश्वरीं पूजयेद्वाचां सर्वकामफलप्रदां** **क्षमा वक्रि गतं**
नूर्यबीजेन परिवेष्टितं **विदुतादकलाकान्तं कौलिनीबीजमर्चयेत्** **शवर्गाने महेशानित्यसेत्सर्वात्मसिद्धये** **शिरोलला**
टभूमध्यकण्ठरुन्नाभिगोचरे **आधारेऽयुहं कंया वन्यसेद्देवि परप्रिये** **घोड्या न्यासततः कुर्याद्येन वस्त्राण रूपकं** **विगतं**
स्वरूपी वर्णात्मा शिवः साक्षान्न संशयः **गणेशे प्रथमो न्यासः सर्वविघ्नविनाशकः** **अरुणादित्यसंकाशा नृगजवक्रान्वि**
लोचनात् **पाशां कुशवराभीतिकरा नृशक्तिसमन्विता नृ** **एतां स्तुविन्यसेद्देवि मातृकान्यासवत्प्रिये** **विघ्नेश्वरस्तथा श्री**

श्रविष्ठा राजस्तथाहिया ॥ विनायकस्तथातुष्टिः शान्तिमुक्तः शिवो जमः ॥ विष्णुहस्त्युष्टियुक्तश्च विष्णुहस्त्यसस्वनी ॥ विष्णु
 गङ्गित्युक्तश्च मेधाचगणनायकः ॥ एकदन्तश्च कान्तिश्च द्विदन्तः कामिनीततः ॥ गजवक्त्रो मोहनीचमिरंजनजटेततः
 कन्दर्पभृजथातीव्रादीर्घवक्त्रस्ततः प्रिये ॥ ज्वालिनी सहितः पश्चान्नन्दासंकर्षणोततः ॥ वृषभजश्च सुरसागणनाथे
 नसंयुता ॥ कामरूपिणिकापश्चाद्भजेन्द्रशुभ्रमार्थतः ॥ सूर्यकर्णस्तु जयिनी त्रिनेत्रः सत्ययायुतः ॥ लंबोदरश्च विघ्नेशी
 महानादस्वरूपिणी ॥ चतुर्मुर्तिः कामदा च सदा शिवयुता ततः ॥ मदविह्वलनाडी च आमोदविकटेततः ॥ दुर्मुखश्च
 तथा घूर्णासुमुखो भूतिमांस्ततः ॥ प्रमोदश्च तदा भूमिरेकपादस्तथारतिः ॥ द्विजिह्वश्च रमायुक्तः शुरश्चैव तमानुषी ॥ वीरि
 णसहितः पश्चाच्छैलजेमकरध्वजा ॥ परमुखश्च विकर्णाश्च वरदो भूकटीयुतः ॥ वामदेवस्तथालम्बावक्त्रतुणुस्ततः परं ॥
 दीर्घघोना चितपश्चादिराडकधनुर्द्वरे ॥ सेनानीर्यामिनी युक्तो गामरीरात्रिसंयुतः ॥ तमश्च चन्द्रिकायुक्तविमलश्च श
 शिप्रभा ॥ मत्तवारुणलोलेचनधीचचपलेक्षणी ॥ तुरङ्गिञ्च क्रीयुतः पश्चात्तद्विन्दुसुभगायुतः ॥ वरगणश्चैव सुभगा वृ

रामः

॥ ३७ ॥

षकेतुस्तथा शिवा ॥ भक्षप्रियश्च दुर्गाचमेघनादश्च कालिनी ॥ गजेशः कालकृत्वाचगणेशो विष्णुहारिणी ॥ मातृका
 गौर्न्यसेद्वेविग्रह्मासस्तनो न्यसेत् ॥ श्वेतरक्तं तथा रक्तं श्यामं पीतं च पाण्डुरं ॥ धूमकृष्णं कृष्णधूमं धूमं धूमं विचिन्तये
 त ॥ रविमुख्यात्कामरूपान्सर्वाभरणाभूषितान् ॥ स्वैरर्कहृदि न्यस्य यवर्गेण शशीयुतः ॥ भूमध्ये च कवर्गेण भौमनेत्र
 त्रयं न्यसेत् ॥ चवर्गेण बुधोक्तसिठवर्गेण बृहस्पतिः ॥ हृदयोपरि देवेशितवर्गेण गरुडभृगु ॥ पवर्गेण शनिर्नाभौ राहुवक्त्रे
 शवर्गेण ॥ लक्ष्म्यां तु गुदे केतुन्यसे देववरानने ॥ अथ नक्षत्रवृन्दस्य न्यासं कुर्यात्सुखप्रदं ॥ ज्वलत्कालानि संकाशाः
 सर्वाभरणाभूषिताः ॥ नतिपाशोऽश्विनीमुखे वरदभयपाणयः ॥ युग्मयुग्मं तथा युग्मं युग्मं युग्मेतरे हिणी ॥ एकमकं
 तथा द्वंद्वमेकं पुष्पाणि मुच्यते ॥ ललाटे लोचने पश्चाद्दामदक्षिणकर्णयोः ॥ नासाद्वये तथा कण्ठे तथा कण्ठे न्यसेत् क्र
 मात् ॥ पुष्पाणि च प्रवित्यस्य खगाद्यायवगात्मकं ॥ दक्षे स्कंधे द्यङ्गभ्यान्तु मद्यां स्कंधे द्वितीयके ॥ च पूर्वोक्तलुणी दक्ष
 कूर्परि हजसंस्थिता ॥ उत्तराफलुणी वामकर्णपरिवेष्टित्वे ॥ रुद्रवर्णा स्थितौ हस्तौ मणिबंधे धदक्षिणे ॥ चित्राटठ

२५
 २०
 १५
 स्थावामेचमणिबंधेन्यसेत्प्रिये॥ उकारेणायुताज्येष्ठान्यसेदक्षकौप्रिये॥ नपकस्थतथामूलन्यसेदामेकौप्रिये॥ पूर्वा
 षाठावकोरेणदक्षरौविन्यसेततः॥ भकारेणोत्तराषाढावामोरौतदंतनरे॥ मकारयुक्तश्रवणादक्षजानुनिविन्यसेत्॥ परस्थि
 ताधनिष्ठानुवामजानुनिविन्यसेत्॥ लकारेणततोदेविन्यसेत्तभिषांप्रिये॥ दक्षजंघागतांमश्रात्पूर्वभाद्रपदायतः॥ वश
 वर्णस्थितांन्यस्यवामजंघागतःक्रमात्॥ षसहस्रोत्तराभादेपदादक्षिणाषादके॥ क्षकारेणविसर्गाभ्यांरेवतीपरमेश्वरि॥
 वामपादेचविन्यस्ययोगिनीन्यासमारभेत्॥ सितासितारुणिवभ्रुचित्रापीताश्रुचिन्तयेत्॥ चतुर्भुजाःसमेवकैःसर्वाभर
 णाभूषिताः॥ जंजीवीजदयंबोक्ताडमलवर्यात्प्रिये॥ वामकर्णोत्तुविद्यायाडाकिन्यैतमइत्यपि॥ स्वर्गानेतुप्रवक्तव्यमा
 नेरक्षपदद्वयं॥ त्वगात्मनेकरुष्टदेशेविशुद्धौविन्यसेत्प्रिये॥ कठवर्णोकाकिनीशुरकाराद्यक्षरैःक्रमात्॥ पूर्ववक्षीजसंयु
 क्तोरसृगात्मानुसंवदेत्॥ अनाहतेन्यसेत्पश्चात् उकाराडिफकारैः॥ डाकिनीचतथादेविमांसात्ममणिपूरके॥ रमवर्णैः
 काकिनीतुस्वाधिस्थानेतथाविधां॥ मेदस्वरूपांविन्यस्यवसवर्णैस्तुशाकिनीं॥ अस्थिरूपांचपूर्वेक्तिवीजयुक्तोप्रविन्य

रामः
 ॥ २८ ॥

१०
 ५
 सेत्॥ ह्रस्ववर्णस्थितांमश्रांकाकिनीकांन्यसेत्क्रमात्॥ वृक्षरंध्रेमहेशानिन्यासोयंयोगिनीयुतः॥ राशिन्यासंतःकूर्मा
 त्सर्वरक्षाकरंसदा॥ रक्तध्वेतहरिद्वर्णपाण्डूचित्रानुस्थितानुस्मरेत्॥ पिशङ्गपिङ्गलौवभ्रुकर्पूरसितधूम्रमान्॥ अका
 रादिचतुष्केणविन्यसेत्सुरवन्दिते॥ मेघंदक्षिणागुल्फेतुततोद्वंद्वेनवैवृषं॥ न्यसेज्जानुनिवेदैस्तुमिथुनंवृषोत्ततः॥ का
 भ्यांकर्कटकंकक्षौघाभ्यांस्कंधेचसिंहकं॥ अनुस्वारविसर्गाभ्यांशवर्गेणचकल्पकां॥ दक्षिणेनुशिरोभागेविन्यसेद्वीरवं
 दिते॥ तथावामशिरोभागेकवर्गेणानुत्ताभृतं॥ चवर्गेणस्तथास्कंधेवृश्चिकंविन्यसेत्प्रिये॥ तवर्गेणतथाकक्षौधन्वितंवि
 न्यसेत्प्रिये॥ मकरानुतवर्गेणवृषणेविन्यसेत्क्रमात्॥ पवर्गेणतथाकंभंवामजानुनिविन्यसेत्॥ यवर्गेणचतुष्केणमी
 नंगुल्फेतुवामके॥ अथपीठानि विन्यस्य सर्वसर्वमयानिहि॥ सितासितारुणश्यामहरित्योतान्यनुक्रमात्॥ पुनःपु
 नःक्रमान्देविपंचाशत्यानसंचयः॥ पीठानिसंस्मरेदिद्वान्सर्वकामात्ससिद्धये॥ कामरूपमहापीठंपीठंवारणसीन्त
 था॥ नेपालंचतथापीठं तथावैमोराडवर्द्धनं॥ पुरस्थितंतथापीठं चरस्थिरतथापरं॥ पूर्णशैलंमहापीठंअर्बुदंचततःपरं

आघातकेश्वरं पीठं एकामुञ्चततः परं ॥ त्रिस्रोतः पीठमनघं कामकोटमतः परं ॥ कैलासभृगुपीठञ्च केदारं चन्द्रपुरं
 श्रीपीठं च नथोंकारं जालंधरमतः परं ॥ मानवं च तथा पीठं कलानं देवकोटरं ॥ गोकर्णं च महापीठं मारुतेश्वरमेव च
 अट्टहासं च विस्मयं जगिरमथापरं ॥ पीठं कोट्यगिरिः प्राक्तं एलापुरमथापरं ॥ कामेश्वरं महापीठं महापीठं जयंति
 का ॥ पीठमुञ्जयिनीं चैव विचित्रं क्षीरकाभिधं ॥ हस्तिनापुरं पीठमुडीशं च प्रयागं ॥ कान्यकुब्जं महापीठं मायापूरज
 तेश्वरो ॥ मलयं च महापीठं श्रीशैलं मेरुको गिरि ॥ माहेन्द्रं वामनं चैव हिरण्यपुरमेव च ॥ महालक्ष्मीमहापीठं ओडि
 यानं मतः परं ॥ छायां च पदं पीठं तथैव परमेश्वरि ॥ पंचाशत्पीठविन्यासे मातृकां विन्यसेत्सदा ॥ षोढात्पासो महादे
 विन्यासः साक्षात्स्वयं शिवः ॥ अथ कामान्यसे देवि दाडिमी कुसुमप्रभां ॥ वामाङ्गशक्तिसहितान् पुष्पवाणेशुकार्मुका
 न् ॥ शक्तिमुकुं क मनिभाः सर्वाभरणभूषिताः ॥ नीलोत्पलकराध्ये यास्वै लोका कर्षणक्षमाः ॥ न्यसेत्कामवती पश्चा
 त्कामिनीति सुरेश्वरि ॥ कांतश्च कामिनियुक्तो भ्रांतौ वै मोहिनीयतः ॥ कामघ्नकमलेतद्वत्कामचारोषिलासिनी ॥ कल्प

रामः
 ॥ २९ ॥

कल्पतलेतद्वत्कौमलं श्यामले तथा ॥ कामवर्द्धकसंयुक्तो विजयादयितप्रिया ॥ कामश्च विस्मया युक्तो विशाला
 क्षीयुतो रमः ॥ विमलालेलिहायुक्तो रतिनाथ दिगम्बरो ॥ रतिप्रियश्च रामाचरणाथस्तुकजिका ॥ स्मरः श्वेतायुतः का
 न्तारमतः सत्ययायुतः ॥ निशाचरोश्च कल्याणीतन्दतो भोगिनी तथा ॥ नन्दीशः कामदायुक्तो मदतश्च सुलोचना ॥ सुलो
 चनोयुतो देवितथा तन्दयुतो मिधा ॥ निशाचरश्च मर्दिन्यावर्तिर्हंसस्तथा परं ॥ कलहः प्रियमायुक्तः पुष्पधन्वा च कंक्षि
 णी ॥ महाधनुश्च सुमुखीग्रामणी नलिनीयुतः ॥ भीष्मश्च जाटनीयुक्तो भ्रामरः पालिनीयुतः ॥ भ्रमराः शंखिनीयुक्त
 गतिर्मुग्धेततः परं ॥ भ्रामणीरमयायुक्तो भृगुर्भूमाततः परं ॥ आनश्चामरलोचना च भ्रमावह सुलोचने ॥ मोहो नो दीर्घ
 जिह्वा च मोचकश्च तथा मतिः ॥ तथा मुग्धश्च लोलाक्षी मोहवर्द्धनभृंगिनी ॥ मोहकश्च चापदचमत्प्रथो तथा युतः ॥
 मतङ्गगामिनी युग्मं भृंगिनी कश्च हंसिनी ॥ गायकेन समायुक्ता तथा वै विश्वतो मुखी ॥ गजनन्दिकाया युक्तो गीति
 श्वतदन्तरं ॥ नर्तकः सहरं जिह्वालेखकांति समन्वितः ॥ उन्मत्तकलकरो च कलकण्ठवृकोदरी ॥ मेघः श्यामान्वितो दे

विविमलश्रीक्रमात्प्रिये॥ मानृकारोर्नमो देवि मानृकाश्च सदानघे॥ अनेन न्यासयोगेन वैलोक्य शोभको भवेत्
 वालया त्रिषु वेदेषु च नवयो न्यासि न्यसेत्॥ श्रोत्रयोश्चिबुके चैव संख्यास्य षट्शोर्नमि॥ अंशद्वये च हृदये न्यसेत्कु
 र्परकक्षिषु॥ जान्वंधुपादगुह्येषु पार्श्वे हस्तु स्तनद्वये॥ सकंठेन वयो न्यास्य न्यसेद्भुजत्रयात्मकं॥ पुनर्वालां समुच्चार्य
 गोलकत्वेन वा शरं॥ पुनर्वालां समुच्चार्य चतुरस्रं च चिन्तयेत्॥ गोलकं न्यासयोगेन श्रीचक्रं परिचिन्तयेत्॥ यच्च केषु
 ललाटेषु सीमने च विरो विले॥ नवस्थानानि संकल्प्य न्यसेद्देविततः परं॥ श्रीविद्यां वस्त्रं धेतुं पृथु नो गुरवः क्रमात् तिथि
 नित्यात्ततो देवि मानृकास्वरसंयुता॥ मानृका विन्यसेद्भुजैः सर्वसौभाग्यदायिकाः॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि नित्यामराडल
 मुत्तमं॥ कामेश्वरीमहानित्यासर्वलोकवशं करि॥ बालानारं च हृत्प्रान्ते कामेश्वरी पदं लिखेत्॥ उद्भाकामफलप्रान्ते
 प्रदे सर्वपदं वदेत्॥ ततः सत्त्ववशं ब्रूयात्कविसर्वजगत्पदं॥ क्षोभान्ते कवि ब्रूयात् हुंकारं दितयं लिखेत्॥ पंचवाणात्
 समालिख्य संघावेशं कुमारिकां॥ एषां कामेश्वरी नित्यात्प्रसङ्गात्कथिता प्रिये॥ वाग्भवं भगवद्वांते भुगे भगिनि च

रामः

॥ ३० ॥

लिखेत्॥ भागादरिभगान्ते च भगमाले भगवहे॥ भगगुह्ये भगप्रान्ते योमिप्रान्ते भगां किते॥ निपातिनिच सर्वान्ते
 ततो भगवशं करि॥ भगरूपे ततो लेख्यं नीरजायतलोचने॥ नित्यक्लिने भगप्रान्ते स्वरूपे सर्वमालिखेत्॥ भगानिमे
 स्थातयेति वरदेयं समालिखेत्॥ रेते सुरेते भगवक्लिने क्लिन्नतारतः॥ क्लेदयदावयाथो च सर्वसत्त्वात् भगेश्वरी॥ अमो
 घे भगविच्चे चक्षोभक्षोभय सर्वं च॥ सत्त्वात् भगेश्वरी ब्रूयाद्वाग्भवं ब्रूजमादिमं॥ भैरवं मौं वृं च हं क्लिने चततः परम्॥
 सर्वानि च भगान्ते मेव शं चातयेति च॥ स्त्रीं वीजं च हरप्रान्ते वलमात्मकमक्षरं॥ भुवने शीं समालिख्य विद्येयं भग
 मालिनी॥ प्रसंगात्कथिता विद्या सर्वलोकवशं करि॥ परावीजं समालिख्य नित्यकृत्ने मदद्वये॥ वह्निजाया न्वितो मं
 त्रो नित्यक्लिने यमीरिता॥ सर्वसौभाग्यदानित्यं सर्वैर्धर्मप्रदायिनी॥ प्रणवं पूर्वमुच्चार्य तथां कशायगं लिखेत्॥
 तन्मध्ये विलिखेद्देवि भाव्यमात्मकमक्षरं॥ चवर्गमन्त्रहीनं पुबिलिखेत् वह्निं संस्थितं॥ चतुर्दशस्वरोपेतं विंशति
 दां कितं पृथक्॥ वह्निजाया न्वितो मंत्रो भैरुण्डायाः फलप्रदं॥ भुवने शीं समुच्चार्य चतुर्थ्यां वह्निं वासिनी॥ हृदया

नोमनुर्देविविद्येयं वद्विवासिनी ॥ प्रणवं भुवनेशानि करेमात्मकमक्षरं ॥ सविसर्गः शशीयश्चान्तिन्यक्तिने मद
 डवे ॥ वद्विजाया न्विता विद्या सर्वैश्वर्य्यपदायिनी ॥ महाविद्येश्वरिविद्याषसङ्केतमयेरिना ॥ परावीजं समुच्चार्य्य शिव
 इतीं च डेः युतां ॥ हृद नोयं मनुर्देवि हूतीयं सर्वकामदा ॥ ॐ कारवीजमुच्चार्य्य पराकेव चमालिखेत् ॥ खेच छेक्षः स
 मालिख्य स्त्रीवीजं च समालिखेत् ॥ हुंकारं क्षपरा च्छविद्येयं द्वादशाक्षरीं ॥ चरितानां मविद्येयं त्रिषु लोकेषु दुर्लभा
 सर्वसिंहासनमपि बालैव कुलसुन्दरी ॥ बालया मुदितां कुर्यात्तथा वै नित्यभैरवीं ॥ पंचवाणां च देवेशि विद्या शक्ता
 क्षरी भवेत् ॥ वैलोक्य विमला विद्या नित्या स्यात्परमेश्वरी ॥ पंचाक्षरी वाणावीजै नित्येयं परमाप्रिये ॥ प्रणवं भुवनेशानि
 करेमात्मकमक्षरं ॥ भूमात्मकद्वितीयं च भुवनेऽप्यं कुशानतः ॥ नित्यशब्दं समुधृत्य समुच्चातुमदप्रवां ॥ कवचं
 चां कंशविद्या देवि नीलपताकिनी ॥ बालं कालसमायुक्तं ततः शक्रं स्वरान्वितं ॥ विन्दुनादां कितं देवि नित्यं बीज
 याप्रिये ॥ चंडवारुणा संयुक्तं तारवीजं समालिखेत् ॥ चतुर्थ्या तु ततो देविलिखेत् सर्वादिमङ्गलां ॥ हृद नोयं मनु

रामः

॥ ३१ ॥

देवि नित्येयं सर्वमंगला ॥ तारं हृद्गवत्यन्ते ज्वालामालिनि देवि च ॥ विरुच्चार्य्य च सर्वान्ते भूतसंहारकारि के जा
 तवेदसि संलिख्य ज्वलने पदयुग्मकं ॥ ज्वलेति प्रज्वलदं हुंकारं कितं लिखेत् ॥ वद्विबीचत्रयं हृच्च अस्त्रस्वाहान्वि
 तोमनु ॥ इयं विद्या महादेवि ज्वालामालिनि चापरा ॥ कवर्गान्ते स्वरान्तं च शक्रस्वरविभूषितं ॥ विन्दुनादकलाक्रान्तवि
 चित्रा परमेश्वरी ॥ अकारादिषु सर्वेषु स्वरेषु क्रमोपजेत् ॥ अः स्वरे परमेशानि श्रीविद्या विश्वमातृकां ॥ स्वरवद्वि
 से नित्यांती रजायतलोचने ॥ प्रकटायान्यसे न्यश्वादाधारादिषु मंत्रवित् ॥ स्थिति न्यासं ततः पश्चाच्छ्रीविद्या षोडशाक्षरी
 पंचांगुलिषु करयो वस्त्रं धे मुखे हृदि त्रयं विन्यस्य कात्यादिपादाने चैकमद्विजे ॥ गलादिनाभिपर्यन्तमपरं हिततः
 परं ॥ वस्त्रं धादिकरणान्तं मेकं विन्यस्य पादयोः ॥ अंगुलीषु च विन्यस्य न्यासोऽयं स्थितिकारकः ॥ सृष्टि न्यासं ततः कुर्या
 त्सर्वसिद्धिप्रदा परं ॥ वस्त्रं धातुकेनेत्रे श्रुतिघ्राणौष्ठकेषु च ॥ दन्तानकोष्ठके देवि जिह्वायां चैकं परं ॥ पृष्ठसर्वाङ्ग हृद
 यस्तनकक्षिषु लिङ्गके ॥ श्रीविद्यारौर्त्यसे देवि मन्त्री सर्वसमृद्धये ॥ सर्वाङ्गे विन्यसे पश्चाच्छापकत्वेन सुन्दरी ॥ प्राणाया

मस्यविधिवन्मुद्रासन्नद्धवियहः॥क्षोभणादायताकर्षवश्येत्मादमहंकशाः॥खेचरीबीजयोत्पारव्यानवमुद्रा
 नुकमात्॥बीजानिवक्ष्येमुद्राणांक्रमतःपरमेष्ठी॥पंचवारोपंचमुद्राःकरोत्मात्मकमक्षरं॥आध्यात्ममुद्राभैर
 व्याबीजंसादाशिवनातः॥केवलंवाग्भवंदेविक्रमेणचचतुष्टयं॥चतुर्मुद्रास्वबीजानितवमुद्रानवक्रमात्॥अथव
 क्ष्येमहेशानिमुद्राविवरणंमहत्॥वामहस्तेनमुष्टिनुवध्वाकर्णप्रदेशके॥तर्जनींसवलींकृत्वाभ्रामयन्मनुवि
 त्तमः॥सौभाग्यदण्डिनीमुद्रान्यासकालेतुसूचिता॥अक्षरांगुष्ठमुष्ट्यातुविरुधंजगतीमिमां॥रिपुजिह्वाग्रहमु
 दान्यासकालेतुसूचिता॥यागिद्वयंमहेशानिपरिवर्तनयोगतः॥योजयित्वातर्जनीभ्यांअतामेधारयेषिये॥मे
 ध्येमेयोजयेन्मध्येकनिस्तेतदधस्तथा॥अंगुष्ठावपिसंयोज्यत्रिधायुग्मक्रमेणानु॥त्रिखण्डानाममुद्रेयंरिपुसं
 क्षोभकारिणी॥विरलौतुकरौकृत्वा मध्यमेमध्यमेकरु॥अंगुष्ठाम्पांकनिष्ठाभ्यांसंपीड्यसवलेततः॥तर्ज्ज्वो
 दण्डवत्कुर्यान्मध्यमस्थेऽयनामिके॥सर्वसंक्षोभनिमुद्रात्रैलोक्यक्षोभकारिणी॥मध्यमेतर्ज्ज्वीयुक्ते सर्वलेस्या

रामः

॥३२॥

तदाभवेत्॥सर्वविदाविणीमुद्रादावयद्वरलोचनां॥मध्यमातर्जनीयुग्मेवक्त्रेकुर्यात्सुलोचने॥एतस्यास्वमुद्राया
 स्तदाकर्षणाकारिणी॥विपरितौतलौकृत्वाचांगुलीसंमुखायजेत्॥परिवर्तनमार्गेणक्रमेणतिविडास्ततः॥अंगुष्ठा
 वगुदेशेतुतर्ज्ज्वीयुग्मेवक्त्रेकुर्यात्सुलोचने॥एतस्यास्वमुद्रायाअनामातर्जनीक्रमात्॥अंकशाकाररूपानुमुद्रेयलुमहंकशा॥वामंभुजंदक्षमुजेदक्षिणंवामदे
 शतः॥निवेशयोजयन्पश्चात्परिवृत्त्यक्रमेणाहि॥कनिष्ठानामिकायुग्मेतर्जनीभ्यांनिरेधयेत्॥मध्यमेशवलेयोज्य
 योतिवत्सवलौततः॥अंगुष्ठौखेचरीमुद्रायाथिर्वस्थानयोजिता॥पियेयंसर्वदेवानांखेचरत्वप्रदायिनी॥परिवृत्त्यांजलिं
 वध्वाकनिष्ठाग्रगतेततः॥मध्यमेस्थापयेद्देविकनिष्ठेधारयेततः॥अनामिकाभ्यांसुदृढंतर्जनीमध्यमायुगं॥अंगुष्ठा
 भ्यांसमायोज्यअर्द्धचन्द्राकृतिःपिये॥बीजमुद्रेयमाख्यातासर्वानन्दकरीपिये॥परिवृत्त्यकरोसम्यक्तर्जनीवदने

समे॥ मध्येमेकरुतमध्येयोजयतदनंतरं॥ अन्योन्यानामिकेदेविकनिष्ठेतुतथाविधे॥ अंगुष्ठाभ्यांयोजिताभ्यां
 योन्याकारनुकारयेत्॥ योनिमुद्रयमाख्यातापरात्रैलोक्यमातृका॥ एवंविन्पस्तदेहःसन्मुद्रासन्नद्रविग्रहः
 अन्नर्यागविधिकर्ष्यतेनसाक्षात्स्वयंविभुः॥ ॥ इतिज्ञानार्णवेनित्यातंत्रेप्रीविद्यान्यासमुद्राविवरणंता
 मःत्रयोदशःपटलः॥ १३ ॥ श्रीदेव्युवाच॥ अन्नर्यागविधिंवृहिवर्हिर्य्यागविधिविभो॥ सकलंकथयेशान
 यद्यहंतवद्वभा॥ ॥ श्रीईश्वरउवाच॥ शृणुदेविप्रवक्ष्यामियजतंचान्तरंमहत्॥ मूलादिवस्तरंध्वान्तंविस्तत
 नुतनीयसीं॥ उद्यत्सूर्यप्रभाजालविद्युत्कोटिप्रभामयिं॥ चंद्रकोटिप्रभांदेवीत्रैलोक्येकप्रभामयीं॥ अशेषजग
 दुत्पत्तिस्थितिसंहारकारिणीं॥ ध्यायन्मनोयथादेविनिश्चलंजायतेतथा॥ सहजानन्दसंदोहमन्दिरंभवतिक्षणा
 त्॥ मनोनिश्चलतांप्राप्तिंशिवशक्तिप्रभावतः॥ समाधिर्जायतेतत्रसंज्ञादयविकृतिः॥ स्वयंप्रज्ञातमामेकोस्वसंप्रज्ञा
 तनामधृक्॥ स्वयंप्रज्ञातसंज्ञस्तुशिवाधिकेनजायते॥ असंप्रज्ञातनामातुशिवतत्त्वेनवैभवान्॥ असंप्रज्ञातभेदनु

रामः

॥ ३३ ॥

नीवतीवतरोभवेत्॥ असंप्रज्ञातभेदस्तुमन्दोमन्दतरस्तथा॥ हास्यरोदनरोमांचकम्पःस्वेदादिभाषितं॥ नीवतीव
 तरोदेविसमाधिरूपलक्षितः॥ शाम्भवेनचबोधेनसुखिभूयान्तिरन्तरं॥ अन्नर्यागविधिकृत्वावहिर्यजनमारभे
 त्॥ एवंविन्पस्तदेहःसन्सर्वात्मासाधकोत्तमः॥ ध्यायन्निरामयंवस्तुजगत्रयविमोहनीं॥ असेषविवेहाराणांस्वा
 मिनीसंखिदंयरां॥ उद्यत्सूर्यसहस्राभांदडिमौकसुमप्रभां॥ जवाकसुमसंकाशांपद्मरागमणिप्रभां॥ तडित्युल्ल
 निभांतप्रकांचनाभंपरेश्वरीं॥ रक्तोत्पलदलाकारपादपद्ववराजितां॥ अतर्घ्यरत्नघटितमणिडरचरणद्वयां॥ पादां
 गुलीयकाक्षिप्ररत्नेनोविराजितां॥ कदलीललितस्तम्भसुकुमारोरुकोमलांतिनम्यविम्बविलसद्वक्त्रपरिष्कृ
 तां॥ रत्नांगुकस्फुरन्तेजोव्याप्तत्रैलोक्यमण्डलां॥ दिव्यकंचुकसंराजप्रकरत्नविराजितां॥ मेखलावद्गुमाणिक्यकिंङ्क
 णिणीनादविभ्रमां॥ अलक्ष्यमध्यमानिम्ननाभीसातोदरींयरां॥ रोमराजिलताभूतमहाकुचफलान्वितां॥ सुवृत्ति
 निवितोतुङ्गकुचमण्डलराजितां॥ अतर्घ्यमौक्तिकस्फारहारहारविराजितां॥ नवरत्नप्रभाराजद्रुवैयवरभूषणाम्॥

श्रुतिभूषामनोरमसुगराडस्थलमण्डलां॥ उद्यदादित्यसंकाशतातंकसुमुखप्रभां॥ पूर्णचन्द्रमुखीं पद्मवदनामी
 तलोचनां॥ स्मितमाधुर्यविजितावस्मविद्यारसप्रभां॥ स्फुरन्मदनकोदन्दसुभूषांपद्मलोचनां॥ ललाटपट्टसंराज
 त्सङ्गतिलकांकितां॥ मुक्तामणिक्कठितमुकुटस्थलकिंकिनीं॥ स्फुरच्चन्द्रकलाराजमुकुण्डलोचनत्रयां॥
 प्रवालवद्विविलसद्वाहुवद्विचतुष्टयां॥ इक्षुकोदण्डपुष्पेषुपाशांकशचतुर्भुजां॥ कर्पूरसकलोन्मिश्रताम्बु
 लापूरिताननां॥ प्रवालवद्विद्यतितपाशक्षौमगुणान्वितां॥ द्वितीयाचन्द्रसेखाभभृङ्गिमाकर्षणक्षमा॥ सद्दिद्या
 भ्रमरीभूतगुणेनेक्षुसरासनां॥ कमलासनसंराजन्मन्त्रवाणांश्रविभ्रतीं॥ सर्वदेवमयिमम्बां सर्वसौभाग्यसुन्द
 रीं॥ सर्वतीर्थमयिंदिव्यां सर्वकामप्रपूर्णिणीं॥ सर्वक्षेत्रमयिं विश्ववद्यां विद्यामयिं शिवां॥ सर्वयागमयीं देविं सर्व
 देवस्वरूपिणीं॥ सर्वशास्त्रमयीं नित्यां सर्वांगमनमस्कृतां॥ सवाम्नायमयिंदेवीं सर्वायतनसेवितां॥ सर्वानन्दम
 यिं ज्ञातमातृकां सिद्धिदां परां॥ स्वध्यात्वायगमम्बां वहन्नाडी पुनः क्रमात्॥ आगत्य चक्रमध्ये तु मुद्रया हि त्रिरवड

रामः

॥ ३४ ॥

या॥ संस्थिताचिन्तयतत्र श्रीपीठाननिवासिनीं॥ मुद्राः संदर्शयेत्तत्र तर्पणैस्तु त्रिधा यजेत्॥ षडङ्गकल्पयेद्देहे दे
 व्यास्तु परमेश्वरि॥ गंधपुष्पाक्षतादीनि देव्यै सम्यङ्निवेदयेत्॥ उपचारैः षोडशभिः संपुज्य परदेवतां॥ तर्पणानि
 पुनर्देव्या त्रिवालं मूलविद्यया॥ एतस्मिन् समये देवितिथि नित्यां प्रपूजयेत्॥ कामेश्वर्यादिकानित्या विचित्रान्तामहे
 श्वरीं॥ प्रतिपत्तौ र्णमास्यन्नं तिथिरूपाः प्रपूजयेत्॥ विभाष्य च महाअसुमग्रदक्षोत्तरक्रमात्॥ रेखासु विलिखेत्तत्र
 पंचपंचक्रमेणानु॥ अकाराद्यामुकारान्तां दक्षिणायां विचिन्तयेत्॥ ततश्च पूर्वरेखायां दीर्घकर्णादिपंचकं॥ विलि
 ख्योत्तररेखायां शक्त्यादिविलिखेत्ततः॥ अतुस्वारानुमात्रानुविशर्गेः षोडशं यजेत्॥ वामावर्तेन देवेशि नित्याः षोड
 शकीर्तिनाः॥ प्रतिपत्तिथिमारभ्य पौर्णमास्यन्नमद्विजे॥ एकैकां पूजयेत् नित्यां महासौभाग्यमाप्नुयात्॥ कृष्णपक्षे
 महेशानि पूजयेत् तिथिमण्डलं॥ विचित्राद्या वरारोहेयावत् कामेश्वरी भवेत्॥ पूजनीया विलोमेन चात्मानु परमेश्व
 रि॥ कलाः षोडश देवेशियास्तु चन्द्रकलाः क्रमात्॥ ससौ भाग्यमहद्देवि प्राप्नोति पुरुषासनात्॥ कामेश्वर्यादिका

निष्ठाः पूजयित्वा क्रमान्तः तिथिनिर्णयत्रिधा देवि पूजयेत् भाग्यहेतवे ॥ पुनः श्रीत्रिपुरातिथ्यां जयत्सौ भाग्यहेतवे ॥
 येतस्मिन्समयदेवि गुरुत्सं पूजयेद्बुधः ॥ पुष्यसंकोचयोगेन कथयामितवानघे ॥ रश्मिद्वंद्वं दलं मितं गुरुं वस्तुसत्ताधि
 कं ॥ तस्मात्संकोचयेत्पुष्यममितासिद्धिहानिदाः ॥ नक्षत्रं तन्निवर्त्तयेत्तस्मात्सर्वसमृद्धिदा ॥ पुष्यसंकोचयेत्लोके द्वादशे न
 क्षत्रं तन्नि ॥ सत्तत्पानक्षरूपः सत्तन्भवेद्देवताप्रिये ॥ कामराजारव्यविद्याया गुरवः सुसमृद्धिदा ॥ मध्यप्रातः सुमध्यस्थं
 गुरुपक्तिविधायजेत् ॥ पराख्यान् पूजयदादौ परापरविभक्तिकान् ॥ ततोऽपरान् त्रिधा देवि गुरुत्सं पूजयेत्प्रिये दि
 व्यौघे तु परान् विद्विषत्संख्यावरानने ॥ आनन्दनाथसद्वान्तं विज्ञेयाः पुरुषाप्रिये ॥ अम्बान्ता गुरवः प्राक्तास्त्रीलिङ्गाः
 परमेश्वरि ॥ परः प्रकाशो देवेशिततः परशिवो मतः ॥ पराशक्तिस्तदा देविकौलेश्वर इति प्रिये ॥ शुक्ला देवी कलेशानः का
 मेध्वर्यम्विका क्रमात् ॥ मुनिसंख्यास्तु गुरवः पराख्या दिव्यरूपिणः ॥ भोगास्ति नस्तु समयो वेदाख्यः सहजास्तथा ॥
 परापरख्याः सिद्धौ घेमानवौर्ध्वं शृणु प्रिये ॥ गगणो विश्वविमलौ मदनो भुवनस्तथा ॥ नीलचात्मा प्रियपश्चान्ता गसं

रामाः

॥ ३५ ॥

ख्यास्तु मानवा ॥ अपराः परमेशातिनियता अक्षरा ईमे ॥ एतत्र यस्तु नियतं देशिकानां हिताय च ॥ मयोक्तुं महेशानि पुष्य
 शंकोचितं प्रिये ॥ मानवौघानिके पश्चात्स्वगुरुत्रितयं यजेत् ॥ परमेशि गुरुः पश्चाद्गुरुः परमसंज्ञकः ॥ स्वगुरुश्च महेश
 शातिपूजयेत्तु गुरुत्रयं ॥ अथवा मानवौघाने एकं स्वगुरुं मर्चयेत् ॥ अयं प्रकारः कथितः प्रकारान्तरमुच्यते ॥ वंघ्याः
 सर्वप्रकाराणां मानवौघाष्टकादयः ॥ गुरवो नवसंख्याका इह संख्या भवन्ति हि ॥ नवचक्रेश्वरीयस्मान्तावत्पुष्यप्रका
 शयेत् ॥ मानवौघे तदा देवि दशसप्त भवन्ति हि ॥ पश्चात्संकोचयेत्पुष्यं नवमं श्रीगुरुं यजेत् ॥ अज्ञातगुरुशिष्यानां क
 थयामितवानघे ॥ गुरुभ्यो नम उचार्य पादुकाभ्यां नमो लिखेत् ॥ गुर्वनं परमान्ते च गुरुभ्यो नम इत्यपि ॥ एतेषां पादु
 का नक्षत्राचार्यभ्यो नमो भवेत् ॥ आचार्यपादुकास्तद्वत्पूर्वसिद्धास्तथा विधा ॥ सामान्यगुरुशिष्यानां गुरुपक्तिरियं भ
 वेत् ॥ गुरुपक्तिं प्रयुज्याथ स्वयं श्रीत्रिपुरी भवेत् ॥ गुरुपक्तिविहीनस्तु पुरुषः पंक्तिवर्जितः ॥ सामान्यगुरुपत्त्या तु न भवे
 त्पंक्तिवर्जितः ॥ पुष्यसंकोचमार्गेयं मया सिद्धः कृतः प्रिये ॥ कृपया परमेशातिसाधकानां हिताय च ॥ कामराजारव्य

गुरवः श्रीविद्याविषये क्रमात् लोपा मुद्राख्यविद्याया गुरुं शृणु वरा तने ॥ परमादिशिवश्चाद्यः कामेश्वर्यो म्बिकान
 था ॥ दिव्यौघश्च महौघश्च सर्वानन्दसातः परं ॥ प्रतादेव्यम्बिकापश्चात् प्रकाशसप्तमो भवेत् ॥ दिव्याः पराख्यगुरवो
 लोपा मुद्राप्रभामया ॥ दिव्यश्चित्रश्च कैवल्यदिव्यम्बा च महोदयः ॥ सिद्धाः परापरमयामातवौ घंशृणु प्रिये ॥ विश्व
 शक्तिश्चरकाश्चतुर्थः कमलोद्भवेत् ॥ पंचमस्तु परानन्दो मनोहर इति प्रिये ॥ आत्मानन्दः सप्तमस्तु प्रलोभोऽष्टम उ
 च्यते ॥ अथारख्याऽमेदेविगुरवः परिकीर्तिताः ॥ पूर्ववद्योजयेत्पश्चादष्टानतरमीश्वरि ॥ त्रयम्बास्वगुरुम्बापिन वा
 नंवासुरेचने ॥ दक्षिणामूर्तिशिष्याणां गुरुक्रम उदाहृत ॥ सम्प्रदायत्रयो लोके ज्ञातव्यश्च गुरुक्रमः ॥ संप्रदायविहि
 तस्य नदद्यात्पुक्तिमुत्तमां ॥ साधारणास्तु गुरवः सर्वभेदेषु वैसमा ॥ गुरुक्रमं प्रपुज्याथ यजेदाम्नायदेवताः ॥ त्रैलोक्यमो
 हने चक्रे सर्वांशपरिपूरके ॥ सर्वसंक्षोभने चक्रे पूर्वाम्नायं प्रपूजयेत् ॥ सर्वसौभाग्यदेवके तथा सर्वात्मसाधके ॥
 सर्वरक्षाकरे चक्रे दक्षिणाम्नायमर्चयेत् ॥ मध्यचक्रमये देवि पश्चिमात्मायमर्चयेत् ॥ नवचक्रेषु देवेशि ऊवेराम्नाय

रामः
 ॥ ३६ ॥

मर्चयेत् ॥ वैन्दवेषाश्चिमे शान्तिमध्यसिंहासनं यजेत् ॥ अनेनैव प्रकारेण पूजयेत्पञ्चपञ्चिकां ॥ श्रीविद्याचतुष्टाल
 क्ष्मीर्महालक्ष्मीस्तथैव च ॥ विशक्तिः सर्वसाक्षात्प्राप्त्यलक्ष्मीः पंचप्रकीर्तिताः ॥ श्रीविद्यापरमं ज्योतिः परनिष्कलशा
 म्भवी ॥ अजयामातृकाचेति पंचकोषाः प्रकीर्तिताः ॥ श्रीविद्यापुरिता चैव पारिजातेश्वरी तथा ॥ त्रिकूटपंचवाणे शीपं
 चकल्पलताः स्मृताः ॥ श्रीविद्यामृतपीठेशी सुधासूरमृतेश्वरी ॥ अन्नपूर्णेति विख्याताः पंचकाम उद्या स्मृताः ॥ श्री
 विद्यासिद्धलक्ष्मीचमातङ्गी भुवनेश्वरी ॥ वाराहीति च संप्रोक्ताः पंचरत्नप्रकीर्तिताः ॥ श्रीविद्यापूजनस्थाने चक्रराजे
 महेश्वरि ॥ महाकेशिेश्वरी वृन्दमण्डितासनसंस्थिताः ॥ सर्वसौभाग्यजननी पाङ्का पूजयामिव ॥ इत्थं चार्च्य परं
 ज्योतिः कोषाणां पूजयेत्सुधी ॥ अनेनैव प्रकारेण पूजयेत्पञ्चपञ्चिकां ॥ शैवल्यदर्शनं देवि वैन्दवेष पूजयेत्प्रिये ॥ परि
 तो दर्शनं शाक्तं चक्रस्य परमेश्वरि ॥ बाल्यनदर्शनं पूज्यं भूविश्वे प्रथमे प्रिये ॥ शिवस्य वामतो देवि वैष्णवं दर्शनं यजे
 त् ॥ सृष्टिचक्रे भवेत्सूर्यदर्शनं कमलेशोऽं ॥ स्थितिचक्रे तु संपुज्य रौद्रं दर्शनं मुत्तमं ॥ एवं संपूज्य सकलं श्रीविद्यापरि

तोयजेत् ॥ तर्पणानि पुनः कुर्याद्विवारतत्त्वमुद्रया ॥ अङ्गुष्ठानामिकाभ्यान्तुतत्त्वमुद्रयेमीरिता ॥ पुष्पं समर्प्य ये
 देविमुद्रया ज्ञानसंज्ञया ॥ अङ्गुष्ठतर्जनीयोगाज्ञानमुद्राप्रतिष्ठिता ॥ सर्वोपचारैराश्रयमुद्राः संदर्शयेत्क्रमान्
 अथाङ्गवरणं कुर्यात् श्रीविद्यामनुसंभवं ॥ अग्निशासुरवायव्यमध्यदिह्वङ्गपूजतं ॥ मामालक्ष्मीमयं बीजसुगमं
 पूर्वक्रमेणानु ॥ कथितं योजयेद्देवित्रयम्वापरमेश्वरी ॥ तारमायारमाबीजमथवावीरवन्दिते ॥ संपूढक्रमयोगेन
 चाथवाधीरवन्दिते ॥ संयोज्य पूजयेत्सर्वाः क्रमाद्देवीर्घरातते ॥ त्रैलोक्यमोहने च के प्रकटायोगिनीर्यजेत् ॥ चतुर
 सुचतुर्दारे योगिन्यः सिद्धिदायका ॥ अतिमां पश्चिमद्वारिदक्षभागे प्रपूजयेत् ॥ तद्धिमामुत्तरवारि पश्चिमे पूज
 येत्ततः ॥ पूर्वद्वारे तु महिमा उत्तरे पूजयेत्प्रिये ॥ इक्षित्वासिद्धिं देवेशि दक्षिणद्वारि पूर्ववत् ॥ रश्मित्वासिद्धिं देवेशि
 तेनैव क्रमतो यजेत् ॥ प्राकाम्यां सिद्धिं मैशाभ्यां तेनैव क्रमतो यजेत् ॥ भुक्तिसिद्धिं तथा ज्ञेये तेनैव क्रमभागतः ॥
 ईच्छासिद्धिं पूर्वभागे नैर्ऋत्ये च प्रपूजयेत् ॥ प्राप्तिरसिद्धिः सर्वकामसिद्धिश्च परमेश्वरि ॥ अङ्गोर्द्धक्रमरूपेण ज्ञातव्यं

रामः

॥ ३७ ॥

सुरसुन्दरि ॥ बालीमाहेश्वरी चैन्दीकौमारी वैद्यमवीनथा ॥ वाराही च ततः षष्ठी चामुण्डा सप्तमी भवेत् ॥ अष्टमी तु म
 हालक्ष्मीः पश्चिमादि क्रमेण हि ॥ सोमराजवनाकर्षवश्योन्मादमहाङ्गुशाः ॥ खचरी बीजयोन्माख्या विखण्डाच्च
 प्रपूजयेत् ॥ वामभागे तु संपुज्या वायव्यादि च पूर्ववत् ॥ एताः संपुज्य च के शीं त्रिपुरां पूजयेत्परां ॥ अतिमासिद्धिप्र
 रतः सर्वकामार्थसाधिका ॥ सर्वसंक्षोभनिर्मुद्रां दर्शयेत्क्रमलानने सर्वासापुरकं चर्कगुप्तयोगिन्यधिष्ठितं ॥ षोड
 शारंततो देवि पूजयेत्कार्यसिद्धये ॥ कामाकर्षिणीकां देवि बुद्ध्या कर्षिणीकानथा अहंकाराकर्षिणीञ्च शब्दाकर्षण
 रूपिणीं ॥ स्पर्शाकर्षणरूपां च रूपाकर्षणरूपिणीं ॥ वश्याकर्षकरीं चैव गंधाकर्षणकारिणीं ॥ चित्ताकर्षणरूपां च धै
 र्याकर्षणकारिणीं ॥ नामाकर्षणरूपाञ्च बीजाकर्षकरीं तथा ॥ अमृताकर्षिणीं चैव स्मृत्या कर्षणकारिणीं ॥ इक्षिराकर्षि
 कैरीं चैव आत्माकर्षणकारिणीं ॥ पश्चिमादि विलोमेन षोडशारे श्वरान्विता ॥ एतानि न्याः कलाः पुज्याः सुवर्त्य युष्म
 न्दिरा ॥ चक्रेश्वरिं यजेद्देवि त्रिपुरेशीं च सिद्धिदां ॥ कामाकर्षणरूपायाः पुरतः पूजयेत्प्रिये ॥ सर्वाविद्याविनिर्मुद्रां दर्श

यित्वानिवेदयेत् सर्वसंक्षोभने च के यजेद्भुवनाभिदां अतंगक सुमाषाच्यांकवर्गेण प्रपूजयेत् दक्षिणे च
 चवर्गेण तथैवानङ्गमेखलां अतङ्गमदनां पश्चात् चवर्गेण च पश्चिमे तवर्गेणोत्तरे पश्चादनङ्गमदनातुरां वक्त्रि
 कोणे नङ्गरेखां चवर्गेण प्रपूजयेत् राक्षसेनङ्गवेगां चवर्गेण प्रपूजयेत् वीजशवर्गेण तथानङ्गशायजेत्
 ऐशान्ये लक्ष्यवर्गेण पूज्या नङ्गादिमालिनीं च के श्वरिणातो देवियजेत् त्रिपुरसुन्दरीं अतङ्गकशुभाग्रैस्तु सर्वसाम्रा
 ज्यदायिनीं सर्वाकर्षणमुद्रां च दर्शयेत् सुखदिने चक्रपूजां प्रपूज्याथ चतुर्थे चक्रमर्चयेत् सर्वसंक्षोभनिश
 क्तिः सर्वविदाविनी तथा सर्वाकर्षणशक्तिश्च सर्वाङ्गादकरिता तथा सर्वासंमोहनीशक्तिः सर्वसम्भनकारिणी
 सर्वहम्भनिकाशक्तिः सर्वतोवशकारिणी सर्वादिरंजनीशक्तिर्नवमीपरमेश्वरि सर्वोन्मादकरीशक्तिः शक्तिः स
 र्वात्मसाधनी सर्वसंपत्तिपूर्णा च सर्वानन्दमयी तथा चतुर्दशारचक्रस्था सर्वदं दक्षयं करी सर्वसौभाग्य
 देवके पश्चिमादिविलोमतः वाममार्गेण देवैश्वर्यपूज्याः सर्वत्रसिद्धिदाः सर्वसंक्षोभनीशक्तिपुरतः पूजयेत्

रामः

॥ ३८ ॥

ततः च के श्वरीं सिद्धिदां त्रिपुरवासिनीं वश्यमुद्रां प्रदर्शयन्निवेश्य तदनंतरं सर्वात्मसाधके च के द
 शारेकलयोगिनीं पूजयेत् सर्वकार्यार्थसिद्धिदाः पंचमेकमात्रं सर्वसिद्धिप्रदा देवि सर्वसंपत्प्रदा तथा सर्वप्रि
 यं करी देवि सर्वमंगलकारिणी सर्वकामप्रपूर्णा च सर्वदुःखप्रमोचनी सर्वमृत्युप्रशमनी सर्वविघ्नविनाशि
 नी सर्वोद्गुसुन्दरी देवि सर्वसौभाग्यदायिनी पश्चिमादिविलोमे तदशारे पूजयेदिमा सर्वसिद्धिप्रदा देवी
 पुरतः कमनायिका सर्वसिद्धिप्रदा देवी पूजयन्त्री पुराश्रियं सर्वोन्मादतमुद्रां च दर्शयित्वानिवेद्य च सर्वर
 क्षाकरे च के निगर्भायोगिनीं यजेत् सर्वज्ञा सर्वशक्तिश्च सर्वेश्वर्यप्रदा तथा सर्वज्ञानमयी देवी सर्वव्याधिवि
 नाशिनी सर्वाधारस्वरूपा च सर्वपापहरा तथा सर्वानन्दमयी देवी सर्वरक्षास्वरूपिणी सर्वेष्टितार्थफलदा दे
 व्यः सर्वसमृद्धिदा पश्चिमादिविलोमे तपूजयेत् पत्नियोजे सर्वज्ञा पुरतो देवि च के शीं मालिनीं यजेत् महाङ्क
 शां महामुद्रां दर्शयित्वानिवेद्य च मध्यचके महेशानियोगिनीं पूजयेत् ततः सर्वरोगहरे च के वसुकोरो सुरेश्वरि

रहस्ययोगिनीर्देवीवशिन्वाद्यास्तुसिद्धिदाः॥ पश्चिमादिविलोमेनपूर्वोक्ताः पूजयेत्क्रमात्॥ वशिनीपूरतः पु
 ज्यासिद्धास्वाचक्रनायिका॥ खेचरिंदर्शयन्मुद्रांतिवेद्यानन्तरतः॥ सर्वसिद्धिप्रदेचक्रेत्रिकोणे सर्वकामदे॥
 अतिपूर्वरहस्याख्ययोगिनीं परियूजयेत्॥ पंचवानास्तमुच्चार्यकामकामेश्वरीमयात्॥ जम्भारख्याजान्महेशा
 तिपूजयेद्वारादेवतां॥ धरात्मकं कामचार्यं द्वितीयं त्र्यम्बकं॥ कामेश्वर्यामोहनाख्यां पूजयेच्चापदेवतां॥
 द्वितीयं भुवनेशानीं पाशयुग्मं वशंकरं॥ कामेशस्य च कामेशपास्त्रैलोक्याकर्षणं प्रिये॥ सर्व—हराश्चैकोर्म
 त्रं स्यादं कुशस्तयोः॥ षडङ्गावरणावाह्ये समीपे क्रमतोर्चयेत्॥ पश्चिमादिक्रमेणैव चतुर्दिक्षु पूजयेत्॥ कामे
 श्वरीरूद्रशक्तिमाद्यकूटेन चाग्रतः॥ द्वितीयेन च कूटेन वज्राख्यामधवैष्णवीं॥ दक्षकोणे समभ्यर्च्य तृतीयेनैव पूज
 येत्॥ भगमालां ब्रह्मशक्तिमुत्तरे विश्वमातृकां॥ चक्रे श्वरीमभिवारख्यां कामेशी पुरतो यजेत्॥ बीजमुद्रां मुपास्या
 थचक्रपूजां निवेदयेत्॥ सर्वानन्दमये चक्रराजवैन्दवसंज्ञकं॥ ब्रह्मरूपे चित्स्वरूपे संविद्योद्यभृणुषिये॥ परा

रामः

॥ ३९ ॥

पररहस्याख्या योगिनीं त्रिपुरायजेत्॥ कूटत्रयं समुच्चार्य सर्वविद्यास्वरूपकं॥ समस्तदेवतारूपं वस्तुमयं य
 जेत्॥ चक्रे शीममृतामेव महात्रिपुरसुन्दरीं॥ श्रीविद्यां बोडशार्णी च भुक्तिमुक्तिफलप्रदां॥ समस्तचक्रचक्रे शी
 र्वांगमनमस्कृतां॥ सर्वास्त्राये श्वरी विशालं कृतां ब्रह्मरूपिणीं॥ उपचारैः समभ्यर्च्य गंधपुष्पाक्षतादिभिः॥ तर्प
 णानि पुनर्दद्यात्त्रिवारं मूलविद्यया॥ योनिमुद्रां षडर्पाथ मुद्राः संदर्शयेत्क्रमात्॥ वनस्यतिरश्नोत्पन्नैः यवित्रै
 श्च सुगंधिभिः॥ दशाङ्गाद्यै धूपमयै धूपयेत्परमेश्वरीं॥ अभितो वेदिकां चक्रं दीपसालां घृतपुतां॥ कर्पूररचि
 तां चापितैलपूरैस्तुवायजेत्॥ धूपदीपौ निवेद्या धनर्पयेत्पूर्ववत्प्रिये॥ आरात्रिकविधिकं यतिपूर्ववत् देव
 वन्दिते॥ अन्पदारात्रिकं वक्ष्ये सर्वकामप्रपूरकं॥ सुवर्णनिर्मिते पात्रे मध्यचक्रं लिखेत्बुधः॥ अतिशुद्धे दयं
 कृत्वा नवधा कारयेत्ततः॥ नवगोलान् चक्ररूपां विरचितदन्तरं॥ शर्करागर्भभरितात्मण्डकान् युग्मरूप
 कान्॥ विरच्य घटिकाकार्मा योजयित्वा तु सप्तकं॥ सप्तसप्तप्रकारेण घटिका नवयोजयेत्॥ अष्टकोणे बुधं

स्थाप्यगोलकांतुपरिक्षिपेत्॥ वारामुडां विकिर्याथ दीपकात् घृतमाचितात्॥ स्वस्तिकाकृतमुष्टीश्च स्थापये
 तत्रतत्र॥ दीपां प्रज्वालय पश्चात्तु पंचरत्नैः प्रपूजयेत्॥ पंचसिंहासतगताविद्यांस्तत्र प्रपूजयेत्॥ आमलकंस
 मुहृत्य तव वारं पुनः पुनः॥ उनीर्य स्थापयत्यश्वादीपमालामयं मुहुः॥ नेत्रयोः सुस्थिरं ध्याय दारात्रिकविधिं
 धिये॥ नैवेद्यं षडसोपेतं सिता पूषादिसंयुतं॥ शर्करा पूर भरित मण्डकैः पायसान्वितं॥ मुक्ताकर्पूरधवलशुद्धौ
 दनसुपूरितं॥ घृतपूरितसोभाद्यं संपूर्णं घृतमण्डितं॥ नानाव्यंजनशोभाद्यं वटकैर्कंकमप्रभैः॥ मांसान्त भरितं
 नानारसपातविराजितं॥ घृतक्षीरेण भरितं पंचमुद्राविराजितं॥ संकल्प्य परमेशात्पैतित्यहोमं विधियजेत्॥ मू
 लेन प्राणसहिता आहूतीः पंचहोमयेत्॥ षडाहुतिषडङ्गानां नित्यहोमप्रकीर्तितः॥ उपविश्या सने रम्ये वामभा
 गे ततः परं॥ वह्क्करोर्द्धपुष्टितैः साधको भुवि जानुकः॥ मण्डलं चतुरस्रं नूतनं मध्ये विलिखे वसिष्ठे॥ त्रिकोणवृत्तं व्या
 मारब्धं मण्डलं पूजयेत्ततः॥ व्यापकान्ते मण्डलाय हृदयो वाग्भवंपरां॥ मुखे कृत्वा पूजनीयं मण्डलं मनुना धिये

रामः
 ॥ ४० ॥

एवं मण्डलमभ्यर्च्य मण्डलानां चतुष्टयं॥ ईशानवह्नितैर्ऋत्यवासुकोरोषु पूर्ववत्॥ मण्डलानि विधायथ
 पूर्ववत् पूजयेत्त्रिये॥ वटुकानि महेशानियोगिनीभ्यश्च वल्लभे॥ गणेशक्षेत्रपालाभ्यां पूर्ववद्वलिमुत्सृजे॥ वा
 मभागे कृतस्याथ मण्डलस्योपरिक्षिपेत्॥ आधारं पूजयेत्तत्र पात्रं चालोदकान्वितं॥ सकारणं मंत्रयित्वा स
 र्वभूतवलिं हरेत्॥ षोडशारेण मनुना त्रिवारं वीरवन्दिते तारं च भुवने शान्तिं सर्वविघ्नपदनात्॥ कृत्य सर्वभूते
 भ्यः हुंकारं बह्विबलभ्यां॥ समुच्चरन् वलिं दद्यात्मुद्रया तत्त्वसंज्ञया॥ वलिपंचकमारब्धान् सदारक्षाकरं सतां॥
 एकत्र वा पंचवलिं दद्यात्प्रायक मण्डले॥ वामभागे स्थिता देवि सर्वविघ्नहरोद्भवेत्॥ पूजासमाप्तिं कृत्वा च चण्ड
 स्वर्गैर्निवेदयेत् लेखं चोष्पंतथापेयं गंधपुष्पं पुनः पुनः॥ स्वयं भुंजीत देवेशि नात्र कार्यो विचारणा॥ चक्रमभ्य
 र्च्य सकलं विधिवत्परमेश्वरि॥ श्रीगुरोः कृपया देवि सर्वज्ञः सर्वतत्त्वविद्॥ ॥ इति ज्ञानार्णवेति त्यातं त्रैश्रीवि
 द्याय जनविधिश्चतुर्दशः पटलः॥ १४ ॥ श्रीदेव्युवाच देवदेव महादेव मत्प्रियार्थं महेश्वर षोडशाक्षरविद्यायाः

श्रीचक्रविधिमुत्तमम् **॥** जयादिकंच सर्वकथयेस्व महेश्वर **॥** **॥** श्रीईश्वर उवाच **॥** शृणु सर्वाङ्ग शुभगे
 श्रीचक्रविधिमुत्तमम् **॥** यस्य विज्ञातमात्रेण कर्ता हर्ता सदाशिव **॥** अनेन विधिना येन श्रीचक्रं क्रमसंयुतं
 पूज्यते तत्र सकलं वशीकुर्यात्तदंशं सय **॥** तगरं वशमाप्नोति देशमण्डलमपि जे **॥** यो धिते सकला वश्या ज्वलन्
 कामाग्निपीडिता **॥** विद्याविमूढ हृदया साधके न्यस्तमानसा **॥** तदर्शनेन देवेशि जायंते सर्वयोधित **॥** अक्षमा
 लांसमास्त्यमानुकावर्णारूपिणीं अथ मुक्ताफलमयी वाङ्मोक्षफलदायिनी **॥** सर्वसिद्धिप्रदा तित्यं सर्व
 राजवशंकरी **॥** यथा मुक्ताफलं मयी तथा स्फटिकं निर्मिता **॥** रुद्राक्षमालिकामोक्षे भवेत्सर्वसमृद्धिदा प्र
 वालमालिका वश्ये सर्वकामार्थसाधनी **॥** माणिक्यमाला फलदा सांम्राज्यफलदायिनी **॥** पुत्रजीवकमाला
 तुलसीविद्याप्रदायिनी **॥** पद्माक्षमालया लक्ष्मीर्जायते महती यश **॥** रक्तचन्दनमाला नुवश्यदा भोगदा
 भवेत् **॥** अक्षमालां प्रपुज्याथ चन्दनेन प्रपूजयेत् **॥** समाश्रित्य जपेद्विद्यां लक्षमात्रं सदा शुचि **॥** यो धितो भ्रा

रामः

॥४९॥

मयन्त्येव मनस्य सुनिश्चलं **॥** तदा दुतीयलक्षलुपूजयेत्साधकोत्तमः **॥** पातालतलनागेन्द्रकन्यकाः क्षोभय
 न्ति तं **॥** तासां कदासा जालैस्तु न विमुक्त्येति साधकः **॥** तदालक्षत्रयंकुर्यात्साधकः स्थिरमानसः **॥** तृतीयलक्षसंघाप्ते
 भ्रामयन्ति सुराङ्गनाः **॥** अभिमानेन सौन्दर्यसौभाग्यमदकारिणः **॥** साधकं भ्रामयेन्त्येव तत्रासौ स्थिरमानसः **॥**
 तदालक्षत्रयं साधु सर्वपापनिहन्तं **॥** सर्वलक्षत्रयं जप्त्वा व्रतस्थः स्वच्छमानसः **॥** संक्षोभयन्ति भूलोकस्वर्लोक
 तलवासिनः **॥** पुरुषा यो धिता वश्याश्चरमपि प्रिये **॥** गौरोचनादिभिर्द्रव्यैश्चक्रं राजं समालिखेत् **॥** अतीव सु
 न्दरं रम्यं तन्मध्ये प्रतिमां वरां **॥** ज्वलन्तीनामसहितां महाबीजं विदर्भितां **॥** चिन्तयेत्तु ततो देवियोजनां सुरुषुतः
 अदृष्टपूर्वं देवेशि श्रुतमात्रा भिवद्वभा **॥** राजकं न्यायवाभार्या भयलज्जा विवर्जिता **॥** आयाति साधकं सम्यक्
 यंत्रमूढा सती प्रिये **॥** चक्रमध्ये गतो भूत्वा साधकश्चिन्तयेद्यदा **॥** उद्यत्सूर्यसहस्राभमात्मानमरुणायदा **॥** सा
 धमपररुणी भूतं कृत्वा च संजपेद्बुधः **॥** अनेन क्रमयोगेन स्वयं कन्दर्परूपवान् **॥** सर्वसौन्दर्यसुभगः सर्व

लोकवशङ्करः॥ सर्वरक्तोपचारैस्तु मुद्रासहितविग्रहः॥ चक्रसंपूजयेद्यस्तु यस्य नामविदर्भितं॥ स भवेदासवदेवि
 धनाद्योवापिभूपतिः॥ चक्रमध्येगतंकूर्यातामयस्यास्तु योषितः॥ अष्टासामहेशानियोतिमुद्राधरोवुधः॥ ह
 ठादातयनेशीघ्रं यक्षिणीं राजकन्यकां॥ नागकन्यामश्वरसंखेचरीम्वासुराङ्गतां॥ विद्याधरीं दिव्यरूपामृषिक
 त्पारिपुत्रियां॥ मदनेज्ज्वलसन्तापांस्फुरज्जघनमण्डलां॥ कामवाणप्रभिन्नान्तःकरणां लोलचक्षुषां॥ महाका
 मकल्याध्यानयोगानुसुखदिने॥ शोभयत्स्वर्गभूलोकमातालतलयोषितः॥ रोचनाभागमेकनुभागमेकं तु
 कुंकुमं॥ अथ भागद्वयं देविचन्दनं मर्दयेत्समं॥ एकत्र तिलकं कूर्यात्त्रैलोक्यवशकारणं॥ अष्टोत्तरशतावृत्या
 मंत्रयित्वा वशं भवेत्॥ राजानं नगरं ग्रामं येन यश्च दृश्यते॥ मंत्रिणा परमेशानितत्सर्वतस्त्यवश्यतां॥ ताम्बूलधूप
 मुदकं पत्रं पुष्पं फलं दधिः॥ दुग्धं घृतं चूर्णं मात्रं वस्त्रं कर्पूरमेव च॥ कस्तूरी घृष्टां चैव लवङ्गजातिपत्रकं॥ फलं
 वाचस्तु यस्तु सकलं परमेश्वरि॥ शतमस्तोत्रं जप्त्वा यस्मै कस्मै प्रयच्छति॥ स वश्यो जायते देविनात्र कार्या वि

रामः
 ॥४२॥

चारणाः॥ स्त्रियस्तु सकला वश्या दाशी भूता भवन्ति हि॥ हठाकर्षणमेतत्तु कथितं नान्यथा भवेत्॥ ररुस्यस्थानके
 मंत्रिलिखेदो च नया भुवि॥ चारुशृंगारवेशाद्यां सर्वा भरणभूषितां॥ प्रतिमां सुन्दरङ्गीनां विलिख्य सुमनो
 हरां॥ तद्भालकण्ठहृन्नाभिजन्ममण्डलयोषितां॥ जन्मनाममहाविद्यामकुशानं विदर्भितां॥ सर्वसंधिषु देद
 स्य सदाक्षरमालिखेत्॥ नीलं दादिमवर्णाभंचिन्तयेद्देहसंधिषु॥ तदाशाभिमुखो भूत्वा स्वयं देविस्वरूपकः
 मुद्रालुक्षोभणीं वद्वा मंत्रमष्टशतं जपेत्॥ त्रियोज्यदहनागारे चन्द्रसूर्यकलात्मके॥ ततो विकलसर्वाङ्गीं काम
 वाणैः प्रपीडितां॥ अतश्च मानसां प्रेमभुममाराणां मदालसां॥ एवमाकर्षयेन्तारिं योजनानां शतादयि॥ मातृकां
 विलिखेच्चक्रवाह्यतः सकलां प्रिये॥ भूर्जपत्रे स्वर्णपत्रे रौप्यपत्रे यताम्रजे॥ सोऽवध्यः सर्वजन्तूनां व्याघ्रादीनां
 विशेषतः॥ तथैव मातृका मुक्तः सुसंज्ञाचक्रमण्डितः॥ कर्पूरकुंकुमाद्यैस्तु अजरामरतां लभेत्॥ अनेनैव विधानेन
 तरोचना गुरुकुंकुमैः॥ लिखितं चक्रमयोगेन साध्यतामवरातने॥ विदर्भितं स्वनाम्ना तु यस्मिन्कस्मिन्तपि स्थितं॥

स्थावरंजङ्गमं चापि सकलं जनमण्डलं ॥ वशीकुर्यान्महेशानिषादाक्रान्तं न संशयः ॥ महाविपुलसुन्दर्योः काम
 कूटनभास्वतां ॥ एकमेकमवष्टुपसाधनामाक्षराणि हि ॥ बहिरप्यस्विलैर्बहौ मातृकामाः प्रवेष्टयेत् ॥ हेममध्य
 गतं कूर्मोच्छिखायां वामके भुजे ॥ धारयेद्यत्र कत्रापि त्रैलोक्यवशकारणं ॥ राजेन्द्रमपि देवेशि दासभूतं करोति हि
 राजानोवादिनः सर्वे महादुष्टमहोत्कटाः ॥ व्याघ्राः केशरिणो मजावशपासस्थ भवन्ति हि ॥ पूर्वक्रमेण नगरनाम
 सन्दर्भशैलजे ॥ मध्यचतुष्यथेवापि चतुर्दिक्षु निधापयेत् ॥ महाक्षोभो यो धितानुजंतुनां महतामपि ॥ तथैव सर्व
 दुष्टानां पुरस्थातां च जायते ॥ एतन्मध्यगतां पृथ्वीं सशैलवनकानतां ॥ ज्वलन्ति सर्वे राजेन्द्रमण्डितां सारां वरां ॥ मास
 षड्विंशतयेद्यः साक्षात्कामो यमो भवेत् ॥ कटाक्षक्षपमात्रेण तार्य्यस्तस्य वशाः प्रियः ॥ राजानो ब्राह्मणा वैश्याः शू
 द्राश्च पशवो जगत् ॥ दृष्टा कर्मयते देवि त्रैलोक्यं स वराचरं ॥ दृष्टारिष्टं ताशयतु नात्र कार्या विचारणा ॥ भूतघ्नेन
 पिशाचाश्च ज्वराश्चातुर्यकादिकान् ॥ शूलगुल्मादि रोगांश्च दृष्ट्वा ताशयते क्षणात् ॥ एतत्सिंदूरसूभगं रात्रौ

रामः

॥ ४३ ॥

संपूजिते प्रिय ॥ भोजनानां शताद्देविसम्पत्ता कर्षयेत्स्त्रियं ॥ यदादिक्षविदिक्षौ वै सम्पदे विप्रपूजयेत् ॥ तदिक्षु ग
 ता लोका न विदिस्थाने पि सुन्दरि वशमानयते शीघ्रं स पूत्रमशुबांधवान् ॥ भूर्जपत्रे स मालिरव्यरोचना गुरुकूं
 कुमैः ॥ तन्मध्यनगरं देशं मण्डलं खण्डमेव च ॥ नाम्ना विदर्भितं यस्य पूजयित्वा यथाविधि ॥ भूमिमध्यगतां भूत्वा त्रै
 लोक्यवशमातयेत् अथवा धारयत्कण्ठे शिखायां वा रुमूलके ॥ यत्र कुत्र स्थितं भद्रेशो भयं नगरं महत् ॥ अर्क
 क्षीरेण संयुक्तं धूम्रकरसंतथा ॥ रोचना कूं कुमेनैव लाक्षालक्षक संयुतं ॥ कस्तूरीद्वयसंयुक्तमेकीकृतमतः परं ॥
 चक्रमेतत्स मालिरव्यस्य नाम्ना महेश्वरि ॥ तस्य व्याघ्रहयव्याधिरिपू स पंगजादिकं ॥ चौरग्रहजलो विष्टशाकि
 नीडाकिनीभयं ॥ भयं न विद्यते देवि परमत्राभिचारकं ॥ नित्यं संधारयेद्देविकालमृत्युं विनाशयत् ॥ अथवा
 मध्यगां देवि त्रिकोणो भयमध्यगां ॥ अधस्तात्नामसंयुक्तां रोचनां कूं कुमात्वितां ॥ निधापयेत्स सप्ताहादासव
 किं करो भवेत् ॥ पीतद्रव्यैः समालिरव्यपीतपुष्पैः समर्चयेत् ॥ पूर्वाशाभिमुखो भूत्वा स्तम्भयत्सर्ववादिनः ॥ सहस्र

वदनो देविमूको भवति तत्क्षणात् ॥ नाम्नायस्य सवाग्मीति पाद्याणा ईद जायते ॥ वक्रं विलिख्य देवेशि महतीली
 रसेन तु ॥ नामसंयोज्य विधिवद्दक्षिणाशामूर्खो बुधः ॥ वन्हौ दद्यामहे शानिमारयेत् वैरिणं धियेत् ॥ महिषाध
 पुरिषाभ्यां समीकृत्वा भद्रौ लजे ॥ गोमूत्रेण च संलिरव्यतामसं दर्भे पूर्ववत् ॥ क्षिप्त्वा रलाल मध्यस्थं विधेयुणा करं
 भवेत् ॥ कृत्वा गोरोचनां नामकाकपक्षस्थ मध्यगं ॥ लक्ष्मणां तदा काशेशु च्चाटनकारकं ॥ महानीली रोचनाभ्यां
 दुग्धलाक्षारसादिभिः ॥ विलिख्य धारयन् मंत्रो सर्ववर्णान् शतयत् ॥ अनेनैव विधानेन स्थापयद्धारिमध्यगं ॥ तेनो
 दकेन संस्नातः पीतं तत्सर्ववश्यकृत ॥ सौभाग्यं जायते तेन पातीयेत न संशयः ॥ एतन्मध्यगतां पृथ्वीं नागरीं वासूलो
 चनां ॥ सप्ताहान्क्षोभयत्सद्यः ज्वलमानं विचिन्तयेत् ॥ अथ वश्यमहे शानि महापातकनाशनं ॥ शिवां संपूजय
 देविसुगंधैः कसुमैः ॥ धियेः महापातकयुक्तान्पाक्षणायापहरो भवेत् ॥ शमीदूर्वाद्वेराश्च तस्थपह्व वैरथवार्कजैः ॥
 मासेन हन्तिकलूषं सप्रजन्मकृतं नरः ॥ पूर्वाशाभिमुखो भूत्वा पीतद्रव्यैः समर्चयेत् ॥ पीठस्थाने समालिख्य सं

॥ रामः ॥

॥ ४४ ॥

भयेत्सर्ववादिनाः ॥ उज्जराभिमुखो भूत्वा सिंदूररजसालिखेत् ॥ संपूज्य विधिवद्दिक्षान् सर्वलोकवशं तयेत्
 पश्चिमाभिमुखो भूत्वा चन्दनेन समालिखेत् ॥ संपूज्य विधिवद्दिक्षान् सर्वयोषिन्मनोहरेत् ॥ बह्वभोजायते देविदा
 सीमिव वशं तयेत् ॥ यमाशामिमुखो भूत्वा चक्रं कृष्णं यदा च्छेयेत् ॥ यस्य नामाङ्कितं तत्र मंत्रहानिः प्रजायते ॥ अ
 ग्निराक्षसवायव्यशंस्तु कोणेषु पूजितं ॥ पूर्ववत्परमेशानि चक्रेण परियोजितं ॥ स्तम्भविधेयैर्व्याधिशूचाट
 करं परं ॥ रोचनासिखितं चक्रं क्षीरमध्ये क्षिप्य बुधः ॥ सर्ववश्यकरं देवि भवत्येव न संशयः ॥ गोमूत्रमध्यगं सम्यक्
 शूचाटकरं भवेत् ॥ तैलस्य चक्राज्जनद्विशेषणकरं भवेत् ॥ ज्वलज्वलतमध्यस्थं शत्रूनाशकरं भवेत् ॥ यदै
 कान्ते चतुर्मागे सिंदूररजमालिखेत् ॥ सर्ववास्तव आरभ्य यावन्मध्यं महेश्वरि ॥ अकारादिक्षकाराणां मातृकां त
 त्र विन्यसेत् ॥ पूजयेद्वात्रिसमयकलाचारक्रमेणातुः साधकः रेवचरो देवि जायते नात्र संशयः ॥ शिवारेकतरो
 तददर्चयेत्कूलमार्गतः ॥ अजरा मरतां लब्ध्वा सुखी भवति सान्धिकः ॥ इमं शाने पूजयेच्चक्रं महाभूतदिने बुधः

पूर्वक मेरा विधि वत्साधकः स्थिरमानसः ॥ खड्गसिद्धं च वेतालसिद्धिं च चेष्टिकां यजेत् ॥ पाडुकां जलसिद्धिं च मनःसि
 द्धिं धातुदं ॥ महाविवरसिद्धिं च पक्षिणीचेष्टिकोद्भवां ॥ सर्वतन्त्रभते मंत्रीतात्रकार्या विचारणा ॥ अथ वज्रमेहेशानि श्री
 विद्यापूजनं महत् ॥ ब्रह्महत्यादि दोषाणां पुरश्चरणा मुत्तमं ॥ वस्त्रपत्रैर्महेशानि पूजयेच्चक्रमुत्तमं ॥ समस्तरश्मिं सहितं
 विद्याभ्यासपुरस्कृतं ॥ कुलाचारकमादेविकर्पूरसोदमण्डितं ॥ मासमात्रेण देवेशि महापाटककोटयः ॥ जन्मान्तरकृ
 तान् सर्वान् नाशयन्तात्र संशयः ॥ लक्ष्मीस्तस्य गृहे वश्या सुस्थिरा सुखं दिते ॥ जवापुष्पैर्महेशानि पूर्ववत् पूजयेच्छिवा
 मासमात्रेण मेरौ वतेनैव परमेश्वरी ॥ ब्रह्महत्यादि पापांश्च पूर्वजन्मकृतान् प्रिये ॥ नाशयन्तात्र सदेहो धनवान् जा
 यते बुधः ॥ केतकास्त रूरीः पत्रैः पूजयेत् पूर्ववत् प्रिये ॥ उपवातकसंघातं मासमात्रेण नाशयेत् ॥ सौभाग्यमतुलं त
 स्य जायते नात्र संशयः ॥ शतपत्रैर्मनोरमैः पूजयेत् मासमात्रकं ॥ पूर्ववत् परमेशानि सर्वपापं विनाशयेत् ॥ चम्पकैः
 सुमनोरमैः पूर्ववत् पूजयेच्छिवा ॥ मासमात्रेण हन्यवपातकं शतजन्मजं ॥ सौभाग्यवान् भवेन्मन्त्री त्रिपुरायाः प्रसा

रामः
 ॥ ४५ ॥

दतः ॥ श्वेतपद्मैर्महेशानि पूजयेत्परां ॥ पूर्वजन्ताशयेत्पापं विंशजन्मभवं प्रिये ॥ मासमात्रेण सकलं मोक्षस्त
 स्य करे स्थितं ॥ वंधूककुसुमैर्देवि मासमात्रं प्रपूजयत् ॥ त्रैलोक्यं विसर्गंतस्य सर्वपापं दहे बुधः ॥ विलोपत्रैश्च ज
 लजैः सदैव परिपूजयत् ॥ पूर्ववत् परमेशानि मासमात्रं प्रसन्नधीः ॥ समृद्धिमान् भवेत्सोपि सर्वपापं हरः सदा ॥
 मध्विका मालती जाती कूंदैश्च शतपत्रकैः ॥ श्वेतोत्पलैः सुशीतैश्च पूजयेत् मासमात्रकं ॥ कुलाचारकमेरौ वपात
 कं शतजन्मजं ब्रह्महत्यादि जन्तितं नाशयन्तात्र संशयः ॥ मुक्तिस्तस्य करे देवि वाचा जीवसमो भवेत् ॥ अगस्त्यवा
 रा वंधूकजवारक्तोत्पलैः प्रिये ॥ पूर्वक मेरा संपूज्य मासमेकं प्रसन्नधीः ॥ पातकं नाशयन्मंत्रिसाक्षात्कामसमो
 भवेत् ॥ चम्पकैः पाटलैर्देवि वक्रलैर्लोकेशरैः कल्हारैः सिंदूरारैश्च पूजयेत् पूर्ववत् क्रमात् ॥ सौभाग्यमतुलं तस्य
 मासमात्रेण जायते ॥ मार्गविताशयदेवि यदि जन्मसहस्रकं ॥ ॥ इति श्रीज्ञानार्णवेति न्यातंत्रे प्रयोगविधिर्ना
 मयं च दशः पटलः ॥ १५ ॥ ईश्वर उवाच ॥ रत्नपूजाविधानं हि कथयामितवान् धे ॥ पुष्पाणि रचयेद्देवि मारिण क्व

घटिनातिच। तैस्तु पूजाप्रकर्तव्याचक्रराजस्य पूर्ववत्। नाना पुष्पैः सुगंधैश्च कर्पूरक्षौद्रचर्चितैः। एकविंशतिरात्रे
 णाविंशतिर्द्धरणीभुजां। दासीभूतां करोत्येव महोरोगांश्च नाशयेत्। सूर्यवत्कान्तिमात्मं त्रिजायते नात्र संशयः मुक्ताः
 रत्नैश्च रचयेत्स्वर्णपुष्पाणि सुन्दरि। तैस्तु पूजाप्रकर्तव्याचक्रराजस्य पूर्ववत्। नाना पुष्पैः सुगंधैश्च कर्पूरक्षौद्रचर्चितैः।
 तैः। तैस्तु पूजाप्रकर्तव्या नाना वस्त्रैश्च पूर्ववत्। एकविंशतिरात्रे णराजपत्न्योः वशाः प्रिये। कलाकान्ति युतो देवि जा
 यते शुभगाः क्षतौ। प्रवालः घटितैः स्वर्णपुष्पैस्तु बहुभिर्यजेत्। पूर्ववत्परमेशानि कलाचारक्रमेण तु। पूर्वैश्च विविधैः
 पुष्पैः सप्ताहात्सुरवन्दिने। कुरास्तस्य वशाः सर्वैर्वैरिवर्गान् वराजयजेत्। तथा मरकताक्षिप्रस्वर्णपुष्पैश्च पूजयेत्। एक
 विंशतिरात्रे ण नाना पुष्पैः क्रमाद्यजेत्। विडधानस्य वशा गावैरी भवति नान्यथा। पुष्पवाणामहारत्ननिर्मितैः स्वर्णमि
 र्मितैः। कुसुमैः पूजयच्चक्रं त्रिसप्ताहात्सुरेश्वरिः। सुरास्तस्य वशा देवि बृहस्पति समो भवेत्। सुवर्णरचितैर्वज्रकेशरं व
 नराजितैः। एकविंशतिरात्रे ण मोहयेज्जगतीमिमां। देवदेव्या वशास्तस्य जायते नात्र संशयः। इन्द्रनीलमयैः स्व

रामः

॥ ४६ ॥

र्णपुष्पैश्च क्रमं समर्चयेत्। एकविंशतिरात्रे ण यथानीलैश्च नीलजैः। वैरिणो नाशमायान्ति शोषावश्या भवन्ति हि
 गोमेदघटितैः पुष्पैः सुवर्णस्य यजेद्बुधः। किराडकैश्च कुसुमैश्च पूर्ववत्परमेश्वरि। सप्ताहाद्धैरिणो वैश्याघातस्ते
 षु प्रजायते। त्रिसप्ताहात्सह्यापापसंक्षयं नाशयेत्प्रिये। क्रव्यादजीवावश्या हि भवन्त्येव न संशयः। वैदुर्यघटितैः
 स्वर्णपुष्पैश्च रचयेत्क्रमं। चंपकादिभिरभ्यर्च्यैत्रैर्लोक्यं संभयेत्क्रमात्। एकविंशतिवारैश्च सर्वपापहरो भवे
 त्। पुष्पैः पयुषितैर्देवि नार्चयेत्स्वर्णजैरपि। निर्माल्यभूतैः कुसुमैरुद्धितैः परमेश्वरि। नवरत्नमयैः स्वर्णपुष्पैश्च
 पि शिवां यजेत्। तदा देवाश्च मनवः पन्नगाराक्षसादयः। सर्ववश्या भयं त्येव त्रिसप्ताहान्न संशयः। जन्मकोटिभ
 वंपापं नाशयेन्नात्र संशयः। स्वर्णरत्नमयैः पुष्पैर्नरैर्वैश्च पूजयेत्। तदा धर्ममेधदशकंतुल्यं भवति शैलजे। स्वर्ण
 रत्नादिपूरां त्वं यदनास्ति तदा शृणु। तैरवपुष्पैः पूजा हि कर्तव्या साधको न मैः। मद्यत्पुष्पं यत्र यत्र दत्तं तत्तत्सु
 रेश्वरि। तत्र तत्र च दत्तं तदा त्वं यथेच्छया। अलंकारस्वरूपेण पूजा यच्च कृतापि कां। केवलं स्वर्णपुष्पैस्तु त्रै

लोकंस्तम्भयेद्विवे॥ मासमात्रेण पापानि सप्तजन्मभवान्यपि॥ नाशयन्मोहयेत्सर्वसमुद्रवलंयांधुरां॥ ॥
 इति श्रीज्ञानार्णवेनित्यातंत्रे रत्नपूष्यविधिः षोडशः पटलः॥ १६ ॥ श्रीदेव्युवाच॥ त्रिपुरापरमादेवित्रैलोक्यव
 शकारिणी॥ एतस्याः परमानंदसाधनं कथय प्रभो॥ वीजत्रयस्य देवेश यद्यहं न वदन्वभा॥ ॥ श्रीईश्वर उ
 वाच॥ एषा विद्या महेशानि पारंपर्यं क्रमागता॥ भवबंधनाशयनी संस्मृता पापहारिणी॥ जप्त्वा मृत्युं जयं शा
 निंध्यात्वा सर्वात्मसाधनी॥ दुःखदौभाग्यदारिद्र्यभवघ्नी पुजिता भवेत्॥ महाविघ्नोघशमनी हरणान्तात्र
 संशयः॥ पृथग् वीजत्रयस्याहं साधनं कथयामि ते॥ शुक्ताम्बरपरीधानो गंधकस्तूरि मण्डनः॥ मुक्ताफलस्फ
 रकारभूषणः शुभमाल्यधृक्॥ शुभमण्डिरसंविष्टो ब्रह्मचर्य्यसमन्वितः॥ पूजयेद्भुक् सुमैर्नैवेद्यमपि नि
 मैलं॥ पायसं दुग्धसंपूर्णं तथा मृतफलौदनं॥ घृतगोरससंपूर्णं नानाशुभ्रान्तपूरितं॥ नैवेद्यं दर्शयेद्देव्यै वागी
 श्वर्य्यै सुरेश्वरि॥ मनसं कल्पशुभ्रैर्वासाधयन्मोक्षवाङ्मयं॥ वाग्भवारव्यायजेद्विद्यां वागीशीं संस्मरन् वधः॥

रामः
 ॥४७॥

कर्पूरधवलां शुभ्रपुष्पाभरणाभूषितां॥ अत्यन्तशुभ्ररसनां वज्रमौक्तिकभूषणां॥ मुक्ताफलामलमणिज
 पमालालसत्करां॥ पुस्तकं वरदानं च दधती मभयप्रदा॥ एवं ध्यायेन्महेशानि सर्वविद्याधिपो भवेत्॥ मू
 लादिब्रह्मरंध्रान्तःश्रवत्मीयुषवर्षिणीं॥ तस्याज्योतिर्मयीं ध्यायेज्जिह्वाग्रे मृतवर्षिणीं॥ पाषाणेन समोवा
 पिमूर्खो जीविसमो भवेत्॥ अथ कामकलाशक्तः साधकः परमेश्वरीं॥ रक्तालंकारशुभ्रगोरक्तागंधानुलेप
 नः॥ रक्तवस्त्रावृतः समकमध्यगामकलान्मना॥ रक्तपुष्पैश्च विविधैः कुंकुमादिभिरर्चयेत्॥ मूलादिब्रह्म
 रंध्रान्तस्फुरदीपस्वरूपिणीं॥ बंधुककुसुमाकारकानि भूषणाभूषितां॥ इक्षुकोदण्डपुष्पेषु वरदाभय
 सत्करां॥ उदीप्तकानि सिंदूरं भरितं भूषणात्रयं॥ चिन्तयन्परमेशानि त्रैलोक्यं मोहयत्क्षणात्॥ राजानो वश
 मायानि पन्नगाराक्षसाः सुराः॥ कंदर्प इव देवेशि योषितां मानहारकं॥ मानसं चिन्तितं योषिदाशीरवशगा
 भवेत्॥ चलज्जले तु संकाशांतरुणारुणविग्रहं॥ चिन्तयन् योषितां योनौ शोभयेत्सुखं दिने॥ किंप्रनर्मानु

25
 20
 15
 धीदेवित्रैलोक्यमपिमोहयत्॥सर्वैवचिनितादेविसिंदुराभाहृदिक्षणात्॥आकर्षयत्तदाशीघ्रंरभांवापितिलो
 नर्मा॥रक्तवर्णास्त्रियंध्यात्वातदीयमहसानतः॥तस्यामूर्ध्विस्मरेद्दीजंसुवत्पियुषवर्षिणी॥ध्यायन्संमोहये
 देविमदनोकण्ठमानसः॥क्षरामात्रेणदेवेशित्रैलोक्यवशमानयेत्॥एतत्कामकलाध्यानात्पंचकामावरा
 नने॥मोहयन्तिजगत्सर्वेप्रयोगंशृणुपार्वति॥पूर्वोक्तकामादेविशिज्ञातव्याःपंचसंज्ञकाः॥विदर्भ्याद्येनका
 मेनमन्मथान्तर्गतंकरु॥कंदर्पसंपूतंकृत्वाकोणगर्भगतनतः॥मकरध्वजसंज्ञानुसर्वमेतद्वरानने॥मीन
 केतुगतंकुर्यान्मोहयेज्जगतीमिमां॥त्रैलोक्यमोहयनामप्रयोगोयंप्रकीर्तितः॥शृणुदेविप्रवक्ष्यामि
 शक्तिबीजस्यसाधनं॥सृष्टिसंहारपर्यन्तंशरीरेचिंतयेत्परां॥सुवत्पीयूषधाराभिर्ध्वर्षिणीविषहारिणीं
 हेमप्रभाभासमानांविद्युलिकरसंनिभां॥स्फुरच्चद्रकलापूर्णकलसंवरदाभयौ॥ज्ञानमुद्रांचदधतीं
 साक्षादमृतरूपिणीं॥ध्यायन्विषंहरेन्मंत्रिनानाकारव्यवस्थितां॥एतस्मिन्मरणोदेविनीलकण्ठत्वमागतः

रामः

॥४८॥

10
 5
 अहंमृत्युंजयोभूत्वाविचरामिजलेस्थले॥वैनतेयसमोमंत्रीविषभारसहस्रनुत्॥भूतघेतपिशचांश्वनाशये
 षोगसंचयं॥चातुर्थकज्वरान्सर्वानपस्मारांश्वनाशयेत्॥अथविकुटासंपूर्णामहुत्रिपुरसुन्दरी॥चिनि
 तासाधकस्यातुत्रैलोक्यवशकारिणी॥क्रमेणानाभिहृदक्तेमण्डलस्थारुणाप्रभां॥पद्मरागमनिस्वस्थचिं
 तनात्सुरवन्दिते॥तस्याष्टगुणामैश्वर्यंसौभाग्यंचप्रजायते॥तन्मंत्रंस्मन्मन्त्रीयोगिनीनांभवेत्प्रिये॥मातृ
 चक्रंतस्यकायेतेनसांज्ञसुखीभवेत्पुत्रवान्देवदेवेशिमंत्रीध्यानान्नसंशयः॥यदाचक्रस्थिता पूर्णाखेचरी
 सिद्धिदायिनी॥चतुःषष्टिर्यतःकोट्योयोगिनीर्नामहौजसां॥चक्रमेतत्समाराध्यसंस्थितावीरवन्दिते॥आदौस
 म्वन्धिनिपदेमध्यबीजाष्टकंवहिः॥कलांध्यात्वाउद्गतासङ्गेकामराजश्वापरः॥पाशाङ्कुशधनुर्बाणैर्मोदनैर्मोहयन्प्रि
 ये॥त्रैलोक्यसुंदरींदेविकिंप्रनर्मर्त्ययोधितः॥तत्रैवशक्तिबंधश्चशक्तैस्तन्मयविग्रहः॥सिद्धगंधर्वदेवाश्चवशीकुर्यान्न
 संशयः॥एतामाराध्यदेवेशिकामःसौभाग्यसुन्दरा॥हरिश्चपरमेशानिपुराचारधनाप्रिये॥त्रैलोक्यमोहनोभूत्वा

स्थितिकर्त्ता भवेत्सदा ॥ एतत्समा राधना तद्ब्रह्म सृष्टिकरो भवेत् ॥ चन्द्र सूर्यो वरारो हे सृष्टि संहारकारकौ ॥ ॥
 इति श्री ज्ञानार्णवे निष्पातंत्रे बीजसाधनविधिः सप्तदशः पटलः ॥ १ ॥ देव्युवाच ॥ जपहोमविधिं ब्रूहि येन विघ्नं
 विनाशयेत् ॥ साधका तां हि तार्थाय वदशङ्कर सुव्रतः ॥ ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि जपहोमविधिं प्रि
 ये ॥ चक्रं समर्चये देवि सकलं निपतवतः ॥ वासु मध्यगतम्वापि मध्यम्वा चक्रं मर्चयेत् ॥ उपचारैः समा राध्य सह
 स्रुपजपे ह्रुवि ॥ तदग्रे संस्थितो मंत्रितोऽनन फलं भवेत् ॥ ध्यात्वाथ वाचकं राजं मवः पूजा समन्वितः ॥ जपारम्भ सु
 धीः कार्योन्महा पातकहा भवेत् ॥ निगदे तोषाण्ड नायो मानसे नाथ वाजयेत् ॥ निगदः परमेशानि स्पष्टवाचानि
 गद्यते ॥ अथ कस्तु स्फुरद्भक्त उपाराडः परिकीर्तितः ॥ मानस सुवरा रो हे वेतनान्तर रूपवान् ॥ निगदे ननु यज्जपं
 लक्षमात्रं वरा नने ॥ उपांश्च चारो नैव तुल्यं भवति शैलजे ॥ उपाण्ड लक्षमात्रं नु यज्जपं कं मलेक्षरो ॥ मानसो
 चारणानुत्पसे केन परमेश्वरी ॥ मुद्रा संतद्भु योगः सत्पूर्वोक्त ध्यान योगतः ॥ लक्षमात्रं जपेद्यसु महा पापैः

रामः
 ॥ ४९ ॥

प्रमुच्यते ॥ लक्षद्वयेन पापानि सप्तजन्म भवान्पि ॥ महापातक मुख्यानि नाशयेन्नात्र संशयः ॥ ततो लक्षत्रयं
 जप्त्वा यं वमंत्र कलेवरः ॥ महापातक कोटिस्तु नासयेन्नात्र संशयः ॥ चतुलक्षं जपे देवि महावागीश्वरो भवेत् ॥
 कवेर इव देवेशि पंचलक्षान्त संशयः ॥ षड्लक्ष जपमात्रेण महाविद्याधरो भवेत् ॥ सप्तलक्ष जपान्मन्त्री खेचरी
 मेलको भवेत् ॥ अष्टलक्षं जपेन्मन्त्री देवपूज्यो भवेन्नरः ॥ अतिमाद्यस्तसि ज्ञानानां नायको भवति प्रिये ॥ वशागावृत्स्य
 राजा तोमो धितस्तु विशेषतः ॥ नवलक्षप्रमानानि जपे त्रिपुरसुंदरी ॥ रुद्रमूर्तिं स्वयं कर्त्ता हर्ता साक्षान्त संशयः ॥
 सर्ववन्द्यः सदा स्वस्थः सर्वसौभाग्यवा भवेत् ॥ यत्र वा कुत्रचिद्भागेलिङ्गं सत्पश्चिमा मुखं ॥ स्वयं भूर्वाणालिङ्गं वा वृ
 षशुभं जलं स्थितं ॥ यश्चिमायतनं चात्र इतरं वापि सुव्रते ॥ शक्तिक्षेत्रे षण्डगङ्गायां नद्यां पर्वतमस्तके ॥ पवित्रसुस्थले
 देवि जपेद्विद्यां प्रसन्नधीः ॥ तत्र स्थित्वा जपे लक्षं साक्षाद्देवी स्वरूपकः ॥ ततो भगवति विद्येयं त्रैलोक्यवशकारि
 णी ॥ एवं जपेद्यथा शक्ति होम कर्म समा रभेत् ॥ किं शुक्लैर्हवतं कुर्याद्दशाङ्गे न वरा नने ॥ कसुम्भ कसुमैर्वापि म

धुरत्रयमिश्रितैः॥विधिनोक्तप्रकारेणविघ्नोद्यंताशयेत्क्षणात्॥सर्वकामप्रदावाप्त्युक्तिमुक्तिफलप्रदा॥कंड
 विरच्यविधिवत्सर्वलक्षणलक्षितं॥योनिःकरांडवाक्पुदंस्यादाकृष्टिकरणंभगं॥लक्ष्मीप्रदंवर्तुलंचचंडाईहित्रयंभ
 वेत्॥नवत्रिकोणकरांडंतुखेचरीसिद्धिदायकं॥चतुरस्रंशान्तिरक्ष्मीतुष्टिवृद्धिसुकारणं॥कारणंसर्वसंज्ञेद्विध
 नसौभाग्यवर्द्धनं॥यथांकसर्वसंपत्तिकारणंसुरवंदिने॥अष्टपत्रंवरारोहेसमीहितफलप्रदं॥एतानिसर्वकार्मो
 णिचतुरस्रेभवन्तिहि॥शृणुदेविप्रवक्ष्यामिचतुरस्रस्यलक्षणं॥चतुरस्रंमंरुस्तमात्रंविचरयेत्सुधीः॥मेखला
 सहितंदेविशृणुलक्षणमुत्तमं॥पंचदशदशांगुलंस्वातंत्र्यमणिमंयथाभवेत्॥कराडदेडीउल्लुलंत्पत्कानवाङ्गुल
 समुन्नतं॥वेदाग्निपक्षविस्ताराःकर्तव्यामेखलाःप्रिये॥षडङ्गुलसुविस्तारमेखलाप्रथमाभवेत्॥षडङ्गुलमेखला
 देविचतुरंगुलविस्तारः॥सप्ताङ्गुलावाकर्तव्यातृतीयामेखलाप्रिये॥पंचांगुलावादेवेशिविस्तरेष्टांगुलाभवेत्॥क
 र्त्तव्यमथवारव्यातंद्वादशसंमितंनथा॥द्वादशाष्टतदाईस्तुमेखलादेविकारयेत्॥चतुरङ्गुलमायामाउन्नत्याच

रामः

॥ ५० ॥

तथाभवेत्॥कराडस्यपश्चिमेभागेयोनिंकर्यान्सुलक्षणं॥द्वादशांगुलदीर्घातुतथास्ताङ्गुलविस्तारं॥अथतथ
 पराङ्गुलाम्बात्रिकोनाम्बाविचक्षणाः॥अथैकमेखलापक्षेशृणुवक्षेहिलक्षणं॥अष्टादशांगुलास्वातंत्र्यकरांडक
 र्याविचक्षणाः॥चतुरङ्गुलविस्तारषडङ्गुलसमुन्नता॥मेखलापूर्ववत्कार्यायोनिश्चापितथाभवेत्॥द्वात्रिंशदङ्गु
 लंकरांडत्रिकोणंपरितःपृथक्॥स्वातंत्र्यसर्वतःकर्यात्कराडहत्वाङ्गुरन्तथा॥पूर्ववत्मेखलाःकार्याएकापिचत
 थाभवेत्॥योनिस्तद्वन्महेशानित्रिकोणंपरिकीर्तितं॥चतुरस्रेणकरांडेनसप्तकरांडंयथाभवेत्॥तथाविरचनंकर
 र्यात्रिकोणादिकमद्भिजे॥योनिःकरांडंयोनिरूपंभगंकभगरूपकं॥कर्यात्रिकोणंयदेविचतुरस्रस्यसंख्यया॥चतु
 र्हमितंमितंसूत्रंवरुलाकृतियोजयेत्॥वर्तुलंरचयेत्तेनखननंपूर्ववद्भवेत्॥मेखलापूर्वयोनिस्तुतथैवपरिकीर्तिता
 अर्द्धचंद्रंतुकरांडं हिपरिवेशकमेणच॥चतुर्हस्तमितंकर्यादर्द्धचंद्रंतथाभवेत्॥मेखलायोनिसहितापूर्ववत्पर
 मेध्वरि॥नवत्रिकोणादराडनुकथयामिवरानते॥मध्यचक्रेणसदृशंकरांडंकरांडंकर्याविचक्षणाः॥मध्यत्रिकोणादे

वेशित्रिकोणमिव पूर्ववत् ॥ मेखलासहितातेन नवत्रिकोणयथा भवेत् ॥ संधिभेदक्रमेणैव ततः कोणाष्टकं प्रिये ॥
 खनतत्र प्रकारेण खनिते वयथाक्रमं ॥ मेखलापूर्ववत् कार्यात्पक्ताकरणे दुलंक्रमात् ॥ योनिनथैव रचयेत्सर्वं
 सौभाग्यवर्द्धनं ॥ अष्टपत्रं महेशानिकमलाकृतिवैभवेत् ॥ चतुरस्रस्य मानेन यथा चाष्टदलं भवेत् ॥ एकत्र खननं चा
 स्पृष्टं पूर्वतत्र सुखप्रदं ॥ मेखलापूर्ववत् कार्याः पद्माकृति सुखावहा ॥ योनिनथैव देवेशिकर्यात्सर्वं समृद्धये ॥ एवं विर
 च्य करण्डं हि होमं कर्माविचक्षणाः ॥ दीपस्थानं समाश्रित्य करण्डं स्वरचना भवेत् ॥ वर्तुलं रचयेद्देविकर्माकृति सुलोच
 ने ॥ तन्मध्यतव कोष्ठानि कृत्वा वर्णां न समालिखेत् ॥ मध्यकोष्ठे क्षेत्रनामततोऽन्यत्र समालिखेत् ॥ स्वरयुग्मं क्रमे
 नैव दिशु वा षष्ठप्रयोजयेत् ॥ अवर्गः कथितो देविकवर्णादिक सप्तकं ॥ पूर्वादिक्रमतो देविकवैरान्तं लिखेत्ततः ॥ ॥
 लक्षवर्णां शतु कोणे विलिखेत् कर्मसंज्ञकं ॥ यस्मिन्कोष्ठे क्षेत्रनामततः सुखं विद्धि पार्वति ॥ मुखस्य पार्श्वयोः पाणि
 युग्मं जानीहि पार्वति ॥ ततः पार्श्वद्वयं कक्षिस्थानं हि सुखं दिते ॥ ततः पादद्वयं विद्धि चाने पुच्छं प्रकीर्तितं ॥ मुखेका

रामः
 ॥ ५१ ॥

योणिसिद्धान्तिमते रथशतानि हि ॥ करस्थाने महाक्लेशः सर्वकार्यविनाशकृत् ॥ उदरेऽङ्गुलमधिकं पादयोर्हो निरु
 च्यते ॥ पुच्छे तु धनहानिश्च जायते नान्यथा भवेत् ॥ दीपस्थानं मया प्रोक्तं त्रिषु कोणे सुदुर्लभं ॥ दीपस्थानं पुरे पश्य
 न्यामेवाविषयेषु विवा ॥ एतत्कृत्वापि वा पश्येत्कार्यसिद्धिर्भवेत्प्रिये ॥ क्षेत्राधिपश्यतामहि दीपस्थानं विचारये
 त् ॥ दीपस्थाने जपं कर्माहोमं च - फलं सदा ॥ करण्डं सुलक्षणां कृत्वा ईशाने मण्डपस्य च ॥ अङ्गुष्ठपर्वमात्रोक्तं वा
 लुकामण्डलं कुरु ॥ गोमयतव संलिप्तभूम्यां सुस्थूलरूपकं ॥ तत्र बोधेरवतं कर्मा विरेखाः पश्चिमात्प्रिये ॥ पूर्वा
 या विलिखेत्पश्चात्तिस्रो रेखास्तु दक्षिणात् ॥ उत्तरायां ततो देविलेखनी नत्र संक्षिपेत् ॥ प्रोक्षणं च ततः कृत्वा सिद्धिरे
 रान्ततः परं ॥ ऊं क्रमेण यथा देविकर्पूररजसा पिवा ॥ चूर्णं न वा हरिद्राया धान्यपिष्टेन वा प्रिये ॥ त्रिकोणं चैव षट्को
 णं वसुपत्रं समालिखेत् ॥ चतुरस्रं चतुर्द्वारमेवं मण्डलमालिखेत् ॥ मध्यपुष्पं विनिक्षिप्य त्रिपुरे इषावरानने ततः
 श्रुवादिपात्राणां पवित्रीकरणं यजेत् ॥ दधिदूर्वाश्च दूर्वाश्च विधा कृत्वा वरानने ॥ आज्यस्थालीं च रुस्थालीं स्था

पयश्चुग्मभेदतः एवंश्रुचंततः पश्चात्परिणतां प्रोक्षणीं क्रमात् नत्कशे परमेशानिस्थापयाधो मुखानि च ॥
 अर्धपात्रस्थमुदकं गृहीत्वा प्रोक्षणीं यजेत् ॥ त्रिधा चोत्पवर्णं कृत्वा प्रोक्षयते नवारिणां ॥ नानि सर्वाणि पात्राः
 शिपवित्रीकराणं भवेत् ॥ तन्मुखानिततः कृत्वा बालयाचाभि मंत्रयेत् ॥ परिसि र्यचडर्वाभिः कण्डस्य परितः पि
 ये ॥ पूर्वाग्रमुत्तराग्रं च परिसरणा मुच्यते ॥ श्रुवंगृहीत्वा वामेन करेण हि श्रुचन्ततः ॥ दर्भाजलेन तद्वक्त्रं पश्चिमा
 त्पूर्वदेशतः ॥ त्रिवादं परिपुज्याद्यमधस्तात्करमातयेत् ॥ उपविष्टा ततो देविया वत्कण्डन्तु मंत्रयेत् ॥ बालयाथ वरा
 रोहे पवित्राणि भवन्ति हि ॥ मूलविद्यां समालिख्य कण्डायणम आलिखेत् ॥ अनेन मनुना देविकुण्डं संपूजयेत्
 सुधिः ॥ कामेश्वरी कण्डमध्ये सकामासृन्तु संयुतां ॥ समावाह्याथ संपूज्य तद्भवेत्किमावहेत् ॥ मूलविद्यानेत्रमंत्र
 हृदये च विलोकयेत् ॥ अष्टमंत्रेण संरक्ष संपूटि स्थंततः परं ॥ आमयेत्कण्डपरितः त्रिधा दक्षिणतः क्रमात् ॥ संपू
 टादग्नि कण्डं तु हुं फटनेन संत्यजेत् ॥ कव्यादांशं कोणभागे रक्ष सांवीरवंदिते ॥ कवचेन च संपूज्य जानुभ्यामव

रामः
 ॥ ५२ ॥

नीकृतः ॥ कण्डमध्ये प्रतिष्ठाप्य कामवीजं च वक्ति च ॥ मूर्तयेत मथालिख्य मनुना पूजयच्छिखिं ॥ नाभि मण्डल मध्यस्थ
 वहन्ता दीपुट क्रमात् ॥ तानानि वासुवक्तिश्चरकी कृत्य प्रपूजयेत् ॥ पूर्वविद्यां समुच्चार्य सुां सोहमिति चोच्चरेत् ॥ वक्ति
 चैतत्प्रमुच्चार्य तन्मंत्रं संयुतं ॥ अनेन मनुना गत्येकामेश्वर्या विचिन्तयेत् ॥ वहेद्देहं षडङ्गानि योजयेत्सुरवन्दिते
 सहस्रार्चिः स्वस्ति पूर्ण उज्जिष्ट पुरुषस्तथा ॥ धूपव्यापि समजिह्वो धनुर्द्धर उदाहृतः ॥ चतुर्थे नात षडङ्गे योजयेत्कमले
 क्षणे ॥ तारवैश्वानरं पाने जानवे दइहावह ॥ लोहिताक्षततः सर्वकर्माणि चितसाधय ॥ वक्ति जायावितो मंत्रो वक्तिं सम्यक्
 समर्चयेत् ॥ ध्याय वक्तिं हेमवर्णां शक्तिस्वस्तिकचारिणां ॥ वरदाभयशोभायां सुवर्णवरभूषणं ॥ एवमेतं समभ्यर्च्य तन्मुखे
 कमले क्षणे ॥ षड्कोणां चिन्तयेत्तत्र सप्तजिह्वाः समर्चयेत् ॥ वक्ति राघवं वामकरेण भूषितं तादविदुमान् ॥ अनेन योजयेद्देवि
 क्रमेण रसनाः प्रियो ॥ सकारादियकारानां जिह्वाः सप्त भवन्ति हि ॥ यत्र रागां न प्रहेमवर्णां हि सुरवंदिते ॥ वैडूर्याभां सुवर्णां
 भांकनकाक्षांततः परं ॥ पूर्वकोणे समभ्यर्च्य पूजयेत्तत्र लोहितां ॥ उदयादि त्पसंकाशां रक्ताख्यां वक्ति कोणा के ॥ नीलां

नीलप्रभां देविकृष्णारब्धां राक्षसेयजेत् ॥ श्वेतां युक्तां प्रभां देवि सुभारब्धां पश्चिमेयजेत् ॥ धूमिनीं पद्मरागाभां वायोरक्ततरां य
 जेत् ॥ करालिचंद्रकोद्याभ्यां वहुरुपांतु मध्यगां ॥ दक्षिणोत्तरभागास्थ्यां पूजयेत् सर्वसिद्धिदां ॥ क्रमेण जिह्वा बीजानोतामा
 निपरिपूरयेत् ॥ एवमग्नितुल्यं चिन्तय कामेसि गभसंभवां ॥ दर्भकं करामादाय करबंधं सुलोचने ॥ मूलमंत्रेण देवेशि च
 तु ध्यनेन होमयेत् ॥ गर्भाधातं विधाय तथं सीमलोलयनादिकं ॥ कामेशी गभं जातस्य वक्त्रे श्वौडादिवत् क्रिया ॥ मूलमंत्रेण
 संचिन्तय वाह्यचक्रं समर्चयेत् ॥ षट्कोतेषु षडङ्गानि वसुकोरोषु मातरः ॥ लोकपालाश्च भूविश्वेवह्निषोढं समर्चयेत् ॥
 ब्रह्मराणं दक्षिणे भ्यर्च्य घृतस्थालीं प्रपूजयेत् ॥ वह्निं संपूज्य विधिवत् तन्मुखे शैलं संभवे ॥ चक्रराजं समावाह्य सर्वदेवैर्नमस्कृ
 तं ॥ सर्वसिंहासनैः सेव्यमुपचारैः समर्चयेत् ॥ धूपं विस्तारय सम्यक् करण्डमण्डपपूरितं ॥ दीपं च दर्शयेन्मन्त्री ततो दीपान् व
 हुन्पुषिये ॥ मालाकारेण संवेष्ट्य मेखलात्रयमग्निजे ॥ विस्तार्य च चरुं पश्चात् सर्वदिक्षु सुखाप्नयेत् ॥ नित्यहोमंततः प्रोक्तं का
 मना होममाचरेत् ॥ मालतीमध्विकाजानि कुसुमैर्मधुमिश्रितैः ॥ घृतपूगैर्दलैर्देवि बागीश त्वं प्रजायते ॥ मूकस्यापि हि मू

रामः
 ॥ ५३ ॥

टस्य शिलारूप इपतान्यथा ॥ जवापुष्पैराज्ययुक्तैः करवीरैस्तथा विधैः ॥ हवनात्मो हयन्मन्त्री लोकत्रयनिवासिनी
 कर्पूरकंकमंदेवि मिश्रं मृगमदेन हि ॥ हवनात्मदतो देवि मन्त्रिणां विजितो भवेत् ॥ सौभाग्येन विलासेन सामर्थ्ये
 नापि सुवते ॥ चम्पकैः पाटलैर्हुत्वा श्रियं प्रोत्सवितां परां ॥ प्राप्नोति मन्त्री महतीं स्तम्भयेज्जगतीमिमां ॥ श्रीखण्ड
 गुण्णुं चन्द्रमगुरुं होमयेत्ततः ॥ राजमाहेन्द्रदेवानां पुरं धीर्वेशमानयेत् ॥ सर्वलोकवशातस्य भवत्येव न संशयः ॥
 लक्षहोमास्त्रभेदाज्यंदारिद्र्यभवपीडितः ॥ उर्गापशर्गशमनं पलं त्रिमधुसंयुतां ॥ इरस्थितातां देवेशि गुरुणा प्रोक्त
 मार्गतः ॥ होमं कुर्याद्विष्णुं कामैरन्यथानिष्फलं लभेत् ॥ रुधिराक्तेन छागस्य मांसेन निशि होमतः ॥ मधुश्च ययुक्तेन
 गुरुणोक्तविधानतः ॥ परराष्ट्रं महादुर्गं समस्तं सुवशं नयेत् ॥ महापलेन देवेशि रिपो शैल्यं विनाशयेत् ॥ खेचरीजा
 यते रात्रौ होमं कृत्वा चतुष्यथे ॥ क्षीरमधुदधिस्रावं पृथक् कृत्वा वरानने ॥ आद्यर्द्धेन मधारेण स मृद्धिजायते तृणा
 म् ॥ क्रमेण शैलजे क्षीरमधुभ्यां मृष्युनाशनं ॥ दधिमाक्षिकहोमेन सौभाग्यं धनमाप्नुयात् ॥ सितायाः केवललोहे

मोवैविस्तंभनकारकः॥ होमोदधिमधुक्षीरलाजाभिर्वरवन्दिते॥ रोगहन्ताकालहन्तामृत्युहन्ता न संशयः॥ कम
 लैरहणौ होमः सम्पत्संपत्तिदायकः॥ रक्तोत्पलैर्जगद्विपंरानो वशगाः क्षणान्॥ नीलोत्पलैर्महातुष्टावशमा
 यान्तिनान्यथा॥ श्वेतोत्पलैः श्रियंवाचंलभतेहरणात्प्रिये॥ श्वेतैस्तु वस्त्रकमलैर्लक्ष्मीसौभाग्यमाप्नुयात्॥
 कल्हारह्वनैर्लक्ष्मीसर्वसौभाग्यं च धनं लभेत्॥ पुन्नागवकहोमेन वशीकृत्यात्महीश्वरान्॥ मातुरङ्गफलोद्भू
 तहोमेन क्षत्रियावशा॥ नागरङ्गफलैर्होमो वैश्यावश्या भवन्ति हि॥ कष्माण्डं च फलैर्होमे भूषावश्यास्तथापरे
 लाक्षाफलैः सिद्धयोद्योतक्षहोमान्न संशयः॥ कदलीफलहोमेन लक्षहोमेन भूभृतः॥ दशास्तु दशसंख्याका
 भवन्तेव न संशयः॥ रवर्जुलफलहोमेन लक्षमात्रेण भूभुजः॥ वशाविंशतिसंख्याका इत्याशा पारमेष्ठिनी नालि
 केन फलैर्होमास्तमृज्जिर्जायते प्रिये॥ लक्षमात्रेण मंत्रशो राजा परवशः प्रिये॥ यकाग्रफलहोमेन लक्षमात्रे
 ण सुन्दरी॥ चतुःसमुद्रपर्यन्तां मेदिनी वशमाप्नोति॥ यनसम्पत्फलैर्होमालक्षणेन शतभूभुजः॥ वश्या भवन्ति

रामः

॥ ५४ ॥

देवेशिनात्रकार्याविचारणा॥ तिलाज्यहोमादेवेशिकार्ये सिद्धिर्भवति प्रिये॥ राजिकालवरीभ्यां तु दुष्टलोकान्
 वशं नयेत्॥ कुंकुमेन हने द्वे वित्रैर्लोकं वशमानयेत्॥ गुग्गुलस्य च होमेन सर्वदुःखानि नाशयेत्॥ वैरिणो वशगाः
 शीघ्रं चन्दनस्य तु होमतः॥ रक्तचन्दनहोमेन वशाः स्युः पुरुषाः स्त्रियः॥ कर्पूरस्य च होमेन वाग्वश्या जायते नृणाम्
 कस्तूरीहोमतो देविराजानो राजमंत्रिणः॥ वश्या भवन्ति सकलाः परिवारा मुताः प्रिये॥ तिलकराडलहोमेण शान्ति
 र्भवति मन्दिरे॥ शर्करागुडहोमेन सर्वकार्यार्थसाधकः॥ घृतपायसहोमेन सितायुक्तेन मात्रिकः॥ त्रैलोक्यवश
 माप्नोति धान्यसिद्धिमवाप्नुयात्॥ नानाविधान्नहोमेन धान्यसिद्धिर्भवेद्भूवं॥ सोपस्कारैश्च वटकैरुपसर्गान्
 विनाशयेत्॥ बंधुककुसुमैर्होमास्तसर्वसत्त्वान् वशं नयेत्॥ जवापुष्पैर्जगद्विपंरान् पुष्पैश्च मोहरणं॥ वक्रलस्य
 हुनेत्युष्पैः सौभाग्यं जायते महत्॥ दशाङ्गधूपहोमहोमेन सौभाग्यं जायते महत्॥ जम्बुफलैस्त्रियो वश्याः कष्मा
 लैर्देवैरुपकृत्यकाः॥ श्रीफलैरनुलां लक्ष्मीं पत्रैर्वासुरवन्दिते॥ इक्षुदण्डैः सुखावाप्तिनथा वैश्या नृपान्मजा॥ वश्या भ

वनिदेवेशितारिकेलजलेनवा॥ केवलं घृतहोमेन वरदां सर्वशक्तयः॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि मातृह्वनसिद्धिदं
 पुष्पसमगं जुहुयात्कमलं तापि पुष्कलं॥ कसुम्भवाण पुष्पाति यथेष्टानि हुनेष्विये॥ शतसंख्यातिलोन्देविरा
 जिकाः शतसंख्याया॥ लाजा मुष्टिप्रमाणाः स्युर्घृतं कर्षकमावकं॥ तुलुका र्द्रव्यः क्षीरमन्त्रं ग्रासमितं भवेत्॥ स्तू
 लं फलं महेशानिकम्पारण्डमातुलंगकं॥ समग्रैश्च सर्वराष्ट्रैश्च फलं भवति॥ श्रियात्॥ रंभाफलं चतुस्त्राण्डलघु
 चेत्तद्विडितं नहि॥ नालिकेरस्य खण्डं हि स्तूलं कुर्यात्तमपि यै॥ पर्वस्थाने चेशु खण्डमन्तः सन्तोषकारिणा॥ डा
 क्षाफलं समग्रं स्थान्तरं रज्जुं रंतथा॥ गुग्गुलुं कमुकार्द्रुं कुंकुमं च तथा भवेत्॥ गुंजासमंतकं पूरकं सूरिघृतं
 शान्तथा॥ चन्दनागुरुकं देविकमुकेन समं भवेत्॥ लाक्षा गुग्गुलुसंख्या स्याद्यज्ञजन्मनो हरं॥ मनः प्रिया कृतिः कृ
 त्वा होमं कुर्यात्सुलोचने॥ एतदाहुतिमाननुकथितं सर्वविघ्नहृत्॥ यथेष्टया वारो हे श्रीविद्यां परिनोषयेत्॥ यथाः
 शक्तिजपं कृत्वा तद्दशाङ्गे न होमयेत्॥ कि सुकैः पापसंहारनाशकै रथवा प्रिये॥ नानाद्रव्यैः पृथग्भूतैर्मिश्रितै

रामः
 ॥ ५५ ॥

वावरानने॥ यथा शक्तिजपं कृत्वा तद्दशाङ्गे न होमयेत्॥ कि सुकैः पापसंहारनाशकै रथवा प्रिये॥ नानाद्रव्यैः पृथ
 ग्भूतैर्मिश्रितैर्वावरानने॥ यथा शक्त्या तु मिलितैर्होमं कुर्यात्विचक्षणाः॥ सर्वविघ्नसमूहनुनाशयेत्तत्र शंशयः॥ पू
 र्णाहुतिं तथा देवि पूजयित्वा तु कल्पकाः॥ कल्पकाः पूजिता येन त्रैलोक्यं तेन पूजितः॥ भालया पूजयेद्देवि श्रीविद्यां पूजये
 ततः॥ कमारि पूजनं कृत्वा योगिनीं पूजयेत्ततः॥ पंचसिंहासने देवि श्रीविद्यां तत्र पूजयेत्॥ सुवासिनीः ततः पूज्याः श्री
 विद्यां तत्र पूजयेत्॥ विद्यां संतोषयेत्पश्चाच्छ्रीविद्यां तत्र पूजयेत्॥ योगिन्यस्तु ततः पूज्याः श्रीविद्यां परिनोषयेत्॥ दर्श
 नानि समग्रानि पूजयेद्विधितानि च॥ श्रीविद्यां तोषयेत्तत्र पूर्णाहुतिमथाचरेत्॥ ॥ इति श्रीज्ञानार्णवेति त्यातं
 त्रेविपुराजपहोमविधानं अष्टादशः पटलः॥ १८ ॥ श्रीईश्वर उवाच॥ होमान्तरं प्रवक्ष्यामि येन ब्रह्मसनातनं॥
 ज्ञानेन चक्षुरस्यारव्यं कण्ठं संचिन्त्य सर्ववित्॥ आत्मभिश्चतुरस्रानां विज्ञेयं विरबंदिने॥ आत्मनो वेदसंख्या हि ज्ञात
 व्यादर्शिको न मे॥ एषां विज्ञातमात्रेण पुनर्जन्म न विद्यते॥ साधारणेन पक्षेण वर्तते सर्वजन्तुषु॥ स आत्मा परमे

शान्तिप्राणरूपीवरानने॥प्राणस्तुपवनोदेविहृदयस्थानमन्दिरः॥शरीरं व्याप्य सकलं रचस्याप्यचरस्य वा
 हंसस्वरूपिविज्ञेयः॥आसोच्छासावधारणात्॥जीवस्तस्यैव नामास्याद्भुतस्याश्वासेन रक्षितः॥आसोच्छासैदिह
 भाराभानिरेव न संशयः॥कुलालभेदेन तथा घटाकाशं यथा घटे॥दृश्यते परमेशानि आकाशं व्याप्यतिष्ठति घटे
 भवति भिन्नत्वं नाकाशे भिन्नता भवेत्॥तथा देहगतो जीवो देहनाशे वरानने॥व्याप्यतिष्ठति सर्वत्र तस्मान्नादपदं
 महत्॥आत्मज्ञानं मया प्रोक्तं द्वितीयस्य शृणु प्रिये॥अन्तरात्मेति किं नाम तच्छृणुष्वपदं महत्॥अनशब्देन दे
 वेशिरहस्यं शुद्धमरूपकं॥परमात्मस्वरूपेन सर्वं व्याप्य विहृम्यते॥अन्तर्गततया तेन चरं वाप्यथवा चरं॥व्याप्यते स
 कलं यस्मादन्तरात्मेति गीयते॥स एव हंस आत्मा हि योगिगम्यो यदा भवेत्॥तारयेत्तु वारोहेति गमागमपक्षवा
 न्॥शिवशक्तिपदद्वन्द्वे विन्दुत्रयं त्रिलोचनं॥अयं परमहंसस्तु यस्मात्सर्वत्र तिष्ठति॥तदा भूतानि जायन्ते क्रमेश
 कमलेश्वरो॥आकाशं पवनो गतिश्च जलं पृथ्वी वरानने॥पंचकस्यास्य देवेशि प्रथमं चित्तमुच्यते॥अविद्या रब्धा स

रामः

॥ ५६ ॥

रोमध्ये मोहपंकं प्रपूरिते॥प्रपंचकमले भूते यन्माक्षः परिहृम्यते॥विहरो स्यैव हंसस्य सृष्ट्या मायामयो भवेत्॥
 अयमेव महादेविनिःप्रपंचो यदा भवेत्॥संहारकारि हंसस्तु तदात्मानं प्रकाशयेत्॥यक्षित्वमस्य नामैव सोह
 मात्मा प्रतिष्ठितः॥परमात्मेति जानीहि त्रयमेतदुदाहृतम्॥ज्ञानात्मा कथ्यते भेदेयः साक्षाद्विरूपकः॥येनेदं
 ज्ञायते सर्वं समन्वेत वरानने॥चंद्रसूर्यो यथा देवि जलक्षीरेषु दृश्यते॥असृष्टिस्तस्य देवेशि नीरक्षीरविभेदितः॥
 फट्मेचन्दने विम्बं तन्भवेद्विप्लवमग्निजे॥सर्वसाक्षितथा भेदे ज्ञानात्मा परिकीर्तितः॥आत्मान्तरात्मपरमज्ञानात्मानः
 प्रकीर्तिताः॥एतदूपां हि चित्करां चतुरस्रं वरानने॥आनन्दमेखलारम्यं विन्दुत्रिवरयात्मकं॥अर्द्धमात्रा यो निरूपं
 ब्रह्मानन्दमयं सदा॥पराहंता मये सर्वज्ञानदीपं विहृम्यते॥सन्निदग्गौहने देवि प्रपञ्चविरुत्करं॥शब्दाप्यमातृका
 रूपमक्षरानुविराजितं॥अक्षराणि तु तात्पत्रिणिः शब्दं ब्रह्म जायते॥पुराणपापे हर्षि देवि कृत्वा कृत्य हविः प्रिये॥संक
 ल्पश्च धर्मा धर्मो हि विस्तथा॥जुहुयात्परमेशानि मंत्राभ्यां विमलानने॥मूलविद्यां ब्रह्मरूपां ध्यात्वा तु नन्दनरं

तदन्तर्बोतरेयश्चाद्रुपा प्रीत्युदेशिकः॥धर्माधर्महविर्दीप्ते आत्माग्ने मनसाश्रुच॥सुषुम्नावर्त्मनानित्यमक्ष
 वृत्तिर्जुहोम्यहं॥अग्निजायाचितो मंत्रो विद्यान्ते कथितस्तव॥स्वाहानेन रुनेर्देविसकलं निष्कलं जगत्॥अंत
 होममयं देविसर्वमायानि कृततः॥प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलंब्योत्तमीश्रुचं॥धर्माधर्मो कलास्नेहः पूरणीव
 कौजुहोम्यहं॥अग्निजायाचितो मंत्रो विद्यान्ते कथितस्तव॥तिप्रपंचो यथा देवि जायते मंत्रवित्तमः॥तदा सं
 चिन्मया साक्षात्केवलं ब्रह्मसाधकः॥॥इति श्रीज्ञानार्णो वेनित्यातं त्रेज्ञात होमविवरणं मेकोतविंशतिः पठ
 लः॥१९॥श्रीईश्वर उवाच॥होमान्तरं प्रवक्ष्यामि येन ब्रह्मसताततं॥प्रकारं यथा साकाशं प्रवेक्ष्य वरवंदिने॥
 इच्छाज्ञाने क्रियाप्रयत्नं चित्तं तु वरात्तितं॥अतया परमेशानि तत्त्वज्ञानमयेशिवे॥पर्यङ्कपुरुषार्थेषु देवैश्च प
 दमरिडते॥आत्मान्तरात्मपरमात्मानात्मातं विगुस्थिते॥तत्पदार्थस्त्वत्पदार्थासि पदार्थाश्च सुरेश्वरि॥यदार्थ
 त्रयमेतत्तु ज्ञानसूत्रप्रकाशनं॥एतत्सूत्रमयैः पदैर्गुफिते वरमरिडते॥सुमतो वास सुभगे परंतत्र प्रपूजयेत्॥

॥५॥

जानिभेदास्तु इतीतां चतुर्धा वीरवंदिने॥हस्तिनी शंखिनी चैव चित्रिणी यमिनी प्रिये॥चतुर्विधास्तु इत्यो हि सुन्द
 र्यश्चारुलोचना॥वैरवरी हस्तिनी जेयाः स्थूलायस्माद्वरानने॥यये दंधार्यते सर्वं ब्रह्माण्डं परिमण्डलं॥वर्गं कृते
 तदेवेशि सूते दिग्गजसंचयं॥तेनेयं करणो घोक्ता मध्यमा शंखिनी भवेत्॥शंखिनी तु यथा भद्रं विष्णुश्च पापव
 र्जिता॥सर्वदेवप्रिया सा हि शान्तिमौ रभ्यशोभिना॥यथा वनस्पति गती मध्यमायां वरानने॥चित्रिणी बलवती
 देवी महाशोषविनाशिनी॥यस्याः फलं वरारोहे सर्वशक्तिमयं सदा॥शिवशक्तिमयं देवि प्राणिमात्रं जगत्रयं
 तेषु सर्वेषु पश्यन्ति जीवेषु परमाशया॥परं ब्रह्मणि संलीना परवाक् परमेश्वरि॥तां इतीतं त्रयं पुज्य समाधिक
 सुमैः श्रुचि॥तदङ्गेषु कलाः पुज्याः क्रमेण सुरवंदिने॥यमिनी तु परा जेया फंसः स्वच्छविकाशिनी॥हंसद्वन्द्वेन
 पद्मं हित्यत्कासं काव्ये प्रिये॥विकाशं चैव सौभाग्यं तथा वस्तुविलासतः॥पराप्रकाशमायाति यमिनी त्व
 मतो भवेत्॥तस्या देहे वरारोहे कला पुज्या सुषोडश॥चिन्कलाः सकला ज्ञानकला संचिन्कला तथा॥आत्म

नश्चाकलाशेषाचतसुः परमेश्वरिः विरागतामोक्षकलापरमात्मकलातथा विद्याकलाचतुष्कलुविशेषं चान्त
 रात्मनि विद्ययतातृप्तिपरं ब्रह्म प्रकाशता परमात्मकलाशेषासंलीना परमात्मनिः नयः शान्तिकलाबोधक
 लाव्याप्तिकलापरा ज्ञानात्मनः कलाशेषाश्चतस्रः परमेश्वरिः कलाः षोडश देवेशि श्रीविद्यारणसंस्थिता षोडश
 र्णाब्रह्मरूपाः कलाः षोडश रूपिणी आत्मजायतस्वरूपेण त्रैलोक्यं रचयत्यसौ अन्तरात्मा सत्वरूपस्तमोरूपश्च
 विश्रुतः अतएव रजोरूपस्तमोरूपपरश्चिवः परमात्मा विधिर्ज्ञेयो ज्ञानात्मानुर्यशाश्चतः एताः कलावरा रोहे प
 रदेहे प्रकाशयेत् तत्पदार्थं न जानीहि मुखमस्या वरा नते तं पदार्थं सिवाक्या निकर्षाद्युग्मक्रमेणाहि यो निलुप
 रमे ज्ञानिना दोषस्मरणो भवेत् नादाद्भूतं वरा रोहे विश्वयोनिर्न संशयः तत्रैव शक्तिं संपुज्य आत्मलिंगे शिवं व्रजेत्
 परस्परस्य भावेन ब्रह्मानन्दवशो भवेत् तं संमनसा देवि बह्लासाय तं स्मरेत् अर्घ्यामृतेन संयोज्य ततः श्रीचक्र
 मर्चयेत् ब्रह्मानन्दमयो ज्ञानेकभयामिव रानते नवास्त्रणो ब्रह्मरास्त्रनक्षत्रियस्तथा वैश्यान् वैश्यः शूद्रान् शूद्र

रामः
 ॥ ५८ ॥

सुपरमेश्वरि चारुडालो नैव चारुडालः पुष्करे नैव पुष्करः सर्वसमं विजानीहि परमात्मा च निश्चयात् आकाशा
 त्पतितंतो र्यनिम्नमार्गेण गच्छति ग्राममध्यगतं सर्वं विष्टा मुद्रादि पूरितं मृगगोशो ममार्जोरवरादिरुधिगन्
 विर्तं समस्तमपि देवेशि गंगार्या मिलितं तथा गंगामृतं तदैवास्तिकालुष्यं नैव तिष्ठति तथा संचिन्मये ज्ञाने सम
 ता सर्वजंतुषु सर्वत्र येषु निस्त्रे ममता नाव संशयः यथा सूर्यप्रकाशो यं समवेतैव वर्तते उत मस्यापि चात्पस्यत
 माः संहरति क्षणात् शोषयत्तु ग्धमुत्राणि चंदनं चैव कर्दमं अतएव महेशानि मंत्रि सर्वमयो यदा सिद्धिस्तदै
 वविज्ञेया श्रीगुरोः कृपया पिये ॥ इति श्रीज्ञानार्णवे निन्यातं त्रैज्ञान इति कायजनविधिर्विशतिः पटलः ॥ २० ॥
 श्रीईश्वर उवाच दीक्षाविधिं प्रवक्ष्यामियेन शिष्यसुधीर्भवेत् धतंतत्र सुवर्णादिषट्कवस्त्रसमुच्चयं दीयते स
 कलंदेवि गुरवे प्राण संयुतं क्षयं प्राप्नोति तद्वा न्नाता पापसमुच्चये न स्माक्षेति नामास्याः सर्वशास्त्रेषु सुब्र
 ते पापितं कृपयं वा पिशठाय कृपणाय च दीनायाचारशुन्यायामंत्रदेवपराय च निन्दकाय च मुख्याय तीर्थदेव

परायच॥ शक्तिहीनाय देवेशिन देयामलिनाय च॥ दानशीलाय भक्ताय साधवे तीर्थचेतसे॥ सत्कारे वर्तिते राज्ञे देवद्वि
 जपराय च॥ सर्वशास्त्रार्थवेदार्थज्ञानिने सुव्रताय च॥ दीक्षा देहावगरोहे अन्यथा पापभागभवेत्॥ अथ वक्ष्ये वगरोहे दी
 क्षाकरणमुत्तमं॥ मराठमं वैदिकं कृत्वा पुष्पवैतानमण्डितं॥ दीपमालावलीरम्यं ताताधूपसुधूपितं॥ सिंदूररङ्गमाला
 भिर्मण्डितं चित्रचित्रितं॥ देविकायां वगरोहे कं - मेगाथवाप्रिये॥ सिंदूररजसा देवि विलिखे चक्रमुत्तमं॥ मध्यचक्रं वग
 रोहे नवकोणविराजितं॥ चतुरस्रं च संलिख्य सुवर्णकलशान्तरे॥ शैष्यतायादिरचिता नृत्तिका चरितान्तरे॥ जलपू
 र्णाविशेषाध्वान्स्वर्णरत्नप्रपूजितान्॥ फलैश्च पुष्पैः सुभगात्सुगंधेन च चर्चितान्॥ वशिन्त्याद्यष्टकं तत्र वसुकं भेषपू
 र्येत्॥ मध्यकं भेवरारोहे श्रीविद्यां परितोषयेत्॥ क्रमेण सर्वमभ्यर्च्य कमार्याद्यर्चनं करेत्॥ सुवासिनीं ब्रह्मकुण्डयो
 गिनोप्यवधानतः॥ तद्गुरुं हरां कुर्यात्सर्वेभानृप्तिहेतवे॥ वामतः परमेशानि आसने पूजिते शुचिः॥ सर्वशृङ्गारवेशाद्यं
 शिष्यं तत्र निवेदयेत्॥ षडध्वरूपं श्रीचक्रं तस्य मूर्द्ध्नि विचिन्तयेत्॥ अभावे तु बृहच्छंखजलेनाभूष्य सुन्दरि॥ कलातस्मिं

रामः

॥ ५९ ॥

समासाद्य देविं पुज्याभिसेचयेत्॥ दृष्ट्वावलोकयेत्तनुदृष्ट्वा दृष्ट्वा नृमे लयेत्॥ आज्ञासंक्रमणं कुर्याद्यावन्निश्चलता
 भवेत्॥ नैश्चल्यं शास्त्राभवेत्तः शून्या शून्यविवर्जितः॥ शून्यं शिवमयं वस्तु मुखः परमेश्वरि॥ अशून्यं शक्तिराद्याहि प्रकृति
 परमेश्वरि॥ शक्त्याधिके रजःस्थौल्यं संयोगाच्छिन्नयोर्यदा॥ स्वप्नावस्था तदा शैयायोगः शक्त्याधिकततः॥ शक्तिर्जाग्रदि
 तिख्यातं शिवो निश्चलताप्रिये॥ सुसुप्तिरिति मंत्रज्ञैः कथितं लिखितं यतः॥ गुणत्रयं तु कथितं जाग्रत्सत्त्वगुणाप्रिये तमो
 गुणा सुसुप्तिस्तु शिवनिश्चलरूपिणी॥ शिवाधिक्याद्गुणातीतं वस्तु जानीहि सुन्दरि॥ शिवशक्तिसमायोगाच्छिवाधिक्यं
 यदा भवेत्॥ तदा समाधिं जानीयात्सर्वबंधनिकृन्तनं कलाः षोडश देवेशि स्यात्मानव्यवस्थिता॥ श्रीविद्या बीजसंलीनाः
 शिष्यदेहे प्रकाशयेत्॥ तथा विद्या षोडशारणा महात्रिपुरसुंदरी॥ तद्योमादात्वनस्थैर्यमुन्मनीति निगद्यते॥ प्रसन्नानम
 यः पक्षितृष्णाचंचुविलक्षितः॥ संकल्पेन विकल्पेन पक्षाभ्यां चञ्चलः सदा॥ मोहमत्सर्वकामैः - क्रोधाहंकारदुर्मदैः॥
 संवधपिच्छबहलः कृत्याकृत्यपदद्वयं॥ संसारवृक्षे देवेशि धनपुत्रादिमूलके॥ अभिलासस्फुरत्पुष्पभरिते पातकादि

भिः॥ वरुणोऽपुनो वरुणो हे पापघण फलान्विते॥ तत्र शारदायै स्थूले श्रुत दृष्टाभिर्दे स्थितः॥ पक्षिणां तं समाक्रम्य ज्ञानपाशो
 नपापनुत्॥ पक्षिरेवेलावतो नित्यं कटाक्षः श्रीगुरोः प्रिये॥ तेन पक्षधर्यं हितं यदा भवति निश्चयात्॥ तदा स उन्मनी भूत त
 न्मुखो निश्चयः प्रिये॥ सर्वसंकल्परहिता कला सप्तदशी भवेत्॥ उन्मनी नाम तस्या हि भवपापनिकृन्तनी॥ उन्मन्या सहि
 ने योगी न योगी नोन्मना पिवा॥ यथा कर्पूरगोदीपो न दीपो न पुनः शशी॥ अतएव महेशानि दृष्ट्वा संक्रमनं यजेत्॥ तत्त्वम
 स्यादिवा केन यश्चाद्या कं हियोजयेत्॥ आद्ययश्चिष्यं संयोज्य स्पर्शं नैव सुलोचने॥ स्पर्शस्पर्श इवाभीति श्रीगुरोः कर
 संभवः॥ स्पर्शं न धीरतः सर्वा मोहाद्याः सुरवंदिने॥ सुवर्णतां प्राप्य सर्वविशिष्टा भावनान्विताः॥ करस्पर्शं तु देवेशि प्रपन्नं
 सलिलादिकं॥ लोहत्वं नाशयित्वा हि सुवर्णत्वं करोति हि॥ करे पुष्पफलं कृत्वा वस्त्रं ध्वजं करं क्षिपेत्॥ तस्या वस्त्रत्वमेवा
 सिवाकार्थः सकलाद्भवेत्॥ अनिर्वाच्योपदेशत्वं स्पर्शना वस्त्रं ध्वजं॥ वस्त्रं ध्वजं सहस्रं करं पूरयत्वे गुरुः॥ वराभयकरो नि
 मो वस्त्ररूपी सदानघः॥ जागर्ति परमेशानि निजस्थानप्रकाशकः॥ पश्चात् षट्चक्रविज्ञानं शिष्याय प्रतिबोधयेत्॥

रामः
 ॥ ६० ॥

आधारं स्वर्णवर्णं च चतुर्दलसुसोभितं॥ वादिशानै चतुर्वर्णैः पुनर्हेमसमप्रभः॥ गणेशसहितं विद्विस्वाधिष्ठानं ततः॥
 प्रिये॥ ईडगोपप्रतीकां स्फुरद्विभुमसंनिभैः॥ वादिलानैः स्फुरद्वर्णैर्विस्मयामंडितं प्रिये॥ नीलवर्णं तृतीयं हिमशि
 फरं दशरकं॥ विभुसुंजप्रभावणैर्द्विदिक्कानैश्चमण्डितं॥ गदाधरं हरिप्रौढं चतुर्थं शृणु सुवने॥ पिङ्गाभं द्वादशावर्णं का
 दिचानैः सुलोचने॥ विस्फुरन्निङ्गप्रभादिव्यैः शिवेन च युतं प्रिये॥ विभुश्चिचक्रं देवेशि धूमवर्णं कलात्मकं॥ स्वर्णैर्मणि
 कपसंकाशैर्मण्डितं भुवनेश्वरि॥ जीवात्मानाधिष्ठितं त्वं जानीहि परमेश्वरि॥ आज्ञाचक्रं महेशानि विभुकोटिसमप्रभं
 दिदलं हृक्षवर्णाभ्यां शुभाभ्यां परिमण्डितं॥ परमात्मा स्वरूपाद्यं नादरूपं हि सप्तकं॥ तादो विलीनो यस्मात्तु तस्माद्भुल
 त इत्यने॥ देहेशराणि देवेशि नादयवचकारणः॥ नादवचनसंयोगात्कुरादलि म्यायुतीयदा॥ प्रसवत्परमेशानि षट्च
 क्रानां दलेषु यः॥ पंचाशद्वर्णरूपत्वं प्राप्नोति सुरवंदिने॥ अव्यक्तस्वरतां प्राप्नोति दानादिस्वरैः क्रमात्॥ एवं सर्वज्ञतां त
 स्मै दत्त्वा शिष्याय स गुरुः॥ शिष्यस्तदा श्रीगुरोस्तु पूजां कुर्यात्सुलक्षणां॥ रत्नाभरणशोभायां पटवस्त्रधरान्विताम्

गजाश्वसहितां भेदे महिषी गोसमन्वितं ॥ क्षेत्रगाममहाकामरम्यां च दीसतान्वितां ॥ सुवर्णराशिभरितां कस्तूरीचन्द्र
 चन्दनां ॥ गुरुसंतोष्यविधिवत्प्रसादतत्त्वसंयुतां ॥ गृहीत्वा शिष्यवर्गानुगुरुणा तदनंतरं ॥ वीणां प्रकाशयेत्कर्णोदक्षि
 रोचततः परं ॥ पंचसिंहासनगतां विद्यां पश्चात्प्रकाशयेत् ॥ ततो रहस्यं परमं महाविष्णुसुन्दरीं ॥ प्रकाशयदक्षक
 र्णोपरं ब्रह्ममणिप्रिये ॥ सर्वसौभाग्यजननिं भोगमोक्षफलप्रदां ॥ श्रीविद्यां षोडशारणानुब्रह्मानन्दस्फुरत्कलां ॥ न प्रका
 शयेद्देवेशि सर्वस्वमिव सुव्रते ॥ वेदशास्त्रपुराणेषु यामलेष्वपि सुव्रते ॥ गुप्ता श्री षोडशारो यं निधानमिव संस्मरन् ॥
 सहोदराय सर्वस्वप्राणदायापि सुव्रते ॥ राजे राजा प्रदायापि पुत्राय प्राणदायवा ॥ न देया षोडशारो यं देयं सर्वस्वमदि
 जे ॥ पुत्रदारादिसहितं शिवो देयं कथंचन ॥ न देया षोडशारो हि प्रारोः कण्ठगतैरपि ॥ गोपितव्या महाविद्या स्वयोनि
 रिव पार्वति ॥ उदके लवणं लीनं यथा भवति शैलजे ॥ मनो भवति वैलीनं पादयोः श्रीगुरोः प्रिये ॥ तदा देया महाविद्या कृ
 पया षोडशाक्षरी ॥ अक्षरैः सहिता वापि निरक्षरतया धिता ॥ भाका शेनीलिमा देवि भ्रान्त्या पृष्टोदरे यथा ॥ अक्षराणि

रामः
 ॥ ६९ ॥

तथा सन्ति श्रीविद्यायाः सुरेश्वरि ॥ षोडशारणां ब्रह्मरूपां जानीहि परमेश्वरि ॥ यथारत्नमये दीपे कज्जलं नैव विद्य
 ते ॥ श्रीविद्यायां तथा देवि व्यक्ततावीरवंदिने ॥ एकोच्चारणे देवेशि दद्यात्प्राणप्रदाय च ॥ कृतार्थो सिद्धिर्लोकां प्र
 वदेद्देशिकोत्तमः ॥ षोडशारणं महाविद्यां न दद्याद्ब्रह्मरूपिणी ॥ एकोच्चारणे देवेशि राजपते तस्य कोटयः ॥ अध्वमेध
 सहस्रानुतुलां नार्हन्ति सर्वथा ॥ एकोच्चारणे देवेशि प्रादक्षिण्यं भुवोर्भवेत् ॥ धेनुतां कफिलातां हि दत्ता वै कोटिकोट्यः
 एकोच्चारणे देवेशि तुलां नार्हन्ति सर्वथा ॥ अर्द्धोदयपुरा पतीर्थे हं मभारसहस्रकं ॥ तुला पुरुषकोट्यस्तु तुलां नानिषो
 उशीं ॥ यदा यद्वर्ण्यते वस्तु तदा सर्वं निरामयं ॥ तथा ते यं महाविद्या षोडशारणां वरानने ॥ परमात्मा स्वरूपे यं विश्वस्यन्द
 नरूपिणी ॥ उच्छ्वासनिश्वासानया षट्शतान्येकविंशतिं ॥ सहस्राणि दिवारात्रौ हंसशब्दजयो भवेत् ॥ स्पन्दतत्त्वनसक
 लं व्याप्यतिष्ठति सर्वशः ॥ अर्थवेनाजपे शेषासूर्यसोमस्वरूपिणी ॥ निरंजनस्वरूपा च निराभास्वरूपिणी ॥ अत
 न्नतज्जडाभ्यां सूक्ष्मत्वेन वरानने ॥ प्रबोदयादनेतापि मण्डितां वक्ति जायया ॥ षडङ्गैः शोधितां देवीं हं सेनैव प्रपूजितां ॥

अव्यक्तरूपागायत्रीछन्दोरक्तांवरानने॥साक्षात्परमहंसाभादेवतात्रिपुरेश्वरी॥श्रीविद्यां व्यापिकोविद्धि परं ज्योतिः
 स्वरूपिणी॥आत्मस्वरूपिलिङ्गहिमायागेहगतं प्रिये॥श्रद्धातरङ्गिणीतीरक्षालितं भावचन्दनं॥सुमनोमण्डितं वापिस
 माधिकसुमैर्वरं॥ज्ञानागारे प्रपंचास्याधूपदीपंचतमये॥अधितिष्ठतिसर्वत्र नैवेद्यं मण्डितं तथा॥तिप्रपंचनिगमा
 संकेवलं ब्रह्मसत्करं॥षोडशार्णापरविद्याश्रीविद्योत्पन्नधीयते॥शुक्लपक्षेशुभेलगने शुभवारे वरानने॥मंत्राधार
 म्भतं कुर्याद्गुह्ये चन्द्रसूर्ययो॥नवारवासदोषादिग्रहो चन्द्रसूर्ययोः॥पवित्रपर्वदेवेशिदामने च शुभे दिने॥वैत्रेवि
 ष्फलकाशेयानीस्नायनलोचने॥वैशाखेक्षेमलाभश्च ज्येष्ठे च मरणं ध्रुवं॥आषाढे वंधुनाशः स्याच्छ्रावणे च शतायुषं॥
 क्षरीभाद्रपदे मासी आश्विनरत्नसंयदः॥कार्तिके तु भवेत्क्षमी मार्गशिर्षे धनं महत्॥पौषे तु सकलारोगामाघे सम्य
 न्तिरुत्तमा॥फाल्गुणे सर्वकार्याणि मासानां फलमीदृशं॥शिष्यस्य प्रथमार्णं हि गृहीत्वा सुंदरी प्रिये॥नामसंकल्पयेद्दे
 विमनो जं स्थिरवृद्धये॥श्रीविद्यां हृदये तस्य तस्य से देव्यरूपिणीं॥श्रीविद्यां क्षरपंक्तिं तु परं ब्रह्मणि चित्तमयीं॥उदके ल

रामः

॥६३॥

वरां लीनं यथानिष्ठति पार्वति॥तस्माद्ब्रह्ममयि विद्धि सर्वशास्त्रेषु गोपितां॥इति श्रीज्ञानार्णवे नित्यातंत्रे दी
 क्षाविधानं नाम एकविंशतिः पटलः॥ २१ ॥श्रीईश्वर उवाच॥दमनारो यनं वक्ष्ये साधकानां हिताय च॥सम्बत्सर
 कृता पूजा येन पूर्णा भवेत्प्रिये॥तपो भङ्गाय मद नो मम शौल भवे यदा॥भस्मीभूतस्तदा पत्नीरतिः प्रीतिश्च दुःखिता॥तत्र
 त्रवारि संभूता दमनस्य लता भवेत्॥तत्सौ रभं च सौ भाष्यं महदासीत्सुलोचने॥तेन संतुष्ट हृदया दरो दत्तो मया प्रिये॥रात्रौ
 प्रीत्यै च तस्मात्तु दमतः प्रकृति कृतः॥दमनेन च यो मंत्री वर्ष मध्येन पूजयेत्॥तस्य सा स्वत्सरी पूजा दमनाय भविष्यति
 इति तस्मै वरो दत्तो मयैव सुखं दिने॥तस्माद्दमनपूजा हि कर्तव्या वीरवंदिने॥अन्यथा तत्फलं वर्ष कृतं कामाय कल्पते
 समूहं दमनं देवि स्थापयेत्पात्रके वरे॥दमनं न वधा कुर्यात्पूजयेत्तदन्तरं॥आनन्देश्वर बीजेन ततो भिन्नेन सुन्दरि॥
 आनन्देश्वर बीजेन तव धाविं दुना सह॥नवप्रकारभिन्नं तं दमनं पूजयेत्तत्क्रमात्॥अद्यो रविश्या यश्चादभि विंचेत्
 तमेव हि॥पूर्वोक्त्या दक्षिणस्यां दिशि सिंहासनोक्तयः॥अस्त्रेण रक्षणं कुर्यात्कवचेन ततः परं॥वज्रा विभूलमुद्रां तु

ग्रामयेकसुमोपरि चैत्रसितचतुर्दश्यां दमनारोपणं भवेत् ॥ उद्धरेदस्वमंत्रेण हृदये न च लेपयेत् ॥ श्रीखण्डघृष्टृणो
 दाथैरधिवासं च कारयेत् ॥ प्रथमे दिवसे कुर्यादधिवासमनुत्तमं ॥ सद्योधिवासनं चापि वर्ष पूजात्मसिद्धये ॥ प्रातः का
 ले चतुर्दश्यां नित्यार्चनं नरनरतः ॥ नवकोणं विरच्यार्थसिंदुरेण महाप्रभं ॥ कलशान्नवसंस्थाप्य हेमरत्नादिपूरितान्
 एकं वा कलसं संस्थापयेद्देशिकोत्तमः ॥ दक्षतो मण्डलं कृत्वा कंकमाद्यैर्विचित्रितं ॥ अशोकतरुमालिरव्यत्रिकोणं
 उलंलिखेत् ॥ तन्मध्ये पूजयेत्कामं नरुणं चारुणप्रभं ॥ रक्तवस्त्रं रक्तभूषणं वामदक्षिणयोः प्रिये ॥ रतिप्रीतिविशोभाय
 पंचवाणधनुर्धरं ॥ वसनसहितं कामं पूजयेत्सिद्धिहेतवे ॥ बाग्भवं भुवनेशानि श्रियं कामात्मके चर्न ॥ कामाय नम आ
 लिरव्यविद्येयं रुद्रवर्णिनी ॥ कामबीजत्रयं चोक्ता फरे मात्मकमुच्चेरेत् ॥ रत्नैर्नमश्चाष्टवर्णै रतिविद्यावरानने ॥ प्रीतिव
 देदतिष्ठाने प्रीतिमंत्रोऽष्टवर्णकः ॥ गौरवर्णमैरतिप्रीतिक्रमेण मणिभूषणे ॥ पद्मतांडुलहस्ते च रक्तवस्त्रं विराजिते ॥
 दिव्याभरणभूषेव पुष्पदामविवर्जिते ॥ वामदक्षिणयोः ध्यात्वा कामस्य तदनन्तरं ॥ वंशं पूजयेत्पश्चात्कदम्बवनम

रामः
 ॥ ६३ ॥

ध्यगं ॥ गौरवर्णं वामहस्ते सुधापूर्णं घटान्वितं ॥ दक्षहस्ते नदधनं नाना पुष्पसमुच्चयं ॥ साङ्गं पुष्पं पूज्याथ धूपदी
 पादिदर्शयेत् ॥ दमनैः पूजितः कामः सर्वकार्याणि साधयेत् ॥ सतु सम्यक् पूज्याथ महात्रिपुरसुंदरीं ॥ क्रमं स
 मर्चयेत्सम्यक् कुमारिभोजयेद्धुधः ॥ सुवासिनीं च संपूज्य योगिनीं गणमर्चयेत् ॥ ब्राह्मणान्परिपूज्याथ नाना
 दर्शनमानवान् ॥ तदङ्गं वरुणात्पश्चात्कुरुं रत्नाद्यभूषणैः ॥ स्वर्णभारसहस्रैस्तु दिव्यवस्त्रैर्मनोहरैः ॥ पूजयित्वा ततो
 देवि पूर्णारुतिमथाचरेत् ॥ अनेन विधिना देवि दमनारोपनं चरेत् ॥ तस्य साम्बत्सरी पूजा सफला शैलसंभवे ॥ ॥
 इति श्रीज्ञानार्णवे नित्यातंत्रे दमनारोपनं द्वाविंशतिः पटलः ॥ २२ ॥ श्रीईश्वर उवाच ॥ पवित्रारोपनं पश्येत्साधका
 नाहिताय च ॥ वर्षमात्रकृता पूजानि स्फुला भवन्ति स्फुटं ॥ तस्मात्पवित्रपूजा हि कर्तव्या सिद्धिहेतवे ॥ आरभ्य मिथुना
 केतुनुला संक्रमतान्नरं ॥ अभिरम्या महापूजा पवित्राणां सुरेश्वरि ॥ पक्षद्वयेऽपि पूजा स्याच्चतुर्थ्या मष्टमी दिने नव
 म्यां च चतुर्दश्यां पवित्रारोपणं यजेत् ॥ सुवर्णरौप्यताम्राणां सूक्ष्मसूत्राणि कारयेत् ॥ कार्पाशसम्भवान्पत्रप

२३
 २०
 १५
 इत्सूत्रसमुद्भवं ॥ ३ ॥ सुत्रसमुद्भूतं पञ्चवल्कलसंभवं ॥ दर्भमञ्जशनोद्भूतं पवित्राय प्रकल्पयेत् ॥ प्रणवं च न्द्रमा वह्नि
 र्वस्नातागो गुरो हरि ॥ समदारब्धः सर्वदेवः नवतनुषु पूजयेत् ॥ शिवी मंत्रेणाभिर्मन्त्र्य ह्मन्त्रेणाततः परं ॥ पश्चालये
 ततोभ्युक्ष्य शस्त्रमंत्रेण देशिकः ॥ अवगुण्णाय चनेत्रेण यथितं कवचेन हि ॥ रोचनां कंक माभ्यां चरत्त चन्दनचन्दनैः
 कस्तूरी घृत्सृणाद्यैस्तु कर्पूरैर्विमलैरपि ॥ गौरिकाद्यैर्विचित्रं चकार यत्सु मनोहरं ॥ मूलमंत्रेण चाभ्युक्ष्य स्थापये दीश
 कोणके ॥ पवित्रविन्दं सकलं षडङ्गैः स्तु पवित्रिकं ॥ कृत्वा देवेशि पूर्वस्मिन् दिवसे घट एव वा ॥ अष्टोत्तरशतैः सूत्रैर्नव
 सूत्रेण कल्पितैः ॥ उत्तमं तु पवित्रं हितदं मध्यमं स्मृतं ॥ तस्याप्यङ्गं कनिष्ठं स्यात्त्रिविधं कथितं प्रिये ॥ अधिवासनवे
 लायां यावान् विस्तार्य सुव्रते ॥ चतुर्भिरासनैस्तत्र पुष्पानि क्षिप्य देशिकः ॥ पवित्राणि पवित्राणि पंचामृतसमुच्चयैः
 रचितान्यसनैः पंचरत्नैः सर्वोषधान्वितैः ॥ नववस्त्रयुगेनाथ सम्यगाच्छाद्य सुव्रते ॥ देवीकुम्भं प्रतिष्ठाप्य पूर्णं चा
 मीकरादिभिः ॥ देवीमावाह्यतत्काम्भे मूलमंत्रेण पूजयेत् ॥ ततः क्रमं समभ्यर्च्य पवित्रार्पणमारभेत् ॥ श्रीविद्यया

रामः
 ॥ ६४ ॥

१०
 ५
 पवित्राणि गुरोर्नाम्ना च देशिकः ॥ पवित्रं गुरवे दद्यात्सर्वभ्यस्तदनंतरं ॥ गुरुभ्यस्त्रिविधेभ्यश्च पवित्रार्पणं यत्ततः ॥
 तिथिनिर्त्यागणायाथ पवित्रारोपणं यजेत् ॥ नवचक्रे स्थितायाथ चक्रे शीतवकाय च ॥ रश्मिदंदाय देवेशि प्रत्यहं भा
 वपूर्वकम् ॥ पवित्रं समभिभ्यर्च्य गुरुं संतोषयेत्प्रिये ॥ स्वर्णालंकारवरौश्च नानाधनसमुच्चयैः ॥ तत्पसादपवित्रं च
 धारयेत्तदनंतरं ॥ नदङ्गुलं होमं निर्वर्त्य पवित्रेण समर्चयेत् ॥ कमारी पूजतं कुर्यात्ततः सुवासिनी गणं ॥ योगिन्यो योगिन
 श्वैव वस्त्रो विविधा गणाः ॥ पूज्या हि परमेशानियदिच्छेत्सिद्धिमात्मनः ॥ ॥ इति श्रीज्ञानार्णवे निरुपानं पवि
 त्रारोपणविधिश्च योर्विंशतिः पटलः ॥ २३ ॥ श्रीईश्वर उवाच ॥ होमादिकं हि सकलं कमारी पूजतं विना ॥ परिपूर्णं
 फलानैव सफलं पूजतं भवेत् ॥ कमारी पूजता देवि पूजाकोटिफलं लभेत् ॥ षण्णं कुमार्यै यदुत्तमं तत्तु स दृशं फलं
 कमारी भोजिता येन त्रैलोक्येन भोजितं ॥ कुमार्यैर्जलं दत्तं तज्जलं सागरोपमं ॥ अनन्तं च मीनतयने कलाचारस
 मं भवेत् ॥ एकाब्दाः षोडशाब्दनाः कल्पकाः पूजने शुभाः ॥ विवाहरहितास्तास्युश्चोत्तरोत्तरसिद्धिदाः ॥ विवाहितास्तु

स्युश्चोत्तरोत्तरसिद्धिदाः॥ विवाहितास्तु देवेशिवालाय वक्रमारिकाः॥ सुवासिन्यो मदयौटाः संशयमंजसुवते॥ क
 मारिपूजनं देविकमारीमनुना भवेत्॥ मंत्रभेदेन ते नैव श्रीविद्यां च प्रपूजयेत्॥ ॥ श्रीईश्वर उवाच ॥ नैमित्तिकं
 प्रवक्ष्यामि येन ब्रह्ममयो बधः॥ निर्विकल्पेन देवेशिना तप्या सुखं दिते॥ सर्वसंकाविनिर्मुक्ता सर्वज्ञाः साधकोत्तमाः
 इतीयागविधिं कृत्वा स्वचरो जायते प्रिये॥ अर्धपात्रे वह्निसूर्यसोमामृतमये शिवे॥ सोमामृतं तु जानीहि नानाद्र
 व्यमयं शिवे॥ सविकल्पस्य देवेशिवर्णानुक्रमत भेदतः॥ कथ्यते द्रव्यभेदस्तु क्रमेण वरवर्णिनि॥ क्षीराज्यमधुमै
 रेयद्रव्यभेदा भवन्ति हि॥ सर्वज्ञत्वे वरारोहे यज्ञो दोषो न विद्यते॥ अश्वमेधादियज्ञेषु वाजिहत्मा कथं भवेत्॥ द्रव्य
 भेदा वरारोहे वरहवः सन्ति भेदतः॥ जलं क्षीरं घृतं भद्रं मधुमैरेयमिक्षुजं॥ पुष्पं तरुभवं धान्यं संभवं दुग्धं मतिर्मितं॥
 सहकारभवं देवि विविधं वस्तु भेदतः॥ मादकं धर्मसंछेदाद्यर्थमासितुलोचने॥ ज्ञानेन संस्कृतं तनुमहापातक
 नाशनं॥ ब्रह्महत्यासुरापानस्वर्णस्तेयादिपातकान्॥ नाशयेत्पूजनाद्विनिर्विकल्पः समंत्रविन्॥ विचारयत्

रामः

॥ ६५ ॥

सदा सर्वे सर्ववधीरवं दिते॥ जलं जलचलं विद्धि घटं पूर्णं समानय॥ स्थापिते दिनसप्राह्णं जलं जीवसमन्वितं॥
 क्षीरं वैयस्यजीवस्य तज्जन्मांसं न संशयः॥ कृशापुत्रवती नारी वंध्यापुष्टाय तः प्रिये॥ मादकं सकलं द्रव्यं न संसेव्यं
 द्विजातिभिः॥ आमादकत्वाद्देवेशिरेक्षरं सेव्यते बुधैः॥ अनामिषं नास्तिकिंचित्सर्वनीवादिकं प्रिये॥ वेदशास्त्रपुरा
 णेषु गूढे ज्ञानसमुच्चयः॥ शमीवृक्षयथा वह्निस्तथा तिष्ठति सुंदरि॥ सर्वभूतेषु चिज्ञानं ज्ञातव्यं देशिकोत्तमैः॥ काष्ठ
 मिर्मथनादेवि प्रकटीवह्निरुच्यते॥ तत्काष्ठं दह्यते तेन यथा ब्रह्ममयं वजेत्॥ पापपुराणं विनिर्मुक्तं ज्ञानमेतद्वरानने
 किंचिद्विश्वासपर्यन्तं ज्ञानव्यंतं सुरेश्वरि॥ यज्ञातं तु तनो लौल्यात्पातका ब्रह्महा भवेत्॥ मादकं वस्तु सकलं वर्जय भ
 क्षनादिकं॥ स्थूलजं पातकीयस्माद्भर्मब्रह्मविदाम्बर॥ धर्माधर्मपरिज्ञानोत्सकलेपि पवित्रता॥ विमुत्रस्थिरजो
 वापि मांसास्थि सकलं प्रिये॥ विचारयेन्मंत्रवेत्ता पवित्रारण्ये वसुवते॥ अनं ब्रह्म विजानीयान्तेन तस्य समुद्रवः॥ नाना
 जीवाभ्रयंतनुप्रवीरेकेन मुच्यते॥ नानाविधा हि देवेशि देवता शलिलस्थिता॥ तेनोदकेन संजातं मूत्रं कस्माच्चर

२३
 २०
 १५
 पयेत् गोमुत्रपासनं देवि गोमयस्याभिभक्षणां ॥ प्रायचित्तं तु कथितं ब्रह्महत्यांति कं प्रिये ॥ मलमुत्रे कथं दोषाभ्यां
 तिरेव न संशयः ॥ स्त्रीरजपरमेशानि देहस्थानस्य वध्वभे ॥ निर्विकारतया तत्र नान्यथा भवति प्रिये ॥ भगतिं ह्यस्य
 मायोगाजन्मकाले भवेत्सदा ॥ काम्यते सदा देविसनस्या गुरुतत्पराः ॥ अतएव यदायस्य वासनात्कृत्स्निता भ
 वेत् ॥ ततः पूषणसंयुक्तं अन्यत्सर्वं सुखं भवेत् ॥ पवित्रं कलुषं भेदे वासनाय यद्य कृत्स्निता ॥ अतएवार्घ्यपात्रस्य प्रति
 ष्ठानंततः परं ॥ मंचकं गजकं भेषु हे मरुत्प्यादिनिर्मितं ॥ विशुद्धसौमरचितं इति कांतत्रयोजयेत् ॥ पुष्पं प्रकीर्य म
 ध्ये तु कर्पूरसज्जसा तथा ॥ मंडुकादि तत्र देवेशि उपर्युपरि शैले जे ॥ मण्डुकं पूजयेदादौ रुद्रं कालाग्निसंयुतं ॥ आधा
 रशक्तिं कूर्मं च तथा नानं वराहकं ॥ पृथिवीं च तथा कन्दनालं यमदलां तथा ॥ केशरानि च संपूज्य कर्णिकां पूजयेत्ततः
 मंचकं च समभ्यर्च्य तत्र पादचतुष्टये ॥ धर्मज्ञानं च वैराग्यं चैव च तथा क्रमं ॥ अपूर्वात् पूजयेदेतान् तत्प्रादानां
 समीपगे ॥ आत्मान्तरात्मपरमज्ञानात्मा नः क्रमात्ततः ॥ पंचस्वरूपं मेरुं च गुणत्रयमथापरां ॥ इती सुलक्षणां रम्या

रमाः

॥ ६६ ॥

१०
 ५
 सर्वलक्षणलक्षितां ॥ हारालंकारसुभगां सर्वज्ञां सर्वदामिव ॥ पूजयेत्परमेशानि पंचकामैः शरैरधि ॥ वटुकादींश्च
 तुर्दिक्षु पूजयेत्सिद्धिहेतवे ॥ मातृकां विन्यसेत्तस्माद्देहे कामशरण्वितां ॥ त्रिकोणां चिन्तयन्मूर्ध्नि तत्र तिष्ठाम्यजेत्क्रमा
 त् ॥ त्रिकोणमध्यवालाख्यां कामेशीं परिपूजयेत् ॥ गणेशं च गणाध्यक्षं तथा लक्ष्मीं सरस्वतीं ॥ त्रिकोणेषु च संपू
 ज्य वसंतमदनौ प्रिये ॥ स्तनयोः पूजयेत्पश्चात्सुरवेतस्या कलानिधिं ॥ दक्षपादादिमूर्द्धोर्नवाममूर्द्धादि सुंदरि ॥ पादा
 नौ पूजयेत्सर्वाः कलावैकामसोमयोः ॥ श्रद्धापीतिरतिश्चैव धृतिः कानिर्मनोरमा ॥ मनोहरो मनोरामामदनोन्मादिनी
 प्रिये ॥ मोहिनी दीपिनी चैव विशोषनी च शंकरा ॥ रंजनी शुभगा देवि षोडशी प्रियदर्शना ॥ षोडशस्वरसंयुक्ता एता
 कामकला यजेत् ॥ पुषावमाऽति सुमनारतिः प्रीतिस्तथा प्रिये ॥ ऋद्धिः सौम्या मनीषी च शैलजे चाम्बुमालिनी ॥
 अङ्गिरा शशिनी चैव छाया संपूर्णमण्डरा ॥ तथा तुष्ठा मृना चैव कला सौम्या च षोडश ॥ स्वरैरेव प्रपूज्या हि सर्वका
 मार्थसिद्धये ॥ वालाकं सुकेशं च संपूज्य नदनंतरं ॥ तस्यामदनगे हेतु पूजयेद्भगमालया ॥ त्रिकोणवद्भगं कृ

त्वासर्वसिद्धिप्रदायिनी॥ सर्वातन्दमयं भदेवक्रमं प्रपूजयेत्॥ सर्वचक्रमयोगेन श्रीविद्यां तत्र पूजयेत्॥ धूपा-
 दिकं समर्प्यार्थतस्त्रिंशदन्तरं॥ तारं च भुवनेशानीं महात्रिपुरसुन्दरीं॥ नमः शिवाय विद्येयं दशगणाः परिकीर्त्ति-
 ताः॥ अनया विद्याया देवि स्थितिः पूजयेद्दिवे॥ ये जयेत्पुरुषा घोरसद्यो वामेन संज्ञकं॥ निवृत्तिं च प्रवृत्तिं च विद्यां शा-
 न्तिस्तथैव च॥ सान्त्वयतीतां च संपूज्य षडङ्गा वराणां यजेत्॥ समग्रविद्या मुच्चार्य नन्दिकेशं प्रपूजयेत्॥ मध्यवृषणयोर्दे-
 वि गंधपुष्पाक्षतादिभिः॥ निवेश्य पुष्पधूपादिविजितेन्द्रियमानसः॥ सर्वसंक्षोभनीं मुद्रां वक्रायोनिं प्रचारयेत्॥ शोभ-
 न्यावाधवादे विगजरुस्तारव्यमुद्रया॥ उच्चरेद्भगमालां च प्राविनी वीजमुच्चरन्॥ अक्षुब्धः सम्बरा रोहे परं वेतः प्रवर्तते-
 नारीनां च रजसाक्षात्सम्बिदेवन संशयः॥ प्रकृतिपरमेशानि वीजं पुरुष उच्यते॥ सर्वसाक्षी सामरस्यं शिवशक्तिमयं
 ततः॥ तयो र्योगे महेशानियोगयेवन संशयः॥ तत्र सितकाररूपं तु वचनं सवतं भवेत्॥ नखदन्तक्षनाद्यत्र पुष्पानिवि-
 विधाति च॥ कुजतंगायनं सुभ्यन्ताडनं हरणं भवेत्॥ आलिङ्गनं तु देवेशिकसूरी घृसृणादिकं॥ मथनं तर्पणं विद्मिरे

रामः
 ॥ ६७ ॥

तः पातो विस्मर्जनं॥ कश्च येषां संशोष्य शिवशक्तिमये प्रिये॥ वीजमृतं परं ब्रह्म परं निक्षिप्य पार्वति॥ अर्घ्यपात्रा-
 मृतेत्यक्ता निर्विकल्पः सदानद्ये॥ श्रीविद्या चक्रमभ्यर्च्य परं ब्रह्म मयो भवेत्॥ इति ते कथितं ज्ञानं सामरस्यं वरा-
 नने॥ स वि कल्पस्तु शततं पापभाजयते नरः॥ विचिकित्सापरो मंत्री जायते गुरुतल्यगः॥ अत एव महेशानि-
 निर्विकल्पः सदा भवेत्॥ ॥ इति श्रीज्ञानार्णवे नित्यातंत्रे द्वितीयजनविधिश्चतुर्विंशतिः पटलः ॥ २४ ॥
 समाप्तम्॥ शुभम्॥ ॥ भूयात्सर्वजगताम्॥ ॥

रामः
 ॥ ६८ ॥

